

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO
ĮSTATYMAS

2002 m. kovo 5 d. Nr. IX-751
Vilnius

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo taikymo sritis

1. Šis Įstatymas nustato apmokestinimą pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM), taip pat apmokestinamųjų asmenų, PVM mokėtojų ir kitų asmenų prievolės, susijusias su šio mokesčio mokėjimu.

2. Šio Įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio Įstatymo 2 priede.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

1. **Akcizais apmokestinamos prekės** – etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, apdorotas tabakas ir energijos produktai (išskyrus akmens anglis, koksą ir lignitą), kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos akcizų įstatyme.

2. **Apmokestinamasis asmuo** – Lietuvos Respublikos arba užsienio apmokestinamasis asmuo.

3. **Atlygis** – visa tai, kas pinigais ar bet kokia kita forma gauta arba gautina kaip atlyginimas už tiekiamas prekes ir teikiamas paslaugas iš pirkėjų (klientų) ir (arba) trečiosios šalies.

4. **Atsiskleidęs tarpininkas** – apmokestinamasis asmuo, kuris tarpininkauja prekių tiekimo arba paslaugų teikimo sandoryje kito vardu ir sąskaita.

5. **Darbo veikla** – darbas, atliekamas pagal darbo sutartį, taip pat bet kokia kita veikla, vykdoma teisinių santykių, kurie iš esmės (susitarimu dėl darbo apmokėjimo sąlygų, darbo vietos ir funkcijų, darbo drausmės ir kt.) atitinka darbo sutarties sukuriamus darbdavio ir darbuotojo santykius, pagrindu.

6. **Ekonominė veikla** – veikla (įskaitant gamybą, prekybą, paslaugų teikimą, žemės ūkio veiklą, žuvininkystę, kasybą, profesinę veiklą, naudojimąsi turto ir (arba) turtinių teisių turėjimu), kurią vykdant siekiama gauti bet kokių pajamų (neatsižvelgiant į tai, ar ją vykdant siekiama gauti pelno). Tačiau ekonomine veikla nelaikoma:

1) darbo veikla, kaip ji apibrėžta šio straipsnio 5 dalyje;

2) valstybės ir savivaldybių veikla, kaip ji apibrėžta šio straipsnio 39 dalyje, net jeigu už tokią veiklą mokami mokesčiai ar rinkliavos.

7. **Elektroninės priemonės** – elektroninė įranga, skirta duomenims apdoroti (įskaitant skaitmeninį archyvavimą) ir saugoti naudojant bangas, radijo perdavimo, optinės technikos ar kitas elektromagnetines priemones.

8. **Europos Bendrijų teritorija** – teritorija, kurioje taikomos 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo – bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas apskaičiavimo pagrindas (toliau – Direktyva 77/388/EEB) nuostatos.

9. **Ilgalaikis turtas** – daiktai ir kiti nuosavybės teisės objektai, kurie naudojami apmokestinamojo asmens ekonominėje veikloje ilgiau kaip vienerius metus (pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje išvardytas ilgalaikio turto grupes).

10. **Importuotojas** – asmuo, kuris turi sumokėti už importuojamas šalies teritorijoje prekes nustatytą importo skolą muitinei arba turėtų sumokėti importo skolą muitinei, jeigu importuojamoms prekėms būtų nustatyti importo muitai, žemės ūkio ar kitos rinkliavos.

11. **Išvestinė finansinė priemonė** – finansinis instrumentas (būsimasis sandoris, išankstinis sandoris ar kitas), kurio vertė arba kaina susijusi su prekių, kuriomis šis instrumentas remiasi, verte arba kaina, taip pat finansinis instrumentas (būsimasis sandoris, išankstinis sandoris ar kitas), kurio vertė arba kaina susijusi su vertybinių popierių kaina, valiutos kursu, palūkanų norma, biržos indeksu, kreditingumo vertinimu ar kitu kintamuoju.

12. **Kilnojamasis daiktas** – bet koks daiktas, išskyrus nurodytuosius šio straipsnio 18 dalyje.

13. **Kontroliuojantis asmuo** – bet koks asmuo laikomas kontroliuojančiu apmokestinamąjį asmenį, jeigu jis:

1) tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 50 procentų to apmokestinamojo asmens akcijų (dalių, pajų) arba kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį, arba išimtinių teisių jas įsigyti, arba

2) pats valdydamas ne mažiau kaip 10 procentų to apmokestinamojo asmens akcijų (dalių, pajų) arba kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį, arba išimtinių teisių jas įsigyti, kartu su susijusiais asmenimis jų valdo daugiau kaip 50 procentų, arba

3) turi teisę išrinkti (paskirti) daugumą to apmokestinamojo asmens valdymo organų narių ir (arba) faktiškai kontroliuoja to apmokestinamojo asmens priimamus sprendimus.

14. **Lengvatinis PVM tarifas** – šiame Įstatyme nustatytas PVM tarifas, mažesnis už standartinį, išskyrus 0 procentų PVM tarifą.

15. **Lietuvos Respublikos apmokestinamasis asmuo** – Lietuvos Respublikos juridinis arba fizinis asmuo, vykdamas bet kokio pobūdžio ekonominę veiklą.

16. **Naujos transporto priemonės** – šio straipsnio 35 dalyje nurodytos transporto priemonės, kurios atitinka vieną iš šių sąlygų:

1) motorinė kelių transporto priemonė buvo patiekta praėjus ne daugiau kaip 6 mėnesiams, o laivas ir orlaivis patiekti praėjus ne daugiau kaip 3 mėnesiams nuo eksploataavimo pradžios (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus eksploataavimo pradžios nustatymo kriterijus);

2) motorinė kelių transporto priemonė yra nuvažiavusi ne daugiau kaip 6000 kilometrų, laivas yra plaukęs ne daugiau kaip 100 valandų, o orlaivis skridęs ne daugiau kaip 40 valandų.

17. **Neatsiskleidęs tarpininkas** – apmokestinamasis asmuo, kuris tarpininkauja prekių tiekimo arba paslaugų teikimo sandoryje savo vardu, nors ir kito sąskaita.

18. **Nekilnojamasis pagal prigimtį daiktas** – daiktas, kuris yra nekilnojamas pagal prigimtį, t. y. žemė ar kitas daiktas, kurio negalima perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jo paskirties ir iš esmės nesumažinus jo vertės.

19. **Nuolatinė gyvenamoji vieta** – ta valstybė, kurioje fizinis asmuo nuolat gyvena, o jeigu tokios vietos nėra, – ta valstybė, kur yra jo asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų vieta.

20. **Padalinys** – fiksuota vieta, per kurią vienos valstybės apmokestinamasis asmuo verčiasi ekonomine veikla kitoje valstybėje.

21. **Pastato (statinio) esminis pagerinimas** – statybos darbai, kurie pailgina pastato ar statinio naudingo tarnavimo laiką arba pagerina jo naudingąsias savybes.

22. **Pelno nesiekiantys juridiniai asmenys** – juridiniai asmenys, kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas ir kurie gauto pelno pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus neturi teisės skirstyti savo steigėjams ir (arba) dalyviams. Tais atvejais, kai kitus pelno nesiekiančio juridinio asmens požymius atitinkančio asmens veiklos reikšmingą dalį sudaro veikla, iš kurios gaunama pelno, nors to asmens veiklos tikslas nėra pelno siekimas, taikant šį Įstatymą toks asmuo nelaikomas pelno nesiekiančiu asmeniu.

23. **Prekė** – bet koks daiktas (įskaitant numizmatinės paskirties pinigus), taip pat elektros energija, dujos, šilumos ir kitų rūšių energija. Preke nelaikoma kompiuterinė laikmena, jeigu jos turinį sudaro nestandartizuota programinė įranga. Nestandartizuota laikoma programinė įranga, kuri nėra masiniam naudojimui sukurta programinė įranga, kurią vartotojai galėtų savarankiškai naudoti po įdiegimo ir riboto apmokymo, reikalingo standartizuotoms operacijoms ar funkcijoms atlikti.

24. **Prekių importas:**

1) ne Bendrijos prekių įvežimas į Europos Bendrijų teritoriją arba jų įvežimą sukėlę veiksmai;

2) Bendrijos prekių įvežimas į Europos Bendrijų teritoriją iš trečiųjų teritorijų arba jų įvežimą sukėlę veiksmai.

25. **Prekių vežimas** – daiktų (įskaitant pašta) gabenimas visų rūšių transporto priemonėmis, taip pat prekių transportavimas stacionariuoju transportu (vamzdynais, elektros energijos perdavimo linijomis ir kt.).

26. **Prekių vežimas tarp valstybių narių** – prekių vežimas Europos Bendrijų teritorijoje, kai maršruto pradžia ir maršruto pabaiga yra skirtingose valstybėse narėse. Prekių vežimu tarp valstybių narių laikomas ir toks prekių vežimas, kai maršruto pradžia ir pabaiga yra toje pačioje valstybėje narėje, tačiau šis vežimas yra sudedamoji prekių vežimo dalis, kai viso maršruto pradžia ir pabaiga yra skirtingose valstybėse narėse.

27. **PVM atskaita** – pirkimo ir (arba) importo PVM dalis, atskaitoma pagal šio Įstatymo nuostatas.

28. **PVM mokėtojas** – asmuo, mokesčio administratoriaus įregistruotas PVM mokėtoju, įskaitant ir kitokį identifikavimą PVM tikslais, jeigu turimas atitinkamas identifikavimo numeris, išskyrus asmenų identifikavimą kompensacinio PVM tarifo schemos tikslais.

29. **PVM sąskaita-faktūra** – dokumentas, kuriuo įforminamas prekių tiekimas arba paslaugų teikimas, taip pat avanso sumokėjimas ir kuris atitinka visus šiame Įstatyme tokiame dokumentui nustatytus privalomus reikalavimus. Kai toks dokumentas išrašytas atsiradus prievolei jį išrašyti kitoje valstybėje narėje, jis laikomas PVM sąskaita-faktūra, jeigu atitinka tos valstybės narės reikalavimus, keliamus tokiu atveju išrašomai PVM sąskaitai-faktūrai.

30. **Rinkos kaina** – atlygis, už kurį prekės tiekiamos arba paslaugos teikiamos, kai prekių pardavėjas arba paslaugų teikėjas ir šių prekių arba paslaugų pirkėjas nėra susiję ir kiekvienas iš jų siekia sau maksimalios ekonominės naudos.

31. **Susiję asmenys:**

1) fizinis asmuo ir jo sutuoktinis, sužadėtinis arba sugyventinis;

2) fizinis asmuo ir asmenys, susiję su juo giminystės ryšiais (tiesiąja giminystės linija iki antrojo laipsnio, šonine giminystės linija iki ketvirtjo laipsnio) arba svainystės santykiais (fizinis asmuo ir jo sutuoktinio giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki antrojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), taip pat fizinis asmuo ir jo sugyventinio giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki antrojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), fizinis asmuo ir jo giminaičių (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio) sutuoktiniai ar sugyventiniai ir šių sutuoktinių ar sugyventinių giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio);

3) fizinis asmuo ir asmuo, su kuriuo jis susijęs globos santykiais;

4) apmokestinamasis asmuo ir jo dalyvis (akcininkas, pajininkas ar kt.);

5) apmokestinamasis asmuo ir jo valdymo organo narys;

6) apmokestinamasis asmuo ir jo darbuotojai;

7) apmokestinamasis asmuo ir fizinis asmuo, susijęs su šio apmokestinamojo asmens dalyviu arba valdymo organo nariu šios dalies 1, 2 arba 3 punkte nurodytais ryšiais ar santykiais;

8) to paties patronuojančio apmokestinamojo asmens dukteriniai apmokestinamieji asmenys tarpusavyje;

9) patronuojantis apmokestinamasis asmuo ir dukterinio apmokestinamojo asmens dalyvis;

10) dukterinis apmokestinamasis asmuo ir patronuojančio apmokestinamojo asmens dalyvis;

11) patronuojantis apmokestinamasis asmuo ir dukterinio apmokestinamojo asmens valdymo organo narys;

12) dukterinis apmokestinamasis asmuo ir patronuojančio apmokestinamojo asmens valdymo organo narys;

13) patronuojantis apmokestinamasis asmuo ir fizinis asmuo, susijęs su dukterinio apmokestinamojo asmens dalyviais arba valdymo organų nariais šios dalies 1 ir 3 punktuose nurodytais ryšiais ar santykiais, taip pat asmenys, susiję su šiais dalyviais arba valdymo organų nariais giminystės ryšiais (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio) arba svainystės santykiais (fizinis asmuo ir jo sutuoktinio giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), šių dalyvių

arba valdymo organų narių sugyventinių giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), šių dalyvių arba valdymo organų narių giminaičių (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio) sutuoktiniai ar sugyventiniai ir šių sutuoktinių ar sugyventinių giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio);

14) dukterinis apmokestinamasis asmuo ir fizinis asmuo, susijęs su patronuojančio apmokestinamojo asmens dalyviais arba valdymo organų nariais šios dalies 1 ir 3 punktuose nurodytais ryšiais ar santykiais, taip pat asmenys, susiję su šiais dalyviais arba valdymo organų nariais giminystės ryšiais (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio) arba svainystės santykiais (fizinis asmuo ir jo sutuoktinio giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), šių dalyvių arba valdymo organų narių sugyventinių giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), šių dalyvių arba valdymo organų narių giminaičių (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio) sutuoktiniai ar sugyventiniai ir šių sutuoktinių ar sugyventinių giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio);

15) du apmokestinamieji asmenys, jei vienas iš jų tiesiogiai ar netiesiogiai (per vieną ar kelis tarpinius asmenis) valdo daugiau kaip 25 procentus kito akcijų (dalių, pajų) arba turi teises į daugiau kaip 25 procentus sprendžiamųjų balsų kitame iš jų, arba yra įsipareigojęs derinti savo veiklos sprendimus su tuo kitu asmeniu, arba yra įsipareigojęs atsakyti už to kito asmens prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą, arba tam kitam asmeniui yra įsipareigojęs perduoti visą arba dalį pelno ar suteikęs teisę naudoti daugiau kaip 25 procentus savo turto;

16) du apmokestinamieji asmenys, jei tie patys jų dalyviai (vieni arba kartu su asmenimis, susijusiais su jais šios dalies 1, 2 arba 3 punkte nurodytais ryšiais arba santykiais) tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 25 procentus akcijų (dalių, pajų) kiekviename iš jų;

17) du apmokestinamieji asmenys, jeigu vienas iš jų turi teisę išrinkti (paskirti) daugumą kito asmens valdymo organų narių ir (arba) faktiškai kontroliuoja to kito asmens priimamus sprendimus.

32. **Standartinis PVM tarifas** – 18 procentų PVM tarifas.

33. **Šalies teritorija** – Lietuvos Respublikos teritorija ir greta Lietuvos Respublikos teritorinių vandenų esantis plotas, kuriame pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir tarptautinę teisę Lietuvos Respublika turi teisę tyrinėti ir eksploatuoti jūros dugno ir požeminius gamtos išteklius.

34. **Telekomunikacijų paslaugos** – paslaugos, susijusios su signalų, žodžių, vaizdo ir garso, duomenų arba kitokios informacijos perdavimu, siuntimu arba priėmimu laidinėmis, radijo, optinėmis arba kitokiomis elektromagnetinėmis sistemomis, įskaitant teisės naudotis šiomis perdavimo, siuntimo arba priėmimo galimybėmis suteikimą arba perdavimą, taip pat prieigos prie pasaulinių informacijos tinklų suteikimą.

35. **Transporto priemonės** – keleiviams ir (arba) kroviniams vežti skirtos transporto priemonės, tenkinančios vieną iš šių sąlygų:

1) motorinės kelių transporto priemonės, kurių variklio cilindų darbinis tūris yra didesnis kaip 48 kubiniai centimetrai arba variklio galia didesnė kaip 7,2 kilovatai;

2) laivai, kurių ilgis didesnis kaip 7,5 metro, išskyrus jūrų laivus, skirtus keleiviams ir (arba) kroviniams vežti tarptautiniais maršrutais ir (arba) kitokioms paslaugoms už atlygį teikti, taip pat žvejybos laivus bei laivus, skirtus paieškos ir gelbėjimo darbams jūroje;

3) orlaiviai, kurių maksimali kilimo masė yra didesnė kaip 1550 kilogramų, išskyrus orlaivius, kurie naudojami keleiviams ir kroviniams vežti ar kitokioms paslaugoms teikti oro transportu už atlyginimą tarptautiniais maršrutais.

36. **Trečiosios teritorijos** – remiantis Direktyva 77/388/EEB finansų ministro patvirtintame sąraše nurodytos teritorijos, kuriose netaikomos šios direktyvos nuostatos.

37. **Trečioji valstybė** – bet kuri teritorija, kuri nėra Europos Bendrijų teritorija arba trečioji teritorija, kaip tai apibrėžta atitinkamai šio straipsnio 8 ir 36 dalyse.

38. **Užsienio apmokestinamasis asmuo** – bet kokio pobūdžio ekonominę veiklą vykdančias:

1) užsienio valstybės juridinis asmuo ar organizacija, kurių buveinė yra užsienio valstybėje ir kurie įsteigti arba kitokiu būdu organizuoti pagal užsienio valstybės teisės aktus, arba

- 2) bet kuris kitas užsienyje įsteigtas, įkurtas ar kitaip organizuotas vienetas, arba
- 3) fizinis asmuo, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta nėra Lietuvos Respublika.

39. Valstybės ir savivaldybių veikla – valstybės, savivaldybių, valstybės ar savivaldybių institucijų bei įstaigų, o įstatymų nustatytais atvejais – ir kitų viešųjų juridinių asmenų veikla, kurią vykdyti šiuos asmenis įpareigoja teisės aktai. Tokia šių asmenų vykdoma veikla, jeigu jos mastas neleidžia manyti, kad ji mažareikšmė, šiame Įstatyme nelaikoma valstybės ir savivaldybių funkcijomis:

- 1) naujų prekių, konkuruojančių ar galinčių konkuruoti su apmokestinamųjų asmenų tiekiamomis prekėmis, tiekimas;
- 2) elektros energijos, dujų, šilumos ir kitų rūšių energijos, vandens, garo tiekimas;
- 3) vežimas, sandėliavimas, taip pat vandens (jūrų ir kt.) uosto paslaugų teikimas bei teisės naudotis oro uostais suteikimas;
- 4) prekybos mugių ir verslo parodų organizavimo paslaugų teikimas;
- 5) reklamos, rinkos ir (arba) viešosios nuomonės tyrimo ir kitų pagal savo esmę panašių paslaugų teikimas;
- 6) kelionių ir turizmo agentūrų paslaugų teikimas;
- 7) telekomunikacijų paslaugų teikimas;
- 8) visuomenės informavimo paslaugų teikimas;
- 9) maitinimo paslaugų teikimas;
- 10) žemės ūkio rinkos ekonominio reguliavimo agentūrų veikla, susijusi su žemės ūkio produktais, kai ji vykdoma pagal atitinkamus reglamentus dėl tų produktų bendros rinkos organizavimo;
- 11) nuoma;
- 12) bet kokia šios dalies 1–11 punktuose nenurodyta šių asmenų vykdoma veikla, jeigu ją vykdančią šių asmenų tiekiamos prekės ir (arba) teikiamos paslaugos konkuruoja ar gali konkuruoti su apmokestinamųjų asmenų tiekiamomis prekėmis ir (arba) teikiamomis paslaugomis.

40. Valstybė narė (arba valstybės narės teritorija) – Europos Sąjungos valstybės narės teritorija, išskyrus trečiąsias teritorijas. Valstybės narės teritorija laikomos ir teritorijos, kuriose, remiantis Direktyvos 77/388/EEB nuostatomis, sudaryti ar kurioms skirti sandoriai laikomi toje valstybėje narėje sudarytais ar jais skirtais sandoriais.

41. Kitos šiame Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme (toliau – Mokesčių administravimo įstatymas), Europos Bendrijų muitinės kodekse (toliau – Muitinės kodeksas), taip pat Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas), – kiek tai neprieštarauja šiam Įstatymui (išskyrus Civilinio kodekso įsakmiai nurodytus atvejus), tačiau mokesčio administratoriumi šiame Įstatyme vadinama tik Valstybinė mokesčių inspekcija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, Žin., 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

3 straipsnis. Lietuvos Respublikos PVM objektas

1. PVM objektas yra prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, tenkinantis visas šias sąlygas:

- 1) prekės tiekiamos ir (arba) paslaugos teikiamos už atlygį;
- 2) prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas pagal šio Įstatymo nuostatas vyksta šalies teritorijoje;
- 3) prekes tiekia ir (arba) paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo vykdydamas savo ekonominę veiklą, t. y. veikdamas kaip toks. Kai fizinio asmens sudaromi sandoriai nėra susiję su jo vykdoma ekonomine veikla, nelaikoma, kad fizinis asmuo tiekia prekes ir (arba) teikia paslaugas veikdamas kaip apmokestinamasis asmuo. Šiame punkte nurodyta sąlyga netaikoma, jeigu šalies teritorijoje už atlygį tiekiamą naują transporto priemonę, kurią tiekėjas, pirkėjas arba bet kurio iš jų užsakymu trečioji šalis išgabena iš šalies teritorijos, tačiau į Europos Bendrijų teritoriją.

2. PVM objektas taip pat yra prekių įsigijimas už atlygį šalies teritorijoje iš kitos valstybės narės, kai:

- 1) prekes iš apmokestinamojo asmens, kuris vykdo savo ekonominę veiklą, t. y. veikia kaip toks, ir kuriam netaikomos teisės aktų nuostatos, numatytos Direktyvos 77/388/EEB 24

straipsnyje, įsigyja apmokestinamasis asmuo, kuris sandorį sudaro vykdydamas savo ekonominę veiklą, t. y. veikdamas kaip toks, arba juridinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, jeigu šis prekių tiekimas nelaikomas įvykusi šalies teritorijoje pagal šio Įstatymo 12 straipsnio 2 ar 3 dalies nuostatas;

2) naujas transporto priemonės įsigyja bet kuris asmuo;

3) akcizais apmokestinamas prekės, už kurias prievolė apskaičiuoti akcizus pagal Lietuvos Respublikos akcizų įstatymą atsiranda Lietuvos Respublikoje, įsigyja bet kuris asmuo, išskyrus fizinį asmenį, kuris nėra apmokestinamasis asmuo.

3. Importo PVM objektas yra prekių importas, kai prekės pagal šio Įstatymo nuostatas laikomos importuotomis šalies teritorijoje.

4. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodyto prekių tiekimo (paslaugų teikimo), 2 dalyje nurodyto prekių įsigijimo ir 3 dalyje nurodyto prekių importo, PVM objektas yra ir šio Įstatymo 53 straipsnyje nurodytų aplinkybių susidarymas.

5. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalies 1 punktą, PVM objektu nelaikomas šis prekių įsigijimas:

1) prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės, kai tokiam prekių tiekimui, jeigu jis vykėtų šalies teritorijoje, būtų taikomas 0 procentų PVM tarifas pagal šio Įstatymo 43, 44 ar 47 straipsnį;

2) naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcinų ir antikvarinių daiktų, kaip jie apibrėžti šiame Įstatyme, įsigijimas iš kitos valstybės narės, kai jie įsigijami iš apmokestinamojo asmens, kuris verčiasi šių prekių tiekimu, arba iš aukcionų organizatoriaus, o jų tiekimas buvo apmokestintas išgabenimo valstybėje narėje pagal nuostatas, iš esmės tolygias šio Įstatymo XII skyriaus trečiojo skirsnio nuostatoms;

3) transporto priemonių įsigijimas iš kitos valstybės narės, kai jos įsigijamos iš apmokestinamojo asmens, kuris verčiasi šių prekių tiekimu, o jų tiekimas buvo apmokestintas išgabenimo valstybėje narėje pagal specialias toje valstybėje narėje taikomas pereinamąsias nuostatas naudotoms transporto priemonėms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

4 straipsnis. Prekių tiekimas

1. Prekių tiekimu laikomas:

1) prekių perdavimas kitam asmeniui, kai pagal sandorio sąlygas šis asmuo arba trečioji šalis įgyja teisę disponuoti tomis prekėmis kaip jų savininkas, išskyrus prekių, atgabentų iš kitos valstybės narės šio Įstatymo 4⁽¹⁾ straipsnio 6 dalyje nurodytomis sąlygomis, nuosavybės perdavimą toje dalyje nurodytam PVM mokėtojui, arba

2) prekių išgabenimas iš šalies teritorijos kitos valstybės narės PVM mokėtojui, kuriam pagal sandorio sąlygas numatytas prekių nuosavybės perdavimas, o prekės yra padedamos saugoti į šiam PVM mokėtojui nuosavybės teise priklausančius ar kitais teisėtais pagrindais naudojamus sandėlius ar kitas patalpas, jeigu toje valstybėje narėje yra taikomos nuostatos, iš esmės atitinkančios šio Įstatymo 4⁽¹⁾ straipsnio 6 dalies nuostatas. Toks prekių išgabenimas laikomas prekių tiekimu kitos valstybės narės PVM mokėtojui.

2. Prekių tiekimu šiame Įstatyme taip pat laikomas prekių perdavimas pagal nuomos sutartį ar kitą sutartį, kuri numato atlyginimo už perduodamas prekes atidėjimą ir (arba) atlyginimą dalimis, jeigu pagal sandorio sąlygas asmeniui, kuriam prekės perduotos, arba trečiajam šaliai perduodama didžioji dalis rizikos ir naudos, susijusios su turto nuosavybe, ir numatytas turto nuosavybės perdavimas.

3. Daiktinių teisių į nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą (servituto, uzufrukto, užstatymo teisės ar ilgalaikės nuomos) nustatymas ar perdavimas šiame Įstatyme taip pat laikomas prekės (to nekilnojamojo pagal prigimtį daikto, dėl kurio jos nustatytos) tiekimu. Prekės (nekilnojamojo pagal prigimtį daikto) tiekimu šiame Įstatyme laikomas ir pajaus ar vertybinio popieriaus perleidimas tuo atveju, kai perleidžiamas pajaus ar vertybinis popierius suteikia jo turėtojui teisę disponuoti nekilnojamoju pagal prigimtį daiktu (ar jo dalimi) kaip jo savininkui. Šios dalies nuostatos taikomos tik tuo atveju, jeigu atlygio už daiktinių teisių nustatymą ar perdavimą, pajaus ar vertybinio popieriaus perleidimą suma atitinka nekilnojamojo pagal prigimtį daikto rinkos kainą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)
Nr. [X-932](#), 2006-11-28, Žin., 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

4⁽¹⁾ straipsnis. Prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės

1. Prekių įsigijimu iš kitos valstybės narės už atlygį laikomas teisės disponuoti prekėmis, kurias tiekėjas, pirkėjas ar bet kurio iš jų užsakymu trečioji šalis atgabena į kitą valstybę narę negu ta, kurioje prasidėjo jų gabenimas, įgijimas, kai įsigyjantis asmuo pagal sandorio sąlygas gali disponuoti prekėmis kaip jų savininkas.

2. Tais atvejais, kai juridinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, įsigyja iš trečiosios teritorijos arba trečiosios valstybės atgabenamas prekes ir šias prekes šis asmuo importuoja kitoje valstybėje narėje negu ta, kurioje baigiasi jų gabenimas, laikoma, kad šias prekes šis juridinis asmuo įsigijo iš tos valstybės narės, kurioje jos buvo importuotos.

3. Prekių įsigijimu iš kitos valstybės narės už atlygį taip pat laikomas apmokestinamojo asmens disponuojamų prekių įsivežimas iš vienos valstybės narės verslo tikslais į kitą valstybę narę, kai prekes taip įsiveža pats apmokestinamasis asmuo ar jo užsakymu kitas asmuo, išskyrus atvejus, kai įsivežimas atitinka šio Įstatymo 5⁽¹⁾ straipsnio 2 dalies sąlygas.

4. Prekių įsigijimu iš kitos valstybės narės už atlygį taip pat laikomas atgabentų į šalies teritoriją prekių, kurios įsigijimo metu nebuvo apmokestintos PVM bendra kurioje nors iš valstybių narių nustatyta tvarka, paskyrimas naudoti Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių karinėms pajėgoms ar jas lydintiems civiliams darbuotojams, jeigu pagal šio Įstatymo 40 straipsnio 3 dalies nuostatas tokios prekės negalėtų būti atleistos nuo importo PVM, jei jos būtų importuotos.

5. Prekių įsigijimu iš kitos valstybės narės už atlygį šiame Įstatyme taip pat laikomas prekių atgabenimas pagal sandorį, kuris būtų laikomas prekių tiekimu pagal šio Įstatymo 4 straipsnio 2 dalį.

6. Tais atvejais, kai prekės iš kitos valstybės narės yra atgabenamos PVM mokėtojui, kuriam pagal sandorio sąlygas numatytas prekių nuosavybės perdavimas ne vėliau kaip po 12 mėnesių (centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka šis terminas dėl asmens verslo ypatumų gali būti pratęstas), o prekės yra padedamos saugoti į šiam PVM mokėtojui nuosavybės teise priklausančius ar kitais teisėtais pagrindais naudojamus sandėlius ar kitas patalpas ir jis vienintelis naudos šias prekes savo ekonominėje veikloje, toks prekių atgabenimas laikomas šio PVM mokėtojo prekių įsigijimu už atlygį ir nelaikomas asmens, disponuojančio atgabentomis iš kitos valstybės narės prekėmis kaip jų savininko, prekių įsigijimu už atlygį.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, Žin., 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

5 straipsnis. Prekių suvartojimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti

1. Prekių tiekimu už atlygį šiame Įstatyme laikomas ir prekių suvartojimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, kaip jis apibrėžtas šio straipsnio 2 dalyje.

2. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, laikoma, kad prekė buvo PVM mokėtojo suvartota privatiems poreikiams tenkinti, jeigu PVM mokėtojo disponuojama prekė, kurios (o jeigu prekė pasigaminta, – jai pasigaminti sunaudotų kitų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo PVM mokėtojo įtraukta į PVM atskaitą:

1) perduodama neatlygintinai, o asmuo, kuriam prekė perduota, arba trečioji šalis įgyja teisę disponuoti ta preke kaip jos savininkas, arba

2) sunaudojama bet koku kitu būdu, jeigu PVM mokėtojas tokiam sunaudojimui skirtų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM pagal šį Įstatymą negalėtų atskaityti.

3. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalies nuostatas, prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti nelaikomas jų perdavimas ar sunaudojimas, kai prekės perduodamos ar sunaudojamos kaip tyrimų pavyzdžiai, t. y. prekės, atitinkančios įprastinės PVM mokėtojo veiklos pobūdį perduodamos ar sunaudojamos ištyrimui, analizei ar bandymui. Šiuo atveju gali būti perduodamas ar sunaudojamas toks prekių kiekis, koks atsižvelgiant į prekių prigimtį bei tyrimo, analizės ar bandymo pobūdį, taip pat tai reglamentuojančių teisės aktų (jeigu tai reglamentuota teisės aktais) atitinkamas nuostatas yra reikalingas tyrimo, analizės ar bandymo kokybei užtikrinti.

4. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalies nuostatas, prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti nelaikomas jų perdavimas ar sunaudojimas, kai jos perduodamos arba sunaudojamos kaip nedidelės vertės dovanos (reklamai, reprezentacijai, labdarai ir (arba) paramai). Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato šios dalies nuostatų taikymo sąlygas ir apribojimus, įskaitant prekių, kurios perduodamos ar sunaudojamos šioje dalyje nustatytais tikslais, vertės apribojimus.

5. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalies nuostatas, prekių praradimas nelaikomas jų suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti.

6. Jeigu fizinis asmuo PVM mokėtojas, vadovaudamasis šio Įstatymo nuostatomis, dalį įsigyto ilgalaikio materialiojo turto priskyrė ekonominei veiklai, šio straipsnio nuostatos taikomos tik taip priskirtai to turto daliai. Bet kokiam likusiai to turto daliai perdavimui ar sunaudojimui šio straipsnio nuostatos netaikomos neatsižvelgiant į tai, kad dalis turto pirkimo arba importo PVM buvo įtraukta į PVM atskaitą.

5⁽¹⁾ straipsnis. Prekių pervežimas į kitą valstybę narę

1. Prekių tiekimu už atlygį taip pat laikomas apmokestinamojo asmens disponuojamų prekių pervežimas verslo tikslais iš valstybės narės, kurioje prekės faktiškai yra, į kitą valstybę narę, kai prekes taip perveža pats apmokestinamasis asmuo ar jo užsakymu kitas asmuo.

2. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, prekių tiekimu nelaikomas:

1) prekių pervežimas į kitą valstybę narę, kurioje įvyks šių prekių tiekimas (kuriam toje valstybėje narėje bus taikomos nuostatos, iš esmės tolygios šio Įstatymo 12 straipsnio 3 dalies nuostatomis);

2) prekių pervežimas į kitą valstybę narę, kurioje jos bus instaliuotos arba surinktos ir kurioje įvyks šių prekių tiekimas (kuriam toje valstybėje narėje bus taikomos nuostatos, iš esmės tolygios šio Įstatymo 12 straipsnio 2 dalies nuostatomis);

3) prekių pervežimas į kitą valstybę narę, kai jos bus tiekiamos Europos Bendrijų teritorijoje keleivius vežančiuose laivuose, orlaiviuose ir (arba) traukiniuose ir kai kitoje valstybėje narėje įvyks šių prekių tiekimas (kuriam toje valstybėje narėje bus taikomos nuostatos, iš esmės tolygios šio Įstatymo 12⁽¹⁾ straipsnio nuostatomis);

4) prekių pervežimas į kitą valstybę narę, kai prekės pervežamos dėl tiekimo, kuris pagal šio Įstatymo VI skyriaus (išskyrus 53 straipsnį) nuostatas apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą;

5) prekių pervežimas į kitą valstybę narę, kurioje atliekamas šių prekių aptarnavimas (remontas, priežiūra, derinimas ir kt.), apdirbimas ir (arba) perdirbimas, jeigu po to prekės bus grąžintos atgal į valstybę narę, iš kurios jos buvo išvežtos, tam pačiam apmokestinamajam asmeniui, kuris tas prekes išvežė;

6) prekių pervežimas į kitą valstybę narę, kurioje šias prekes jomis disponuojantis apmokestinamasis asmuo, įsikūręs išvežimo valstybėje narėje, naudoja teikti paslaugoms ir todėl jos ten pervežamos laikinai (t. y. tol, kol jos reikalingos kitoje valstybėje narėje minėtoms paslaugoms teikti);

7) prekių laikinas pervežimas ne ilgesniam kaip 24 mėnesių laikotarpiui į kitą valstybę narę, jeigu šioms prekėms, jei jos būtų importuojamos iš trečiosios valstybės kitoje valstybėje narėje, galėtų būti įforminta laikinojo įvežimo muitinės procedūra, kurią taikant prekės visai neapmokestinamos importo muitais;

8) gamtinių dujų ir elektros energijos perdavimas gamtinių dujų ir elektros energijos tiekimo sistemomis į kitą valstybę narę (kuriam kitoje valstybėje narėje bus taikomos nuostatos, iš esmės tolygios šio Įstatymo 12 straipsnio 6 dalies nuostatomis).

3. Tuo atveju, jeigu nebetenkinamos šio straipsnio 2 dalyje nurodytos sąlygos, prekių pervežimas į kitą valstybę narę laikomas prekių tiekimu už atlygį, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje. Prekių tiekimas laikomas įvykusi, kai šios sąlygos nebetenkinamos.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

6 straipsnis. Ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimas

1. Prekių tiekimu už atlygį šiame Įstatyme laikomas ir ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimas. Ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimu šiame Įstatyme laikoma įsigytų ir (arba)

importuotų žaliavų ir medžiagų perdirbimo, gamybos ir kitų operacijų, atliekamų PVM mokėtojo jėgomis, ir (arba) įsigytų paslaugų visuma, kurios rezultatas yra naujas ilgalaikio materialiojo turto vienetas. Ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimu taip pat laikomas pastato (statinio), naudojamo PVM mokėtojo ekonominėje veikloje, esminis pagerinimas, nesvarbu, ar šis pastatas (statinys) priklauso PVM mokėtojui nuosavybės teise, ar naudojamas kitais pagrindais (jeigu šio Įstatymo 9 straipsnyje nenustatyta kitaip), ir nesvarbu, ar pastatą (statinį) PVM mokėtojas pagerino savo jėgomis ar įsigydamas paslaugų iš kitų apmokestinamųjų asmenų.

2. Šio straipsnio nuostatos taikomos tik tuo atveju, jeigu ilgalaikiam materialiajam turtui pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo PVM mokėtojo įtraukta į PVM atskaitą.

7 straipsnis. Paslaugų teikimas

Jeigu šiame Įstatyme nenustatyta kitaip, paslaugų teikimu laikomas bet koks sandoris dėl bet kokio civilinių teisių objekto, jeigu šis sandoris pagal šį Įstatymą nelaikomas prekių tiekimu. Paslaugų teikimu, be kita ko, laikoma:

- 1) nestandartizuotos programinės įrangos pardavimas ar kitoks perdavimas;
- 2) nuoma;
- 3) nematerialiojo turto ir turtinių teisių perdavimas, išskyrus šio Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus;
- 4) statybos darbai, įskaitant pastatyto naujo pastato ar statinio perdavimą užsakovui (statytojui);
- 5) įsipareigojimas susilaikyti nuo veiksmų, taip pat įsipareigojimas toleruoti veiksmus arba padėti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

8 straipsnis. Paslaugų teikimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti

1. Paslaugų teikimu už atlygį šiame Įstatyme laikomas ir paslaugų teikimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, kaip jis apibrėžtas šio straipsnio 2 dalyje.

2. Laikoma, kad buvo suteikta paslauga PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, kai:

1) kitam asmeniui neatlygintinai suteikiama teisė laikinai pasinaudoti PVM mokėtojo nuosavybės teisės objektu. Ši nuostata taikoma tik tuo atveju, jeigu suteikto naudotis nuosavybės teisės objekto (o jeigu jis pasigamintas, – jam pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo arba importo PVM ar jo dalis buvo PVM mokėtojo įtraukta į PVM atskaitą, arba

2) PVM mokėtojo nuosavybės teisės objektas, kuris šiame Įstatyme nelaikomas preke, perduodamas arba sunaudojamas šio Įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytais būdais. Ši nuostata taikoma tik tuo atveju, jeigu šio nuosavybės teisės objekto (o jeigu jis pasigamintas, – jam pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo arba importo PVM ar jo dalis buvo PVM mokėtojo įtraukta į PVM atskaitą.

3) paslaugos suteiktos neatlygintinai ir tai nėra susiję su PVM mokėtojo ekonomine veikla.

3. Jeigu fizinis asmuo PVM mokėtojas, vadovaudamasis šio Įstatymo nuostatomis, dalį įsigyto ilgalaikio materialiojo turto priskyrė ekonominei veiklai, šio straipsnio nuostatos taikomos tik taip priskirtai to turto daliai. Bet kokiam likusios to turto dalies naudojimui šio straipsnio nuostatos netaikomos, neatsižvelgiant į tai, kad dalis to turto pirkimo arba importo PVM buvo įtraukta į PVM atskaitą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

9 straipsnis. Tam tikriems sandoriams taikomos specialios taisyklės

1. Jeigu fizinis asmuo, teisės aktų nustatyta tvarka vykdęs ekonominę veiklą neįsteigęs įmonės (įregistravęs ūkininko ūkį ar kt.), vėliau šią veiklą kaip kompleksą (t.y. įsigytų ir naudotų šioje veikloje nuosavybės teisės objektų, taip pat kitų su ta veikla susijusių turtinių bei neturtinių teisių, skolų ir kitokių pareigų visumą) perduoda kitam apmokestinamajam asmeniui, tęsiančiam perduodamą veiklą, toks veiklos perdavimas šiame Įstatyme nelaikomas nei prekių tiekimu, nei paslaugų teikimu.

2. Bet kokio nuosavybės teisės objekto perdavimas, kai jis perduodamas kaip juridinio asmens dalyvio turtinis įnašas, o šio nuosavybės teisės objekto (o jeigu jis pasigamintas, – jam pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo jį perduodančio PVM mokėtojo įtrauktas į PVM atskaitą, šiame Įstatyme laikomas prekių tiekimu už atlygį (kai perduodamas objektas, kuris šiame Įstatyme laikomas preke) arba paslaugų teikimu už atlygį (kai perduodamas objektas, kuris šiame Įstatyme preke nelaikomas).

3. Bet kokio nuosavybės teisės objekto perdavimas dėl juridinio asmens PVM mokėtojo pasibaigimo reorganizavimo būdu, kai šio nuosavybės teisės objekto (o jeigu jis pasigamintas, – jam pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo įtraukta į pasibaigiančio PVM mokėtojo PVM atskaitą, šiame Įstatyme laikomas prekių tiekimu už atlygį (kai perduodamas objektas, kuris šiame Įstatyme laikomas preke) arba paslaugų teikimu už atlygį (kai perduodamas objektas, kuris šiame Įstatyme preke nelaikomas).

4. Iš esmės pagerinto pastato (statinio), naudoto kitais pagrindais negu nuosavybės teise, grąžinimas jo savininkui nepasibaigus šiame Įstatyme nustatytam PVM atskaitos tikslinimo laikotarpiui laikomas prekės tiekimu už atlygį, jeigu pastatą (statinį) pagerinęs PVM mokėtojas tokiam pagerinimui sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalį buvo įtraukęs į PVM atskaitą. Šalys turi teisę susitarti, kad pastato (statinio) esminis pagerinimas bus laikomas patiektu pastato (statinio) savininkui ne grąžinimo metu, o iš karto baigus pagerinimo darbus, ir tokiu atveju tokį pagerinimą atlikusiam PVM mokėtojui dėl šio pastato (statinio) netaikomos šio Įstatymo nuostatos, susijusios su ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

10 straipsnis. Mainai

Jeigu už tiekiamas prekes ir (arba) teikiamas paslaugas atlyginama (visiškai ar iš dalies) prekėmis ir (arba) paslaugomis, laikoma, kad kiekviena tokio sandorio šalis tiekia prekes ir (arba) teikia paslaugas.

11 straipsnis. Tarpininkavimas

1. Šiame Įstatyme laikoma, kad atsiskleidęs tarpininkas teikia atstovavimo (agento) paslaugą tam, kieno vardu ir sąskaita jis dalyvauja sandoryje.

2. Kai sandoryje dalyvauja neatsiskleidęs tarpininkas, laikoma, kad pirmiausia prekės buvo patiektos arba paslaugos suteiktos neatsiskleidusiam tarpininkui, o vėliau paties tarpininko, net ir tuo atveju, kai pačios prekės perduodamos arba paslaugos faktiškai suteikiamos galutiniam jų pirkėjui (klientui) tiesiogiai.

12 straipsnis. Kriterijai, pagal kuriuos nustatoma prekių tiekimo (išskyrus prekių tiekimą keleivius Europos Bendrijų teritorijoje vežančiuose laivuose, orlaiviuose ir traukiniuose) vieta

1. Jeigu tiekiamos prekės turi būti gabenamos, laikoma, kad prekių tiekimas įvyko šalies teritorijoje tuo atveju, kai šių prekių gabenimas pirkėjui prasidėjo šalies teritorijoje (neatsižvelgiant į tai, kas (prekių tiekėjas, pirkėjas ar bet kurio iš jų užsakymu trečioji šalis) prekes gabena). Tais atvejais, kai tiekiamų prekių gabenimas prasidėjo trečiojoje teritorijoje ar trečiojoje valstybėje, prekių tiekimas, kai prekes tiekia importuotojas, ir bet koks tolesnis tiekimas laikomas įvykusi šalies teritorijoje, jeigu prekės buvo importuotos Lietuvos Respublikoje. Šios dalies nuostatos netaikomos ir prekių tiekimas nelaikomas įvykusi šalies teritorijoje, jeigu prekės išgabenamos į kitą valstybę narę, kurioje šis prekių tiekimas bus laikomas įvykusi dėl tos valstybės narės atitinkamų teisės aktų reikalavimų ar dėl prekių tiekėjui suteiktos teisės taikant nuostatas, iš esmės tolygias šio straipsnio 3 dalies nuostatoms. Prekių tiekėjas (jei pagal šios dalies nuostatas jo prekių, tiekiamų ir gabenamų į kitą valstybę narę šio straipsnio 3 dalyje nustatytais sąlygomis, tiekimo vieta būtų šalies teritorijoje), kuris pats pageidauja jo tiekiamų prekių tiekimo vieta laikyti kitą valstybę narę, privalo centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka kreiptis į vietos mokesčio administratorių su prašymu suteikti tokią teisę. Suteiktos teisės negalima atsisakyti ne trumpiau kaip 24 mėnesius nuo jos suteikimo.

2. Kai tiekiamos prekės (nesvarbu, kas jas gabena) prekių tiekėjo arba jo užsakymu kito asmens turi būti surenkamos arba instaliuojamos (nepaisant to, ar jos išbandomos), laikoma, kad

prekių tiekimas įvyko šalies teritorijoje, jeigu prekės surenkamos arba instaliuojamos šalies teritorijoje.

3. Prekių tiekimas laikomas įvykusi šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

1) prekės tiekėjo arba jo užsakymu kito asmens yra iš kitos valstybės narės atgabentos į šalies teritoriją (t. y. prekių gabenimas baigėsi šalies teritorijoje). Tais atvejais, kai tiekiamų ir į šalies teritoriją atgabentų prekių gabenimas prasidėjo trečiojoje teritorijoje ar trečiojoje valstybėje, o jų tiekėjas jas importavo kitoje valstybėje narėje, šios prekės laikomos išgabentomis iš tos kitos valstybės narės;

2) prekių pirkėjas yra vienas iš šio Įstatymo 71⁽¹⁾ straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų asmenų arba fizinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo;

3) tiekiamos prekės nėra naujos transporto priemonės, taip pat nėra prekės, kurios tiekiamos po jų surinkimo arba instaliavimo.

4. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 3 dalies nuostatas, nelaikoma, kad šio straipsnio 3 dalyje nurodytas prekių tiekimas įvyko šalies teritorijoje, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

1) tiekiamos prekės, kurios nėra akcizais apmokestinamos prekės;

2) to prekių tiekėjo šio straipsnio 3 dalyje nurodytomis sąlygomis tiekiamų į Lietuvos Respubliką atgabentų visų prekių vertė (neįskaitant PVM) neviršija 125 tūkst. litų per einamuosius kalendorinius metus;

3) to prekių tiekėjo šio straipsnio 3 dalyje nurodytomis sąlygomis tiekiamų į Lietuvos Respubliką atgabentų visų prekių, kurios yra kitos negu akcizais apmokestinamos prekės, vertė (neįskaitant PVM) praėjusiais kalendoriniais metais neviršijo 125 tūkst. litų;

4) prekių tiekėjas nėra įsikūręs Lietuvos Respublikoje (t. y. jo buveinė (jeigu tai ne fizinis asmuo) arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo) nėra Lietuvos Respublikoje) arba Lietuvos Respublikoje neturi padalinio;

5) prekių išgabenimo vietos kompetentinga institucija nėra prekių tiekėjui suteikusi teisės taikyti šio straipsnio 3 dalies nuostatas.

5. Šio straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos tais atvejais, kai tiekiamos naudotos prekės, meno kūriniai, kolekciniai ir antikvariniai daiktai, kuriems taikytina speciali apmokestinimo schema, nustatyta šio Įstatymo XII skyriaus trečiajame skirsnyje, ar jai iš esmės tolygi schema kitoje valstybėje narėje, taip pat tais atvejais, kai tiekiamos transporto priemonės, kurioms išgabenimo valstybėje narėje taikytinos specialios pereinamosios nuostatos naudotoms transporto priemonėms.

6. Neatsižvelgiant į kitas šio straipsnio nuostatas, gamtinės dujos ir elektros energija laikomos patiektomis šalies teritorijoje tik šiais atvejais:

1) kai šias prekes įsigyja Lietuvos Respublikoje įsikūręs (t. y. kai jo buveinė (jeigu tai ne fizinis asmuo), padalinys (per kurį įsigyjamą šios prekę) arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo) yra Lietuvos Respublikoje) apmokestinamasis asmuo, kurio pagrindinis tikslas, kuriam jis įsigyja gamtines dujas ir (arba) elektros energiją, yra šių gamtinių dujų ir (arba) elektros energijos perpardavimas kitiems asmenims, o šių prekių sunaudojimas jo poreikiams yra nedidelis;

2) kai šias prekes įsigyja šios dalies 1 punkte nenurodytas asmuo, – jeigu faktinis šių prekių sunaudojimas įvyksta Lietuvos Respublikoje, o kai jos faktiškai nesunaudojamos, – pirkėjo buveinė (jeigu tai ne fizinis asmuo), padalinys (per kurį įsigyjamą šios prekę) arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo) yra Lietuvos Respublikoje.

7. Jeigu tiekiamos prekės neturi būti gabamos, laikoma, kad prekių tiekimas įvyko šalies teritorijoje tuo atveju, jeigu šios prekės buvo šalies teritorijoje tuo momentu, kai įvyko jų tiekimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

12⁽¹⁾ straipsnis. Prekių tiekimo keleivius Europos Bendrijų teritorijoje vežančiuose laivuose, orlaiviuose arba traukiniuose vieta

1. Kai prekės tiekiamos keleivius Europos Bendrijų teritorijoje vežančiuose laivuose, orlaiviuose arba traukiniuose, laikoma, kad prekių tiekimas įvyko šalies teritorijoje, jeigu keleivių vežimo maršruto ar jo dalies pradžia yra šalies teritorijoje.

2. Šiame straipsnyje:

1) laivai, orlaiviai arba traukiniai laikomi keleivius vežančiais Europos Bendrijų teritorijoje tuo atveju, kai keleivių vežimo maršrutas ar jo dalis yra Europos Bendrijų teritorijoje;

2) laikoma, kad keleivių vežimo maršrutas ar jo dalis yra Europos Bendrijų teritorijoje, kai maršruto ar jo dalies pradžia ir pabaiga yra Europos Bendrijų teritorijoje;

3) maršruto ar jo dalies pradžia laikoma pirmoji keleivių įlaipinimo Europos Bendrijų teritorijoje pagal tvarkaraštį vieta (o kai į Europos Bendrijų teritoriją įvažiuojama po tarpinio sustojimo už Europos Bendrijų teritorijos ribų, – pirmoji keleivių įlaipinimo vieta Europos Bendrijų teritorijoje po šio tarpinio sustojimo);

4) maršruto ar jo dalies pabaiga laikoma paskutinė keleivių išlaipinimo Europos Bendrijų teritorijoje pagal tvarkaraštį vieta (o kai išvažiuojama iš Europos Bendrijų teritorijos, – paskutinė keleivių išlaipinimo vieta Europos Bendrijų teritorijoje prieš išvažiuojant iš jos).

3. Tais atvejais, kai keleiviai laivais, orlaiviais ar traukiniais vežami į abi puses, kiekvienas toks vežimas į bet kurią pusę taikant šio straipsnio nuostatas laikomas atskiru keleivių vežimo maršrutu.

Istatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

12⁽²⁾ straipsnis. Prekių įsigijimo iš kitos valstybės narės vieta

1. Laikoma, kad prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės įvyko šalies teritorijoje, kai įsigyjamų prekių gabenimas baigėsi šalies teritorijoje.

2. Laikoma, kad prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės įvyko šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai prekes įsigyjantis asmuo yra Lietuvos Respublikoje registruotas PVM mokėtojas, jo PVM mokėtojo kodas buvo nurodytas įsigyjant prekes ir šios prekės išgabenamos iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę, nebent įrodoma, kad PVM buvo sumokėtas toje valstybėje narėje, kurioje baigėsi šių prekių gabenimas.

3. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalies nuostatas, tuo atveju, kai iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę išgabenamas prekes įsigyja Lietuvos Respublikoje registruotas PVM mokėtojas, kuris šias prekes iš karto toje kitoje valstybėje narėje patiekia asmeniui, kuriam toje kitoje valstybėje narėje nustatyta prievolė apskaičiuoti ir sumokėti už šias patiektas prekes PVM, o Lietuvos Respublikos PVM mokėtojas šio Įstatymo nustatyta tvarka šiuos sandorius deklaruoja prekių tiekimo į kitas valstybes nares ataskaitoje, nelaikoma, kad šis prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės įvyko šalies teritorijoje.

Istatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

12⁽³⁾ straipsnis. Prekių importo vieta

1. Laikoma, kad ne Bendrijos prekės importuotos šalies teritorijoje, jeigu šios prekės yra šalies teritorijoje tuo metu, kai jos įvežamos į Europos Bendrijų teritoriją, išskyrus atvejus, kai įvežtos į Europos Bendrijų teritoriją ne Bendrijos prekės ne išleidžiamos laisvai cirkuliuoti, o pateikiamos laikinajam saugojimui muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose, įvežamos į laisvąją zoną ar padedamos į laisvąjį sandėlį, joms įforminama muitinio sandėliavimo, muitinės prižiūrimo perdirbimo, laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais, laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais ar išorinio tranzito muitinės procedūra. Pastaraisiais atvejais laikoma, kad ne Bendrijos prekės importuotos šalies teritorijoje tik tuo atveju, jeigu nustojus taikyti minėtąsias procedūras ar veiksmus prekės tebėra šalies teritorijoje.

2. Laikoma, kad ne Bendrijos prekės importuotos šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai įvežimo į Europos Bendrijų teritoriją metu prekės yra ne šalies teritorijoje, tačiau jos ne išleidžiamos laisvai cirkuliuoti, o pateikiamos laikinajam saugojimui muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose, įvežamos į laisvąją zoną ar padedamos į laisvąjį sandėlį, joms įforminama muitinio sandėliavimo, laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais, laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais ar išorinio tranzito muitinės procedūra ir nustojus taikyti minėtąsias procedūras ar veiksmus prekės yra šalies teritorijoje.

3. Laikoma, kad Bendrijos prekės importuotos šalies teritorijoje, jeigu šios prekės yra šalies teritorijoje tuo metu, kai jos įvežamos į Europos Bendrijų teritoriją, išskyrus atvejus, kai įvežtoms šioms prekėms taikomas toks režimas, kuris, jeigu šios prekės būtų ne Bendrijos prekės,

leistų jas pateikti laikinajam saugojimui muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose, įvežti į laisvąją zoną ar padėti į laisvąjį sandėlį, joms įforminti muitinio sandėliavimo, laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais, laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais procedūrą, arba joms įforminama vidinio tranzito procedūra. Pastaraisiais atvejais laikoma, kad minėtosios Bendrijos prekės importuotos šalies teritorijoje tik tuo atveju, kai nustojus taikyti minėtąjį režimą ar vidinio tranzito procedūrą prekės tebėra šalies teritorijoje.

4. Laikoma, kad Bendrijos prekės importuotos šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai įvežimo į Europos Bendrijų teritoriją metu prekės yra ne šalies teritorijoje, tačiau įvežtoms šioms prekėms taikomas toks režimas, kuris, jeigu šios prekės būtų ne Bendrijos prekės, leistų jas pateikti laikinajam saugojimui muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose, įvežti į laisvąją zoną ar padėti į laisvąjį sandėlį, joms įforminti muitinio sandėliavimo, laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais, laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais procedūrą, arba joms įforminama vidinio tranzito procedūra ir, nustojus taikyti minėtąjį režimą ar vidinio tranzito procedūrą, prekės yra šalies teritorijoje.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

13 straipsnis. Paslaugų (išskyrus vežimo paslaugas) suteikimo vieta

1. Jeigu šiame ar 13⁽¹⁾ straipsnyje nenustatyta kitaip, laikoma, kad paslauga yra suteikta šalies teritorijoje, jeigu paslaugos teikėjas yra įsikūręs šalies teritorijoje, t. y. jeigu paslaugos teikėjo buveinė (jeigu tai ne fizinis asmuo) arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo) yra Lietuvos Respublikoje, išskyrus atvejus, kai paslauga suteikta per šalies teritorijoje įsikūrusio paslaugos teikėjo padalinį užsienio valstybėje. Kai paslaugą suteikė užsienio apmokestinamasis asmuo per savo padalinį šalies teritorijoje, taip pat laikoma, kad paslauga suteikta šalies teritorijoje. Šios dalies nuostatos netaikomos, kai šalies teritorijoje įsikūręs paslaugų teikėjas arba šalies teritorijoje esantis užsienio apmokestinamojo asmens padalinys šio straipsnio 6 dalyje nurodytas paslaugas teikia kitoje valstybėje narėje įsikūrusiam apmokestinamajam asmeniui arba už Europos Bendrijų teritorijos ribų įsikūrusiam bet kokiam asmeniui.

2. Jeigu šiame ar 13⁽¹⁾ straipsnyje nenustatyta kitaip, laikoma, kad atstovavimo (agento) paslaugos, kai kito vardu ir sąskaita atstovaujama įsigyjant prekes ar paslaugas arba tiekiant prekes ar teikiant paslaugas, suteiktos šalies teritorijoje, jeigu pagrindinis sandoris (t. y. prekių tiekimas ar paslaugų teikimas) pagal šio Įstatymo nuostatas įvyko šalies teritorijoje, išskyrus atvejus, kai atstovavimo (agento) paslaugas įsigyja kitoje valstybėje narėje registruotas PVM mokėtojas ir jis šį registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas. Kai pagrindinis sandoris pagal šio Įstatymo nuostatas įvyko kitoje valstybėje narėje, o šias atstovavimo (agento) paslaugas įsigyja Lietuvos Respublikoje registruotas PVM mokėtojas ir jis šį registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas, laikoma, kad šios paslaugos suteiktos šalies teritorijoje.

3. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, su nekilnojamaisiais pagal prigimtį daiktais susijusios paslaugos laikomos suteiktomis šalies teritorijoje tik tuo atveju, kai daiktai, su kuriais paslaugos susijusios, yra ar bus pastatyti šalies teritorijoje. Taikant šią nuostatą, su nekilnojamaisiais pagal prigimtį daiktais susijusiomis paslaugomis laikomi:

- 1) statybos, projektavimo ir tyrinėjimo darbai;
- 2) nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų nuoma;
- 3) atstovavimo (agento) nuomojant, parduodant ir (arba) įsigyjant nekilnojamuosius pagal prigimtį daiktus paslaugos, šių daiktų vertinimo, architektų, inžinerinės paslaugos, nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų priežiūros paslaugos ir kitos su šiais daiktais susijusios paslaugos.

4. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, kultūros, meno, sporto, švietimo, mokslo, mokymo, pramogų ir panašios paslaugos, įskaitant tokio pobūdžio renginių organizatorių paslaugas, taip pat pagalbines paslaugas, reikalingas minėtoms paslaugoms suteikti, kai šioje dalyje nurodytos paslaugos nelaikytinos elektroniniu būdu teikiamomis paslaugomis, laikomos suteiktomis šalies teritorijoje tik tais atvejais, kai jos faktiškai atliktos šalies teritorijoje.

5. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, kilnojamųjų daiktų vertinimo, taip pat jų aptarnavimo (remonto, priežiūros, derinimo ir kt.), apdirbimo ir perdirbimo paslaugos laikomos suteiktomis šalies teritorijoje tik tuo atveju, kai jos faktiškai atliktos šalies teritorijoje, išskyrus atvejus, kai šių paslaugų pirkėjas yra kitoje valstybėje narėje registruotas PVM mokėtojas ir jis šį registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas, o po šių paslaugų atlikimo daiktai išgabenami iš

šalies teritorijos. Kai šios paslaugos faktiškai atliktos kitoje valstybėje narėje, o jų pirkėjas yra asmuo, registruotas PVM mokėtoju Lietuvos Respublikoje, ir jis šį registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas, o po šių paslaugų suteikimo daiktai yra išgabunami iš tos kitos valstybės narės, kurioje paslaugos faktiškai atliktos, šios paslaugos taip pat laikomos suteiktomis šalies teritorijoje.

6. Jeigu šioje dalyje išvardytas paslaugas ne šalies teritorijoje įsikūręs paslaugų teikėjas ar šalies teritorijoje įsikūręs paslaugų teikėjas per padalinį užsienio valstybėje teikia Lietuvos Respublikos apmokestinamiesiems asmenims (išskyrus tuos atvejus, kai paslaugos suteikiamos šių asmenų padaliniais, esantiems už šalies teritorijos ribų) arba užsienio apmokestinamųjų asmenų padaliniais, esantiems šalies teritorijoje, laikoma, kad paslaugos suteiktos šalies teritorijoje. Šios nuostatos taikomos:

1) autorių teisių, taip pat gretutinių teisių, teisių naudotis išradimų patentu, pramoniniu dizainu, puslaidininkių gaminio topografija, prekių ženklu, firmos vardu, slapta formule ar metodu perdavimui ar teisės naudotis jais suteikimui, teisių perdavimui pagal franšizės sutartį ir kitokių pagal savo esmę panašių teisių perdavimui;

2) konsultacinėms, teisinėms, audito, apskaitos, inžinerinėms paslaugoms (nenurodytoms šio straipsnio 3 dalies 3 punkte), techninio tikrinimo ir analizės, rinkos tyrimo, viešosios nuomonės tyrimo bei kitoms pagal savo esmę panašioms paslaugoms;

3) nestandartizuotos programinės įrangos kūrimui, pardavimui ir kitokiam perdavimui, duomenų apdorojimui, informacijos perdavimui (kai tokios paslaugos nelaikytinos elektroniniu būdu teikiamomis paslaugomis);

4) draudimo paslaugoms, taip pat finansinėms paslaugoms (išskyrus seifų nuomą);

5) aprūpinimo personalu paslaugoms (išskyrus personalo apmokymą ir rengimą);

6) reklamos paslaugoms;

7) telekomunikacijų paslaugoms;

8) elektroniniu būdu teikiamoms paslaugoms (tokioms kaip: interneto puslapių kūrimas ir jų priežiūra, kompiuterinių programų tiekimas, jų atnaujinimas ir priežiūra, prieigos prie duomenų bazių teisės suteikimas, muzikos kūrinių, filmų, žaidimų tiekimas, nuotolinis mokymas ir kt. Jeigu tiekėjas ir pirkėjas bendrauja elektroniniu būdu, tačiau pati prekė patiekama arba paslauga suteikiama ne elektroniniu būdu, toks bendravimas nelaikomas elektroniniu būdu suteiktomis paslaugomis);

9) radijo ir televizijos transliavimo paslaugoms;

10) kilnojamųjų daiktų (išskyrus bet kokių rūšių transportą) nuomos paslaugoms;

11) įsipareigojimui susilaikyti nuo bet kurios iš šioje dalyje nurodytų veiklų vykdymo arba pasinaudojimo bet kuria iš šioje dalyje nurodytų teisių;

12) teisės priėti prie gamtinių dujų ir elektros energijos tiekimo sistemų, transportuoti gamtines dujas ir (arba) elektros energiją gamtinių dujų ir elektros energijos tiekimo sistemomis suteikimui bei kitoms tiesiogiai su tuo susijusioms paslaugoms;

13) atstovavimo (agento) paslaugoms, kai atstovaujama teikiant arba įsigyjant bet kurią iš šioje dalyje nurodytų paslaugų.

7. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį, elektroniniu būdu teikiamos paslaugos laikomos suteiktomis šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai jas asmeniui, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, kurio buveinė (jeigu tai ne fizinis asmuo) arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo) yra Lietuvos Respublikoje, teikia įsikūręs už Europos Bendrijų teritorijos ribų asmuo, ar kai paslauga teikiama per padalinį, esantį už Europos Bendrijų teritorijos ribų.

8. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį, telekomunikacijų paslaugos bei radijo ir televizijos transliavimo paslaugos laikomos suteiktomis šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai jas asmeniui, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, kurio buveinė (jeigu tai ne fizinis asmuo) arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo) yra Lietuvos Respublikoje, teikia įsikūręs už Europos Bendrijų teritorijos ribų asmuo arba kai paslauga teikiama per padalinį, esantį už Europos Bendrijų teritorijos ribų, o suteikta paslauga faktiškai pasinaudojama šalies teritorijoje.

9. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį, atitinkamos rūšies transporto nuomos paslaugos laikomos suteiktomis šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai jas teikia įsikūręs už Europos Bendrijų teritorijos ribų asmuo arba kai paslauga teikiama per padalinį, esantį už Europos Bendrijų teritorijos ribų, o išnuomotas atitinkamos rūšies transportas faktiškai naudojamas daugiausia šalies teritorijoje.

10. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį, atitinkamos rūšies transporto nuomos paslaugos nelaikomos suteiktomis šalies teritorijoje tuo atveju, kai jas teikia šalies teritorijoje įsikūręs asmuo arba užsienio asmuo per šalies teritorijoje įsikūrusį padalinį, o išnuomotas atitinkamos rūšies transportas faktiškai naudojamas daugiausia už Europos Bendrijų teritorijos ribų.

11. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį, nestandartizuotos programinės įrangos kūrimo, pardavimo ir kitokio perdavimo paslaugos laikomos suteiktomis šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai jas asmeniui, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, kurio buveinė (jeigu tai ne fizinis asmuo) arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo) yra Lietuvos Respublikoje, teikia įsikūręs už Europos Bendrijų teritorijos ribų asmuo arba kai paslauga teikiama per padalinį, esantį už Europos Bendrijų teritorijos ribų, o suteikta paslauga faktiškai naudojama šalies teritorijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-32](#), 2004-12-09, *Žin.*, 2004, Nr. 180-6658 (2004-12-16)

13⁽¹⁾ straipsnis. Vežimo paslaugų suteikimo vieta

1. Vežimo paslaugos (kurios nėra prekių vežimas tarp valstybių narių) laikomos suteiktomis šalies teritorijoje tuo atveju, kai jos faktiškai atliktos šalies teritorijoje. Jeigu šios paslaugos faktiškai atliktos tiek šalies teritorijoje, tiek už jos ribų, laikoma, kad šalies teritorijoje suteikta tokia paslaugos dalis, kuri yra proporcinga einančiai per šalies teritoriją maršruto daliai.

2. Prekių vežimo tarp valstybių narių paslaugos laikomos suteiktomis šalies teritorijoje tuo atveju, kai prekių vežimo tarp valstybių narių maršrutas prasideda šalies teritorijoje, išskyrus atvejus, kai šių paslaugų pirkėjas yra kitoje valstybėje narėje registruotas PVM mokėtojas ir jis ši registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas.

3. Prekių vežimo tarp valstybių narių paslaugos laikomos suteiktomis šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai prekių vežimo tarp valstybių narių maršrutas neprasidėjo šalies teritorijoje, tačiau šių paslaugų pirkėjas yra Lietuvos Respublikoje registruotas PVM mokėtojas ir jis ši registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas.

4. Papildomos vežimo paslaugos (pakrovimas, iškrovimas, krovinių tvarkymas, prekių transportavimo stacionariuoju transportu organizavimas ir kitos pagalbinės paslaugos, būdingos vežant krovinius tam tikromis transporto priemonėmis ar stacionariuoju transportu) laikomos suteiktomis šalies teritorijoje, kai jos faktiškai atliktos šalies teritorijoje, išskyrus atvejus, kai papildomų vežimo tarp valstybių narių paslaugų pirkėjas yra kitoje valstybėje narėje registruotas PVM mokėtojas ir jis ši registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas.

5. Papildomos vežimo tarp valstybių narių paslaugos laikomos suteiktomis šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai jos faktiškai atliktos kitoje valstybėje narėje, tačiau šių paslaugų pirkėjas yra Lietuvos Respublikoje registruotas PVM mokėtojas ir jis ši registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas.

6. Atstovavimo (agento) paslaugos, kai kito vardu ir sąskaita atstovaujama įsigyjant ar teikiant prekių vežimo tarp valstybių narių arba papildomas vežimo tarp valstybių narių paslaugas, laikomos suteiktomis šalies teritorijoje, kai paslaugos, kurias įsigyjant ar teikiant atstovaujama, laikomos suteiktomis šalies teritorijoje, išskyrus atvejus, kai šių paslaugų pirkėjas yra kitoje valstybėje narėje registruotas PVM mokėtojas ir jis ši registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas.

7. Atstovavimo (agento) paslaugos, kai kito vardu ir sąskaita atstovaujama įsigyjant ar teikiant prekių vežimo tarp valstybių narių arba papildomas vežimo tarp valstybių narių paslaugas, kurios laikomos suteiktomis kitoje valstybėje narėje, laikomos suteiktomis šalies teritorijoje ir tuo atveju, kai šių paslaugų pirkėjas yra Lietuvos Respublikoje registruotas PVM mokėtojas ir jis ši registracijos numerį nurodė įsigydamas paslaugas.

Istatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

II SKYRIUS

APMOKESTINIMO MOMENTAS IR APMOKESTINAMOJI VERTĖ

14 straipsnis. Apmokestinimo momentas

1. Prievolė apskaičiuoti PVM už šalies teritorijoje tiekiamą prekę arba teikiamą paslaugą atsiranda, kai šio Įstatymo nustatyta tvarka išrašoma PVM sąskaita-faktūra, kuria įforminamas šis prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytu atveju arba kai už tiekiamą prekę arba teikiamą paslaugą PVM sąskaita-faktūra neišrašyta, prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda įvykus tam iš nurodytų įvykių, kuris įvyksta anksčiau:

- 1) kai prekė perduodama ar paslauga suteikiama arba
- 2) kai gaunamas atlygis už patiektą prekę ar suteiktą paslaugą.

3. Prievolė apskaičiuoti PVM už užsienio apmokestinamojo asmens tiekiamą prekę arba teikiamą paslaugą, jeigu pagal šio Įstatymo nuostatas apskaičiuoti ir sumokėti PVM privalo pirkėjas (klientas), atsiranda įvykus tam iš nurodytų įvykių, kuris įvyksta anksčiau:

1) kai pirkėjas (klientas) gauna apskaitos dokumentą, kuriuo įformintas prekės tiekimas arba paslaugos teikimas;

2) kai pirkėjas (klientas) moka atlygį už patiektą prekę arba suteiktą paslaugą;

3) kito po mokestinio laikotarpio, kurį prekės buvo patiektos arba paslaugos suteiktos, mokestinio laikotarpio paskutinę dieną, jeigu iki šios dienos neįvyko nė vienas iš šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų įvykių.

4. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių nuostatas, tais atvejais, kai už prekes arba paslaugas visiškai ar iš dalies atlyginama prieš prekių perdavimą ar paslaugų suteikimą, prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda, kai gaunamas toks visiškas ar dalinis atlygis, jeigu pagal sandorio sąlygas šios prekės bus perduotos arba visos paslaugos suteiktos ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos (toliau šiame Įstatyme visiškas arba dalinis atlygis, mokamas prieš prekės perdavimą arba paslaugos suteikimą, vadinamas avansu). Šios dalies nuostatos netaikomos tais atvejais, kai apmokestinamoji vertė yra marža, apskaičiuota šio Įstatymo 102 ir 107 straipsniuose nustatyta tvarka.

5. Neatsižvelgiant į kitas šio straipsnio nuostatas, prekių tiekimo atveju, nurodytu šio Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje, prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda, kai prekės perduodamos.

6. Neatsižvelgiant į kitas šio straipsnio nuostatas, ilgalaikių paslaugų (t. y. paslaugų, kurios teikiamos tam tikrą tęstinį laikotarpį (telekomunikacijų, nuomos ar kt.) teikimo atveju, taip pat ilgalaikio elektros energijos, dujų, šilumos ir kitų rūšių energijos tiekimo atveju prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda, kai šio Įstatymo nustatyta tvarka išrašoma PVM sąskaita-faktūra, kuria įforminamas per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį suteiktų paslaugų arba patiektų prekių kiekis, o jeigu PVM sąskaita-faktūra neišrašoma, – kai gaunamas atlygis už per tą ataskaitinį laikotarpį suteiktą paslaugų arba patiektų prekių kiekį. Jeigu iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo suteiktos paslaugos arba patiektos prekės, 10 dienos nėra išrašyta PVM sąskaita-faktūra už per tą ataskaitinį laikotarpį suteiktų paslaugų arba patiektų prekių kiekį ir negautas atlygis, prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda kitą dieną po minėto termino, per kurį dokumentas turėjo būti išrašytas, pabaigos. Jeigu pagal nuomos sutartį nuomojamą daiktą numatyta nuomininkui perduoti ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos ir gaunamas avansas, taikomos šio straipsnio 4 dalies nuostatos. Jeigu šiame straipsnyje nurodytų paslaugų teikėjas arba prekių tiekėjas yra užsienio apmokestinamasis asmuo, o pagal šio Įstatymo nuostatas apskaičiuoti ir sumokėti PVM privalo pirkėjas (klientas), prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda įvykus tam iš nurodytų įvykių, kuris įvyksta anksčiau:

1) kai pirkėjas (klientas) gauna apskaitos dokumentą, kuriuo įformintas per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį suteiktų paslaugų arba patiektų prekių kiekis;

2) kai pirkėjas (klientas) moka atlygį už per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį patiektų prekių arba suteiktų paslaugų kiekį (įskaitant avansą, mokamą pagal nuomos sutartį, kuri numato nuomojamo daikto perdavimą nuomininkui ne anksčiau kaip po 12 mėnesių nuo sandorio sudarymo dienos);

3) kito po ataskaitinio laikotarpio mėnesio paskutinę dieną, jeigu iki šios dienos neįvyko nė vienas iš šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų įvykių.

7. Prievolė apskaičiuoti PVM už prekę, suvartotą PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, arba paslaugą, suteiktą PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, atsiranda, kai tokia prekė suvartojama arba paslauga suteikiama.

8. Prievolė apskaičiuoti PVM už pasigaminą ilgalaikį materialųjį turtą atsiranda, kai pasigaminąs turtas pradamas naudoti PVM mokėtojo ekonominėje veikloje (pastato (statinio) esminio pagerinimo atveju – kai šie darbai baigti).

9. PVM mokėtojas, tiekiantis žemės ūkio produkciją, kurios tiekimas šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi būti įforminamas žemės ūkio produkcijos pirkėjo išrašoma PVM sąskaita-faktūra, turi teisę pasirinkti specialią apmokestinamojo momento nustatymo tvarką, pagal kurią prievolė apskaičiuoti PVM už jo tiekiamą žemės ūkio produkciją atsiranda, kai sumokamas atlygis už ją. Jeigu atlygis mokamas dalimis, PVM apskaičiuojamas dalimis kiekvienos atlygio dalies sumokėjimo momentu. Kai už patiektą žemės ūkio produkciją turi būti mokamos subsidijos ar dotacijos, kurios įtraukiamos į apmokestinamąją žemės ūkio produkcijos vertę, PVM nuo šios apmokestinamosios vertės dalies apskaičiuojamas, kai pirkėjas sumoka atitinkamą sumą. Pasirinkimą taikyti šioje dalyje nustatytą specialią apmokestinamojo momento nustatymo tvarką PVM mokėtojas privalo deklaruoti vietos mokesčio administratoriui centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka ir ji taikoma apskaičiuojant PVM už žemės ūkio produkciją, kuri tiekama pradant kitu mokestiniu laikotarpiu nuo prašymo pateikimo dienos. PVM mokėtojas turi teisę šio pasirinkimo atsisakyti, tačiau ne anksčiau kaip praėjus 24 mėnesiams nuo to mokestinio laikotarpio, kurį ši tvarka buvo pradėta taikyti, pradžios, o PVM už žemės ūkio produkciją, kuri buvo patiekta, bet mokestis nebuvo apskaičiuotas, apskaičiuojamas pirmąjį mokestinį laikotarpį, nuo kurio vėl pradėta taikyti bendra apmokestinamojo momento nustatymo tvarka.

10. Prievolė apskaičiuoti PVM už prekių tiekimą į kitą valstybę narę, kuriam taikomos šio Įstatymo VI skyriaus nuostatos, atsiranda, kai išrašoma PVM sąskaita-faktūra, kuria įforminamas toks prekių tiekimas, bet ne vėliau kaip kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį prekės buvo išgabentos, 15 dieną.

11. Prievolė apskaičiuoti PVM už prekių įsigijimą iš kitos valstybės narės atsiranda, kai šių prekių tiekėjas išrašo PVM sąskaitą-faktūrą, bet ne vėliau kaip kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį prekės buvo išgabentos, 15 dieną.

12. Prievolė apskaičiuoti importo PVM atsiranda, kai prekės ne iš Europos Bendrijų teritorijos įvežamos į šalies teritoriją. Kai įvežtoms į Europos Bendrijų teritoriją prekėms pradami taikyti šio Įstatymo 12⁽³⁾ straipsnio 1 ar 3 dalyje nurodyti veiksmai, procedūros ar režimas, prievolė apskaičiuoti importo PVM atsiranda, kai prekėms šie veiksmai, procedūros ar režimas nustojami taikyti šalies teritorijoje.

13. Prievolė apskaičiuoti importo PVM už prekes, kurioms pagal atitinkamus Europos Bendrijų teisės aktus yra taikomi importo muitai, žemės ūkio ar kitos rinkliavos, nustatytos Europos Bendrijų mastu, atsiranda tuo metu, kai pagal minėtus teisės aktus atsiranda prievolė už jas apskaičiuoti importo muitus, žemės ūkio ar kitas rinkliavas. Kai prekėms netaikomi jokie importo muitai, žemės ūkio ar kitos rinkliavos, prievolė apskaičiuoti importo PVM atsiranda tada, kai pagal atitinkamas Muitinės kodekso nuostatas šalies teritorijoje būtų apskaičiuota importo skola muitinei, jeigu prekėms šie muitai ar rinkliavos būtų taikomi.

14. Atsiradus prievolei apskaičiuoti PVM pagal šio Įstatymo 53 straipsnio 7 dalį, PVM turi būti apskaičiuojamas tame straipsnyje nustatytu momentu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1362](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1310 (2003-04-02)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

15 straipsnis. Apmokestinamoji vertė

1. Apmokestinamąją vertę, nuo kurios turi būti apskaičiuotas PVM, sudaro atlygis (išskyrus patį PVM), kurį gavo arba turi gauti prekių tiekėjas arba paslaugos teikėjas (toliau šiame straipsnyje – pardavėjas), arba jo vardu trečiasis asmuo. Kai už tiekiamą prekę arba teikiamą paslaugą atlyginama kitomis prekėmis ir (arba) paslaugomis, apmokestinamoji vertė, nuo kurios turi būti apskaičiuotas PVM, yra atlygis, kuris būtų gautas, jeigu jis būtų gautas pinigais.

2. Apmokestinamoji vertė šio Įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, 5⁽¹⁾ straipsnyje arba 8 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytais atvejais yra perduoto ar sunaudoto nuosavybės teisės objekto arba į kitą valstybę narę pervežtų prekių įsigijimo vertė, t. y. pirkimo kaina (išskyrus patį PVM) arba pasigaminimo savikaina (išskyrus patį PVM). Jeigu perduotas ar sunaudotas nuosavybės teisės objektas arba į kitą valstybę narę pervežtos prekės buvo naudoti

apmokestinamojo asmens ekonominėje veikloje, apmokestinamoji vertė lygi to nuosavybės teisės objekto (prekės) įsigijimo vertės daliai, apskaičiuotai atsižvelgiant į tai, kiek jo sunaudota apmokestinamojo asmens ekonominėje veikloje apmokestinimo momentu.

3. Apmokestinamoji vertė šio Įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytais atvejais yra PVM mokėtojo išlaidos (išskyrus patį PVM), patirtos suteikus nuosavybės teisės objektą naudotis ar atitinkamai teikiant paslaugas. Jeigu suteiktas naudotis nuosavybės teisės objektas, kuris yra PVM mokėtojo ilgalaikis turtas, PVM mokėtojo patirtoms išlaidoms, be kita ko, priskiriama to turto nusidėvėjimo suma, kuri vadovaujantis pelno (pajamų) apmokestinimą reglamentuojančiais teisės aktais būtų apskaičiuota per laikotarpį, kurį turtas buvo suteiktas taip naudotis.

4. Apmokestinamoji vertė šio Įstatymo 6 straipsnyje nurodytu atveju yra ilgalaikio turto pasigaminimo savikaina (pastato (statinio) esminio pagerinimo atveju – šių darbų vertė) (išskyrus patį PVM).

5. Į apmokestinamąją vertę visais atvejais įtraukiami:

- 1) visi mokesčiai ir rinkliavos, išskyrus patį PVM;
- 2) su prekės tiekimu arba paslaugos teikimu susijusių ir pirkėjui tenkančių išlaidų (tokių kaip: pakavimo, transportavimo, draudimo ir kitų) vertė;
- 3) bet kokios subsidijos ar dotacijos, turinčios įtakos galutinei prekės arba paslaugos kainai.

6. Subsidija ar dotacija laikoma turinčia įtakos galutinei prekės (paslaugos) kainai, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

- 1) ji mokama pardavėjui;
- 2) ją moka trečioji šalis;
- 3) ši suma sudaro atlygį už prekę (paslaugą) ar jo dalį.

7. Į apmokestinamąją vertę neįtraukiamos:

- 1) įvairios nuolaidos, suteikiamos prekės tiekimo ar paslaugos teikimo metu;
- 2) sumos, kurias pardavėjas gauna kaip kompensaciją išlaidoms, patirtoms atliekant įvairius mokėjimus tretiesiems asmenims pirkėjo vardu, jo naudai ir jo sąskaita, padengti. Kompensacijos suma šiuo atveju privalo būti lygi pardavėjo faktiškai patirtoms išlaidoms atliekant tokius mokėjimus.

8. Pakuotės, kurioje įpakuota tiekama prekė (butelių, dėžių, kontenerių ar kitos prekės laikyti minimaliai būtinos pakuotės), vertė į tiekiamos prekės apmokestinamąją vertę neįskaitoma tik tuo atveju, jeigu yra pardavėjo ir pirkėjo susitarimas pakuotę grąžinti pardavėjui, tačiau kai tokia pakuotė negrąžinama per 12 mėnesių, pardavėjo apskaičiuota apmokestinamoji prekių vertė turi būti padidinta tiek, kokia yra negrąžintos pakuotės vertė. Jeigu pakuotė grąžinama mažesnės vertės negu susitarime nurodyta vertė, kurios ji buvo perduota, pardavėjo apskaičiuota apmokestinamoji vertė turi būti padidinta tiek, koks yra pakuotės verčių skirtumas. Kai susitarimo dėl pakuotės grąžinimo nėra, pakuotės vertė įskaitoma į apmokestinamąją tiekiamos prekės vertę. Jeigu pakuotė, kurios vertė buvo įskaityta į apmokestinamąją tiekiamos prekės vertę, vėliau grąžinama, o pakuotę grąžinančiam asmeniui grąžinama arba priklauso grąžinti pakuotės vertę atitinkančią sumą, apmokestinamoji prekės vertė mažinama tiek, kokia yra grąžintos pakuotės vertė.

9. Jeigu tiekiant prekę arba teikiant paslaugą yra numatyta, kad pirkėjas privalo mokėti palūkanas (už atidėtą atlyginimo terminą, taip pat finansinės nuomos (lizingo) atveju ir pan.), kurių dydis yra aiškiai nurodytas sutartyje, tokių palūkanų suma į tiekiamos prekės ar tiekiamos paslaugos apmokestinamąją vertę neįskaitoma. Tokiu atveju, taikant šio Įstatymo nuostatas, laikoma, kad yra sudaryti du sandoriai: pagrindinis – prekės tiekimo arba paslaugos teikimo sandoris ir papildomas – paskolos suteikimo sandoris, kurio apmokestinamąją vertę sudaro nurodytosios palūkanos.

10. Apmokestinamoji vertė šio Įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytais prekių tiekimo arba paslaugų teikimo atvejais yra ta vertė, kokios vertės nuosavybės teisės objektas yra perduodamas. Apmokestinamoji vertė šio Įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje nurodytais prekių tiekimo arba paslaugų teikimo atvejais yra ta nuosavybės teisės objekto vertės dalis, nuo kurios turėtų būti tikslinama PVM atskaita šio Įstatymo VIII skyriaus nustatyta tvarka.

11. Apmokestinamoji vertė šio Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nurodytu atveju yra visa pastato (statinio) esminio pagerinimo darbų vertė (kai pastato (statinio) esminis pagerinimas

perduodamas jo savininkui iš karto užbaigus darbus) arba jos dalis, atitinkanti metų skaičių, likusį iki šiame Įstatyme nustatyto PVM atskaitos tikslinimo termino pabaigos (kai pastato (statinio) esminis pagerinimas perduodamas jo savininkui vėliau).

12. Šio straipsnio nuostatos netaikomos šio Įstatymo XII skyriuje nurodytais atvejais, kai tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų apmokestinamoji vertė yra marža, apskaičiuota tame skyriuje nustatyta tvarka.

13. Prekių įsigijimo iš kitos valstybės narės atveju apmokestinamoji vertė apskaičiuojama laikantis tų pačių šiame straipsnyje nustatytų taisyklių, kurias taikant apmokestinamoji vertė nustatoma prekių tiekimo šalies teritorijoje atveju. Šio Įstatymo 4⁽¹⁾ straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytais atvejais apmokestinamoji vertė yra nurodytų prekių įsigijimo vertė, t. y. pirkimo kaina (išskyrus patį PVM) arba pasigaminimo savikaina (išskyrus patį PVM). Jeigu prekė buvo naudota apmokestinamojo asmens ekonominėje veikloje, apmokestinamoji vertė lygi tos prekės įsigijimo vertės daliai, apskaičiuotai atsižvelgiant į tai, kiek prekės yra sunaudota apmokestinamojo asmens ekonominėje veikloje apmokestinimo momentu. Jeigu įsigijama prekė, kurios atžvilgiu kitoje valstybėje narėje buvo nutrauktas šio Įstatymo 53 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių taikymas ir tai nebuvo pagrindas atsirasti prievolei toje valstybėje narėje apskaičiuoti importo PVM, į įvežamos prekės apmokestinamąją vertę įtraukiamos ir paslaugos, kurios kitoje valstybėje narėje buvo apmokestintos taikant 0 procentų PVM tarifą ar neapmokestintos PVM dėl nuostatų, iš esmės tolygių šio Įstatymo 53 straipsnio nuostatomis dėl paslaugų apmokestinimo taikant 0 procentų PVM tarifą, ir neįtrauktos į prekių įsigijimo vertę.

14. Kai teikiamos prekių vežimo tarp valstybių narių paslaugos ir dalis vežimo maršruto eina per Europos Bendrijų teritorijai nepriklausančius vandenys, apmokestinamoji paslaugos vertė sumažinama dalimi, proporcinga tai maršruto daliai visame maršrute.

15. Importuojamų prekių apmokestinamoji vertė, nuo kurios skaičiuojamas importo PVM, apskaičiuojama prie šių prekių muitinės vertės, nustatytos vadovaujantis Muitinės kodeksu ir jo taikymą reglamentuojančiais teisės aktais (o Bendrijos prekių, kurių įvežimas į Europos Bendrijų teritoriją laikomas importu, atveju – prie prekių vertės, nustatytos pagal Muitinės kodekso ir jo taikymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas dėl prekių muitinės vertės nustatymo), papildomai pridedant šias sumas (jeigu jos nėra įtrauktos į šių prekių muitinę vertę):

1) už šias prekes sumokėtus arba sumokėtinus ne Europos Bendrijose ar ne Lietuvos Respublikoje nustatytus muitus, mokesčius ir kitas įmokas, taip pat Europos Bendrijose už šias prekes nustatytus importo muitus, Europos Bendrijose ar Lietuvos Respublikoje nustatytus mokesčius ir kitas įmokas (išskyrus patį PVM);

2) išlaidų, susijusių su prekių vežimu (įskaitant papildomas vežimo paslaugas) bei draudimu, dydį, taip pat sumokėtus ar sumokėtinus komisinius už atstovavimą ir prekių pakavimo vertę, jeigu visos nurodytosios išlaidos susijusios su prekių atgabenimu į pirmąją paskirties vietą šalies teritorijoje. Taikant šias nuostatas, pirmąją paskirties vietą šalies teritorijoje laikoma vežimo dokumentuose nurodyta prekių pristatymo vieta arba, jeigu prekių pristatymo vieta nenurodyta, pirmoji jų įvežimo į šalies teritoriją vieta;

3) šios dalies 2 punkte nurodytų paslaugų, susijusių su prekių gabenimu iš pirmosios paskirties vietos į kitą paskirties vietą Europos Bendrijų teritorijoje, jeigu ši vieta yra žinoma apmokestinimo momentu, vertę.

16. Kai reimportuojamos laikinai išvežtos už Europos Bendrijų teritorijos ribų remontuoti, perdirbti, pritaikyti ar panašioms operacijoms atlikti prekės, neatsižvelgiant į šio straipsnio 15 dalies nuostatas, jų apmokestinamąją vertę sudaro už Europos Bendrijų teritorijos ribų suteiktų atitinkamų paslaugų vertė, nustatyta vadovaujantis šio straipsnio nuostatomis.

17. Į importuojamų prekių apmokestinamąją vertę neįtraukiamos įvairios nuolaidos, žinomos prievolės apskaičiuoti importo PVM atsiradimo momentu.

18. Importuojamų prekių pakuotei *mutatis mutandis* taikomos šio straipsnio 8 dalies nuostatos.

19. Kai po apmokestinimo momento prekės ar paslaugos atsisakoma ar ji grąžinama arba pardavėjas suteikia nuolaidų (įvykdžius tam tikras papildomas sąlygas ar dėl kitų priežasčių), arba įrodoma, kad už iš kitos valstybės narės įsigytas prekes PVM buvo sumokėtas toje valstybėje narėje, kurioje baigėsi šių prekių gabenimas, prekės arba paslaugos apmokestinamoji vertė atitinkamai mažinama. Importuotų prekių apmokestinamoji vertė mažinama Muitinės kodekso nustatyta tvarka ir atvejais.

20. Kai importuojamų prekių apmokestinamoji vertė yra nurodyta ne Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, apmokestinamoji vertė perskaičiuojama į nacionalinę valiutą laikantis Muitinės kodekso ir jo taikymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų.

21. Kitais, negu nurodyta šio straipsnio 20 dalyje, atvejais, kai apmokestinamoji vertė yra nurodyta ne Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, apmokestinamoji vertė perskaičiuojama į nacionalinę valiutą taikant Lietuvos banko nustatytą Lietuvos Respublikos nacionalinės valiutos ir užsienio valiutos santykį, galiojusį apmokestinimo momentu, o jeigu dėl šio Įstatymo 83 straipsnyje nurodytų aplinkybių keičiasi pirkėjo mokėtinas atlygis, – tų aplinkybių įforminimo dieną.

22. Atsiradus prievolei skaičiuoti PVM pagal šio Įstatymo 53 straipsnį, PVM turi būti skaičiuojamas nuo apmokestinamosios vertės, apskaičiuotos laikantis tame straipsnyje nustatytų taisyklių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, *Žin.*, 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

16 straipsnis. Apmokestinamoji vertė tarpininkavimo atveju

1. Atsiskleidusio tarpininko teikiamos paslaugos apmokestinamoji vertė yra atlygis už atstovavimą (komisiniai), apskaičiuotas šio Įstatymo 15 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Tiek neatsiskleidusiam tarpininkui, tiek paties tokio tarpininko patiektos prekės arba suteiktos paslaugos apmokestinamoji vertė nustatoma kaip visa patiektos prekės arba suteiktos paslaugos vertė, apskaičiuota šio Įstatymo 15 straipsnyje nustatyta tvarka.

17 straipsnis. Apmokestinamosios vertės apskaičiavimas mokesčio administratoriaus sprendimu

1. Kai mokesčio administratoriui Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais kyla pagrįstų įtarimų, kad tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos apmokestinamoji vertė yra dirbtinai sumažinta arba padidinta, jis turi teisę apmokestinamąją vertę apskaičiuoti pats. Tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos apmokestinamoji vertė gali būti laikoma dirbtinai sumažinta arba padidinta tuo atveju, jeigu ji, įvertinus visas sandorio sąlygas, neatitinka prekės arba paslaugos rinkos kainos.

2. Apmokestinamoji vertė mokesčio administratoriaus sprendimu apskaičiuojama pagal rinkos kainą, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintais metodais ir jų taikymo tvarka.

3. Šio straipsnio nuostatos netaikomos, kai prekė tiekama arba paslauga teikiama už atlygį, nustatytą valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų arba Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, *Žin.*, 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

III SKYRIUS PVM TARIFAI

18 straipsnis. PVM tarifo taikymas

Už tiekiamas bei įsigyjamas iš kitos valstybės narės prekes arba teikiamas paslaugas, taip pat importuojamas prekes PVM apskaičiuojamas taikant toms prekėms arba paslaugoms šiame Įstatyme nustatytą PVM tarifą, galiojantį prievolės apskaičiuoti PVM atsiradimo momentu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

19 straipsnis. PVM tarifai

1. Prekių tiekimo bei įsigijimo iš kitos valstybės narės ir paslaugų teikimo atvejais, nenurodytais šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse bei šio Įstatymo IV ir V skyriuose, taikomas standartinis PVM tarifas.

2. Importuojamoms prekėms, nenurodytoms šio straipsnio 3 dalyje bei šio Įstatymo V skyriuje, taikomas standartinis PVM tarifas.

3. Lengvatinis 5 procentų PVM tarifas taikomas:

1) keleivių vežimo Susisiekimo ministerijos ar jos įgaliosios institucijos arba savivaldybių nustatytais reguliaraus susisiekimo maršrutais, keleivių vežimo keleiviniais traukiniais paslaugoms, taip pat šiame punkte nurodytų keleivių bagažo vežimo paslaugoms;

2) knygoms (įskaitant brošiūras, lapelius ir panašius spaudinius, vaikiškas knygeles su paveikslėliais, piešimo ir spalvinimo knygeles, spausdintas ar rankraštinės natas, žemėlapius, hidrografijos arba panašias schemas, tačiau išskyrus gaublius, kalendorius, užrašų knygeles ir kitus panašaus pobūdžio spaudinius), laikraščiams, žurnalams ir kitiems periodiniams leidiniams, išskyrus erotinio ir smurtinio pobūdžio leidinius, kuriuos tokiais pripažino teisės aktų įgaliojanti institucija, bei spausdintą produkciją, kurioje mokama reklama sudaro daugiau kaip 4/5 viso leidinio ploto;

3) vaistams (vaistiniams preparatams), veterinariniams vaistams, priemonėms, naudojamoms kontracepcijai, sanitarinės (higienos) apsaugos gaminiams moterims, specialios paskirties kūdikių maisto produktams, specialios medicininės paskirties dietiniam maistui, medicininės paskirties produktams, taip pat medicinos įrangai, pagalbos priemonėms ir kitiems medicinos prietaisams, skirtiems tiesiogiai asmens sveikatos sutrikimams palengvinti ir (arba) gydyti. Šiame punkte nurodytų prekių, kurioms taikomas lengvatinis PVM tarifas, grupės tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

4) turizmo veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka teikiamoms viešbučio tipo ir specialaus apgyvendinimo paslaugoms;

5) ekologiškiems maisto produktams, jei jie atitinka Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų reikalavimus;

6) šviežiai atšaldytai mėsei ir valgomiems subproduktams (išskyrus naminių paukščių mėsą ir jų valgomus subproduktus), jei jie atitinka Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų reikalavimus ir Lietuvos standartus, jeigu tokie standartai yra patvirtinti;

7) šviežiai atšaldytai, užšaldytai, giliai užšaldytai naminių paukščių mėsei ir jų valgomiems subproduktams, jei jie atitinka Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų reikalavimus ir Lietuvos standartus, jeigu tokie standartai yra patvirtinti;

8) žemės ūkio bendrovių ir kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) – žemės ūkio subjektų paslaugos žemės ūkiui, teikiamoms savo nariams (pagal šio Įstatymo 1 priede patvirtintą žemės ūkio paslaugų sąrašą);

9) gyvoms, šviežioms ir atšaldytoms žuvims, jeigu jos atitinka Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų reikalavimus ir Lietuvos standartus, jeigu tokie standartai yra patvirtinti;

10) visų rūšių meno ir kultūros bei sporto renginių (įskaitant mugių, parodų, cirko renginių), taip pat muziejų, pramogų parkų, zoologijos sodų, kuriems netaikomos šio įstatymo 23 straipsnio nuostatos, lankymui;

11) rašytojo, kompozitoriaus ar atlikėjo (aktorius, dainininko, muzikanto, dirigento, šokėjo ar kito asmens, vaidinančio, dainuojančio, skaitančio, deklamuojančio arba kitaip atliekančio literatūros, meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius) teikiamos kūrybos ar atlikimo paslaugos ir paslaugos, už kurias šiems asmenims mokamas honoraras, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme.

4. Lengvatinis 9 procentų PVM tarifas taikomas gyvenamųjų namų statybos, renovacijos, apšiltinimo paslaugoms, už kurias apmokama valstybės ir savivaldybių biudžetų, valstybės teikiamų lengvatinių kreditų ir valstybės specialiųjų fondų lėšomis.

5. 0 procentų PVM tarifas taikomas šio Įstatymo VI skyriuje nurodytais prekių tiekimo ir paslaugų teikimo bei prekių įsigijimo iš kitos valstybės narės atvejais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-225](#), 2005-05-26, Žin., 2005, Nr. 72-2590 (2005-06-09)

Nr. [X-487](#), 2006-01-12, Žin., 2006, Nr. 6-193 (2006-01-17)

Nr. [X-801](#), 2006-07-19, Žin., 2006, Nr. 82-3264 (2006-07-27)

Nr. [X-1083](#), 2007-04-12, Žin., 2007, Nr. 46-1717 (2007-04-26)

IV SKYRIUS

ATVEJAI, KAI PREKIŲ TIEKIMAS, PASLAUGŲ TEIKIMAS IR PREKIŲ ĮSIGIJIMAS IŠ KITOS VALSTYBĖS NARĖS PVM NEAPMOKESTINAMAS

IV skyriaus pavadinimas keistas:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

20 straipsnis. Su sveikatos priežiūra susijusios prekės ir paslaugos

1. PVM neapmokestinamos asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos, kurias teikia asmenys, atitinkamų teisės aktų nustatyta tvarka įgiję teisę teikti šias paslaugas.

2. PVM neapmokestinamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų tiekiamos prekės ir teikiamos kitos, negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, paslaugos, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

1) šios prekės tiekiamos ir paslaugos teikiamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų vartotojams;

2) šių prekių tiekimas ir paslaugų teikimas yra susiję su šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų teikimu.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę nustatyti šio straipsnio 2 dalies nuostatų taikymo sąlygas ir apribojimus.

4. PVM neapmokestinami žmogaus organai, kraujas (konservuotas kraujas ir kraujo komponentai) ir motinos pienas, taip pat odontologų ir (arba) dantų technikų tiekiami dantų protezai.

5. PVM neapmokestinamos ligonių, sužeistųjų ar kitų medicinos pagalbos reikalingų asmenų vežimo specialiomis tam pritaikytomis transporto priemonėmis paslaugos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

21 straipsnis. Socialinės paslaugos ir susijusios prekės

1. PVM neapmokestinamos socialinės paslaugos, jeigu jas teikia vaikų ir jaunimo globos institucijos, senelių ir (arba) neįgaliųjų globos (rūpybos) institucijos ar kiti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys.

2. PVM neapmokestinamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų tiekiamos prekės ir teikiamos kitos, negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, paslaugos, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

1) šios prekės tiekiamos ir paslaugos teikiamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų vartotojams;

2) šių prekių tiekimas ir paslaugų teikimas yra susiję su šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų teikimu.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę nustatyti šio straipsnio 2 dalies nuostatų taikymo sąlygas ir apribojimus.

22 straipsnis. Švietimo ir mokymo paslaugos

1. PVM neapmokestinami ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas, mokymas pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas, aukštojo mokslo studijos ir kvalifikacijų teikimas, neformalusis vaikų švietimas, pirminis ir tęstinis profesinis mokymas, jeigu šias paslaugas teikia juridiniai asmenys, teisės aktų nustatyta tvarka įgiję teisę jas teikti.

2. PVM neapmokestinamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų tiekiamos prekės ir teikiamos kitos, negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, paslaugos, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

1) šios prekės tiekiamos ir paslaugos teikiamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų vartotojams;

2) šių prekių tiekimas ir paslaugų teikimas yra susiję su šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų teikimu.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę nustatyti šio straipsnio 2 dalies nuostatų taikymo sąlygas ir apribojimus.

4. PVM neapmokestinama laisvojo mokytojo veikla, jeigu mokoma pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo, profesinių arba aukštųjų mokyklų programas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, Žin., 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

23 straipsnis. Kultūros ir sporto paslaugos

1. PVM neapmokestinamos pelno nesiekiančių juridinių asmenų teikiamos kultūros paslaugos. Kultūros paslaugomis šiame straipsnyje laikomos:

- 1) muziejų, zoologijos ir botanikos sodų, cirko veikla;
- 2) visų meno rūšių, kultūros renginiai (teatro spektakliai, muzikos, choreografijos renginiai, kultūros renginiai vaikams, jaunimui, meno kūrinių bei tautodailės parodos ir kita), kino filmų gamyba (įskaitant pagalbinę veiklą – dubliavimą, titravimą ir pan.), nuoma ir rodymas;
- 3) bibliotekų teikiamos bibliografinės ir informacinės paslaugos.

2. PVM neapmokestinamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų teikiamos prekės ir teikiamos kitos, negu nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, paslaugos, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

1) šios prekės teikiamos ir paslaugos teikiamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų vartotojams;

2) šių prekių tiekimas ir paslaugų teikimas yra susiję su šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų teikimu.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę nustatyti šio straipsnio 2 dalies nuostatų taikymo sąlygas ir apribojimus.

4. PVM neapmokestinamos pelno nesiekiančių juridinių asmenų teikiamos su kūno kultūra ir sportu susijusios paslaugos. Su kūno kultūra ir sportu susijusiomis paslaugomis šiame straipsnyje laikoma:

1) teisės dalyvauti kūno kultūros arba sporto renginyje suteikimas. Šio punkto nuostatos netaikomos bilietų į kūno kultūros arba sporto renginius pardavimui;

2) paslaugos, teikiamos kūno kultūros ir sporto dalyviams, tiesiogiai susijusios su jų dalyvavimu, t. y. teisės naudotis kūno kultūrai ir sportui pritaikytomis patalpomis, teritorijomis ir (arba) inventoriumi suteikimas, kūno kultūros ir sporto dalyvių treniravimo ir kitos panašios paslaugos. Prie tokių paslaugų nepriskiriamos apgyvendinimo, maitinimo ir vežimo paslaugos.

24 straipsnis. Veikla, nenurodyta šio Įstatymo 20, 21, 22 ir 23 straipsniuose

1. PVM neapmokestinamos politinių partijų, profesinių sąjungų ir kitų įsteigtų ir veikiančių narystės pagrindu pelno nesiekiančių juridinių asmenų savo nariams teikiamos paslaugos, jeigu jos atitinka juridinio asmens įstatuose (nuostatuose) nustatytus šio juridinio asmens tikslus, taip pat šių asmenų savo nariams teikiamos prekės (kai šis prekių tiekimas yra susijęs su minėtų paslaugų teikimu), kai už šias prekes ir paslaugas, be nario mokamo nario mokesčio, negaunamas joks papildomas atlygis.

2. PVM neapmokestinamos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų savo nariams teikiamos paslaugos, jeigu jos atitinka šių asmenų kanonuose, statutuose ir kitose normose numatytus tikslus, taip pat šių asmenų savo nariams teikiamos prekės (kai šis prekių tiekimas yra susijęs su minėtų paslaugų teikimu), kai už šias prekes ir paslaugas, be aukojamų lėšų, negaunamas joks papildomas atlygis.

3. PVM neapmokestinamos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų teikiamos paslaugos, kai šie asmenys kitą asmenį aprūpina personalu, reikalingu atitinkamoms šio Įstatymo 20, 21 arba 22 straipsnyje nurodytoms paslaugoms teikti.

4. PVM neapmokestinamos pelno nesiekiančių juridinių asmenų, vykdančių šio Įstatymo 20, 21, 22, 23 straipsniuose ar šio straipsnio 1, 2 ir 6 dalyse nurodytą veiklą, organizuojamų labdaros ir paramos renginių metu šių asmenų teikiamos prekės ir (arba) teikiamos paslaugos (įskaitant bilietų į nurodytus renginius pardavimą), jeigu surinktos lėšos, likusios padengus renginio organizavimo išlaidas, bus skirtos tik labdarai ir (arba) šių asmenų vykdomai visuomenei naudingai veiklai. Ši nuostata taikoma ne daugiau kaip 12 konkretaus juridinio asmens organizuojamų labdaros ir paramos renginių per kalendorinius metus. Jeigu per kalendorinius metus organizuojama daugiau kaip 12 renginių, kiekvienam vėlesniam renginiui ir su juo susijusiam prekių tiekimui ir (arba) paslaugų teikimui PVM taikomas vadovaujantis bendra šio Įstatymo nustatyta tvarka. Labdaros ir paramos renginiu šiame Įstatyme laikomas kultūros (teatro, muzikos, choreografijos ir pan.) renginys, mugė ar panašus renginys, jeigu jį organizuojant nurodoma (bilietuose, skelbimuose ar kitu būdu), kad visos tokio renginio metu surinktos lėšos, likusios padengus renginio organizavimo išlaidas, bus naudojamos labdarai ir (arba) renginių

organizuojančio juridinio asmens vykdomai visuomenei naudingai veiklai. Šiame Įstatyme labdara ir visuomenei naudinga veikla suprantamos taip, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme.

5. PVM neapmokestinamos nepriklausomų grupių, kurių nariai yra asmenys, vykdančios tik PVM neapmokestinamą veiklą ar veiklą, kuri nėra PVM objektas, savo nariams teikiamos paslaugos, kurios tiesiogiai būtinos tų narių veiklai, kai tokių grupių bendras išlaidas padengia nariai, o narys už gautą paslaugą nemoka daugiau negu jam tenkanti bendrų išlaidų dalis.

6. PVM neapmokestinamos teikiamos paslaugos, tiesiogiai susijusios su vaiko teisių apsauga, taip pat su šių paslaugų teikimu tiesiogiai susijusios teikiamos prekės, kurias tiekia ir (arba) teikia pelno nesiekiantys juridiniai asmenys.

7. Jeigu nustatoma, kad dėl šio straipsnio nuostatų taikymo šiame straipsnyje nurodytų asmenų teikiamos prekės ir (arba) teikiamos paslaugos įgijo nepagrįstą konkurencinį pranašumą prieš su jomis konkuruojančias ar galinčias konkuruoti kitų apmokestinamųjų asmenų teikiamas prekes ir (arba) teikiamas paslaugas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti šio straipsnio taikymo apribojimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

25 straipsnis. Pašto paslaugos

1. PVM neapmokestinamos universaliųjų pašto paslaugų teikėjo teikiamos pašto paslaugos ir tiesiogiai su šių paslaugų teikimu susijusios teikiamos prekės.

2. Konkretų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų PVM neapmokestinamų pašto paslaugų sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Šio straipsnio nuostatos netaikomos pašto siuntinių siuntimui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [IX-2420](#), 2004-08-23, *Žin.*, 2004, Nr. 135-4892 (2004-09-04)

26 straipsnis. Radijas ir televizija

1. PVM neapmokestinamos pelno nesiekiančių juridinių asmenų – radijo ir (arba) televizijos transliuotojų visuomenei teikiamos visuomenės informavimo paslaugos.

2. Laidų pardavimui, reklamos paslaugoms ir kitai ūkinei komercinei veiklai šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos.

27 straipsnis. Draudimo paslaugos

PVM neapmokestinamos visų rūšių draudimo ir perdraudimo paslaugos, išskyrus nurodytąsias šio Įstatymo 46 straipsnyje, taip pat su draudimo ir perdraudimo paslaugomis susijusios paslaugos, kurias teikia draudimo ir perdraudimo tarpininkai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, *Žin.*, 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

28 straipsnis. Finansinės paslaugos

1. PVM neapmokestinamas paskolų teikimas, taip pat suteiktos paskolos priežiūra, jeigu ją vykdo tą paskolą suteikęs apmokestinamasis asmuo.

2. Jeigu kitaip nenustatyta 46 straipsnyje, PVM neapmokestinamas finansinių garantijų ir laidavimų teikimas, taip pat suteiktos finansinės garantijos ar laidavimo priežiūra, jeigu ją vykdo tą garantiją ar laidavimą suteikęs apmokestinamasis asmuo.

3. PVM neapmokestinamos indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimo ir tvarkymo paslaugos, atsiskaitymų tarp bankų ir (arba) kitų kredito įstaigų įskaitymas (kliringas), taip pat kitos su atsiskaitymų organizavimu susijusios paslaugos, pinigų pervedimas, atsiskaitymo negrynaisiais pinigais organizavimas (įskaitant banko kortelių ir kitų mokėjimo priemonių išleidimą, jų turėtojų aptarnavimo paslaugas ir operacijų su jomis atlikimą), akreditivų išleidimas ir susijusios su jais operacijos, taip pat sandoriai dėl skolų ir skolinių pasižadėjimų. Šios dalies nuostatos netaikomos skolų išieškojimo paslaugoms, taip pat finansuotojo paslaugoms, teikiamoms pagal faktoringo sutartį.

4. PVM neapmokestinami sandoriai dėl valiutos (įskaitant valiutų keitimą), taip pat grynųjų pinigų įmokų priėmimo ir išmokų mokėjimo, pinigų tvarkymo ir kitos paslaugos, tiesiogiai susijusios su bet kokios valiutos banknotais ir monetomis.

5. PVM neapmokestinami sandoriai dėl vertybinių popierių, išvestinių finansinių priemonių, taip pat tarpininkavimo nurodytuose sandoriuose ir kitos tiesiogiai su nurodytais sandoriais susijusios paslaugos (emisijos organizavimas, vykdymas, registravimas ir kt.). Šios dalies nuostatos netaikomos:

1) sandoriams dėl vertybinių popierių, patvirtinančių kokias nors teises į nekilnojamuosius pagal prigimtį daiktus;

2) sandoriams dėl vertybinių popierių (išskyrus nurodytuosius šio Įstatymo 111 straipsnyje), patvirtinančių nuosavybės teisę į prekes, nenurodytas šios dalies 1 punkte;

3) sandoriams dėl vertybinių popierių, patvirtinančių teisę ar pareigą įsigyti ar perleisti vertybinius popierius, nurodytus šios dalies 2 punkte;

4) vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių saugojimo paslaugoms;

5) vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių portfelio valdymo, konsultavimo investavimo į vertybinius popierius ir (arba) išvestines finansines priemones klausimais, taip pat vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių rinkos tyrimo paslaugoms.

6. PVM neapmokestinamos investicinių kintamojo kapitalo bendrovių, investicinių fondų ir pensijų fondų turto valdymo paslaugos.

7. Apmokestinamasis asmuo, teikiantis šio straipsnio 1–4 dalyse nurodytas paslaugas, turi teisę pasirinkti skaičiuoti PVM už šias paslaugas šio Įstatymo nustatyta tvarka, jeigu pirkėjas (klientas) yra PVM mokėtojas, ir šis pasirinkimas galioja ne trumpiau kaip 24 mėnesius nuo pasirinkimo deklaravimo dienos visiems jo sudaromiems atitinkamiems sandoriams. Savo pasirinkimą apmokestinamasis asmuo privalo deklaruoti centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

8. Detalų šio straipsnio 1–4 dalyse nurodytų paslaugų sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1209](#), 2002-11-28, Žin., 2002, Nr. 117-5243 (2002-12-11)

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

29 straipsnis. Specialūs ženklai

PVM neapmokestinami pašto mokes ženklai ir kiti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame sąraše nurodyti specialūs ženklai, kurie parduodami už jų nominalią vertę. Ši nuostata taikoma tik tiems pašto mokes ženklu, kurie Lietuvos Respublikoje gali būti naudojami apmokėjimui už suteiktą pašto paslaugą patvirtinti.

30 straipsnis. Azartiniai lošimai ir loterijos

PVM neapmokestinamas įmokų, lygių loterijos bilietų (kortelių) nominaliai vertei, surinkimas iš loterijų dalyvių, taip pat įmokų surinkimas iš azartinių žaidimų dalyvių, neatsižvelgiant į tai, ar sumos įmokėjimas turi būti patvirtinamas išduodant žaidimo dalyviui žetoną, kortelę ar kt., ar ne.

31 straipsnis. Nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų nuoma

1. PVM neapmokestinama gyvenamųjų patalpų nuoma, išskyrus:

1) viešbučių, motelių, kempingų ir panašios paskirties įstaigų teikiamas apgyvendinimo paslaugas;

2) šios dalies 1 punkte nenurodytą gyvenamųjų patalpų nuomą, kurios laikotarpis ne ilgesnis kaip 2 mėnesiai.

2. PVM neapmokestinama kitų, negu gyvenamosios patalpos, nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų nuoma, išskyrus:

1) bet kokių transporto priemonių (įskaitant orlaivius, laivus, geležinkelio riedmenis) stovėjimo, saugojimo aikštelių, garažų ar kitų panašios paskirties nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų nuomą;

2) bet kokių įrengimų (įskaitant seifo kameras), atitinkančių nekilnojamojo pagal prigimtį daikto sąvoką nuomą.

3. Apmokestinamasis asmuo turi teisę pasirinkti už nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomą, kuri pagal šio straipsnio 1 arba 2 dalį PVM neapmokestinama, skaičiuoti PVM šiame Įstatyme nustatyta tvarka, jeigu daiktas nuomojamas PVM mokėtojui, ir šis pasirinkimas galioja ne trumpiau kaip 24 mėnesius visiems jo sudaromiems atitinkamiems sandoriams. Savo pasirinkimą apmokestinamasis asmuo privalo deklaruoti centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

4. Nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomos sutarties nutraukimas už atlygį PVM neapmokestinamas, jeigu to daikto nuoma buvo neapmokestinama PVM.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

32 straipsnis. Nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų pardavimas ar kitoks perdavimas

1. PVM neapmokestinamas pastatų, statinių ar jų dalių (išskyrus naujus pastatus ir statinius, naujas pastatų ir statinių dalis) pardavimas ar kitoks perdavimas, kai pagal sandorio sąlygas asmuo, kuriam toks daiktas perduodamas, arba trečioji šalis įgyja teisę disponuoti juo kaip jo savininkas. Laikoma, kad:

1) naujas pastatas ar statinys – tai nebaigtas pastatas ar statinys, taip pat baigtas pastatas ar statinys – 24 mėnesius po jo užbaigimo (pripažinimo tinkamu naudoti) arba esminio pagerinimo;

2) nauja pastato ar statinio dalis – tai naujo pastato ar statinio, kaip jis apibrėžtas šios dalies 1 punkte, dalis, taip pat naujai pastatyta nenaujo pastato ar statinio dalis – 24 mėnesius po jos užbaigimo.

2. PVM neapmokestinamas žemės pardavimas ar kitoks perdavimas, kai pagal sandorio sąlygas asmuo, kuriam tokia žemė perduodama, arba trečioji šalis įgyja teisę disponuoti ja kaip jos savininkas, išskyrus žemę, perduodamą kartu su naujais pastatais ar statiniais ar jų dalimis, taip pat žemę statyboms. Žemė statyboms šiame straipsnyje laikomas žemės sklypas, kuris yra skirtas statybai, neatsižvelgiant į tai, ar tame sklype atlikti kokie nors tvarkymo darbai, ar ne.

3. Apmokestinamasis asmuo turi teisę pasirinkti už nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, kuris PVM neapmokestinamas pagal šio straipsnio 1 arba 2 dalį, PVM skaičiuoti šio Įstatymo nustatyta tvarka, jeigu daiktas perduodamas ar kitaip perduodamas PVM mokėtojui, ir šis pasirinkimas galioja ne trumpiau kaip 24 mėnesius nuo pasirinkimo deklaravimo dienos visiems jo sudaromiems atitinkamiems sandoriams. Savo pasirinkimą apmokestinamasis asmuo privalo deklaruoti centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka. Apmokestinamasis asmuo, kuris perduoda ar kitaip perduoda nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą PVM mokėtojui šio Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatytomis sąlygomis, gali pasirinkti skaičiuoti PVM už šį daiktą, jeigu jį įgyjant jo tiekėjas už jį skaičiavo PVM, arba neskaičiuoti PVM, jeigu jį įsigyjant jo tiekėjas už jį PVM neskaičiavo, neatsižvelgiant į tai, ar buvo deklaruotas 24 mėnesių pasirinkimas skaičiuoti PVM.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

33 straipsnis. Ypatingi atvejai, kai prekių tiekimas ir paslaugų teikimas

PVM neapmokestinami

1. PVM neapmokestinamas prekių tiekimas, kai jokia jų pirkimo ir (arba) importo PVM dalis nebuvo atskaityta, kadangi:

1) jos buvo PVM mokėtojo įsigytos arba importuotos ir ne mažiau kaip 99 procentai naudota veiklai, kuriai naudoti skirtų prekių pirkimo ir (arba) importo PVM pagal šį Įstatymą negali būti atskaitomas, arba

2) jų pirkimo ir (arba) importo PVM nebuvo atskaitytas, nes negali būti atskaitomas pagal šio Įstatymo 62 straipsnio 2 dalies nuostatas.

2. Šio Įstatymo XII skyriaus ketvirtajame skirsnyje nustatyti kiti atvejai, kai tiekiamos prekės ir teikiamos paslaugos PVM neapmokestinamos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

33⁽¹⁾ straipsnis. Ypatingi atvejai, kuriais prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės PVM neapmokestinamas

1. PVM neapmokestinamas prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės tais atvejais, kai:

1) tokių pačių prekių tiekimas, jeigu jis vykėtų šalies teritorijoje, pagal šio Įstatymo nuostatas visais atvejais būtų neapmokestinamas PVM ar būtų apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą, arba

2) tokių pačių prekių importas pagal šio Įstatymo nuostatas visais atvejais būtų neapmokestinamas PVM.

2. PVM neapmokestinamas prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės su sąlyga, kad jas įsigyjantis užsienio apmokestinamasis asmuo, jeigu mokėstis būtų sumokėtas, turėtų teisę visą šį mokėstį susigrąžinti šio Įstatymo XIII skyriaus nustatyta tvarka.

3. PVM neapmokestinamas už šalies teritorijos ribų įsikūrusio apmokestinamojo asmens, įsiregistravusio PVM mokėtoju bet kurioje valstybėje narėje (išskyrus Lietuvos Respubliką), prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės (kitos negu valstybė narė, kurioje jis įregistruotas PVM mokėtoju), kai šis asmuo šias prekes šalies teritorijoje iš karto patiekia PVM mokėtojui, kuriam pagal šį Įstatymą nustatyta prievolė apskaičiuoti ir sumokėti PVM už šias patiektas prekes.

4. Be to, šio Įstatymo 53 straipsnyje nustatyti kiti atvejai, kuriais prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės neapmokestinamas PVM.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

**V SKYRIUS
ATVEJAI, KAI IMPORTUOJAMOS PREKĖS
NEAPMOKESTINAMOS IMPORTO PVM**

34 straipsnis. Prekių, kurių tiekimas šalies teritorijoje neapmokestinamas PVM, importas

Importo PVM neapmokestinamos importuojamos prekės, jeigu jų tiekimas šalies teritorijoje pagal šio Įstatymo nuostatas būtų visais atvejais neapmokestinamas PVM arba būtų apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

35 straipsnis. Importuojamos ir į kitą valstybę narę tiekiamos prekės

1. Importo PVM neapmokestinamos importuojamos prekės, jeigu importo metu žinoma, kad jos yra skirtos išgabenti ir bus išgabentos į kitą valstybę narę, o importuotojo prekių tiekimas iš Lietuvos Respublikos į kitą valstybę narę pagal šio Įstatymo VI skyriaus nuostatas apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą.

2. Šio straipsnio nuostatos taikomos, jeigu importuotojas yra registruotas PVM mokėtoju Lietuvos Respublikoje, o prekės išgabenamos į kitą valstybę narę per terminą, ne ilgesnį kaip 1 mėnuo nuo apmokestinimo momento, nurodyto šio Įstatymo 14 straipsnio 12 arba 13 dalyje, dienos. Dėl objektyvių aplinkybių gali būti nustatytas ir ilgesnis išgabenimo terminas.

3. Šio straipsnio įgyvendinimo tvarką nustato Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) kartu su centriniu mokesčio administratoriumi.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

36 straipsnis. Diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms bei tarptautinių organizacijų atstovybėms, taip pat šių atstovybių ir įstaigų personalui ir jo šeimos nariams skirtos prekės

1. Importo PVM neapmokestinamos prekės, įvežamos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybių ar konsulinių įstaigų Lietuvos Respublikoje oficialiai veiklai. Importo PVM taip pat neapmokestinamos įvežamos prekės, skirtos šių diplomatinėms atstovybių ir konsulinių įstaigų narių ir kartu gyvenančių jų šeimos narių asmeniniam naudojimui ir (arba) įsikūrimui, jeigu šie asmenys

nėra Lietuvos Respublikos piliečiai, o jų nuolatinė gyvenamoji vieta nėra Lietuvos Respublika. Importo PVM taip pat neapmokestinamos prekės, skirtos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ar konsulinėms įstaigoms kitose valstybėse narėse, ar jų nariams, laikantis tos valstybės narės nustatytų sąlygų ir apribojimų. Šioje dalyje nurodytos prekės importo PVM neapmokestinamos tik tuo atveju, kai jos gali būti atleistos nuo importo muitų.

2. Importo PVM neapmokestinamos prekės, kurias įveža tarptautinės organizacijos ar jų atstovybės, taip pat šių organizacijų ar jų atstovybių nariai. Šioje dalyje nurodytos prekės importo PVM neapmokestinamos laikantis tarptautinėse sutartyse, pagal kurias steigiamos tarptautinės organizacijos, arba bet kurios valstybės narės su tarptautine organizacija sudarytose tarptautinėse sutartyse nustatytų sąlygų ir apribojimų.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų taikymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

4. Iki Lietuvos Respublikai įsigalios Susitarimas dėl Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos, valstybių atstovų ir tarptautinio personalo statuso, pasirašytas 1951 m. rugsėjo 20 d. Otavoje, bet ne ilgiau kaip iki 2004 m. gegužės 1 d., šio straipsnio nuostatos taikomos ir Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (NATO) saugumo investicijų programoms įgyvendinti skirtų prekių tiekimams Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1919](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5590 (2003-12-30)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

37 straipsnis. Keleivių atgabenamos prekės

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka importo PVM neapmokestinamos keleivių atgabenamos prekės, jeigu jos neviršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytų kiekių, kuriuos keleiviams leista įsivežti be importo mokesčių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

38 straipsnis. Importuojamas auksas

Importo PVM neapmokestinamas Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko importuojamas auksas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

39 straipsnis. Reimportuojamos prekės

Importo PVM neapmokestinamos reimportuojamos prekės, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

- 1) prekes reimportuoja asmuo, eksportavęs šias prekes;
- 2) prekės reimportuojamos tos pačios būklės, kokios jos buvo eksportuotos;
- 3) prekės gali būti atleistos nuo importo muitų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

40 straipsnis. Ypatingi atvejai, kai importuojamos prekės neapmokestinamos importo PVM

1. Importo PVM neapmokestinami:

1) nuolatinę gyvenamąją vietą keičiančių ir persikeliančių iš kitos valstybės į Lietuvos Respubliką fizinių asmenų asmeniniai daiktai;

2) fizinių asmenų, dėl vedybų persikeliančių iš kitos valstybės į Lietuvos Respubliką, daiktai (kraitis, namų apyvokos daiktai), taip pat vedybų proga gautos dovanos;

3) importuojami paveldėti daiktai;

4) asmenų, kurie mokosi, drabužiai, mokymosi reikmenys ir jų kambariui apstatyti reikalingi daiktai;

5) žemės ūkio produktai, importuojami Lietuvos Respublikoje įsikūrusių žemės ūkio produkcijos gamintojų, kurie juos gavo (išaugino) savo naudojamuose sklypuose, esančiuose užsienio valstybėje, kuri ribojasi su Lietuvos Respublika;

6) sėklos, trąšos ir dirvai bei derliui apdoroti skirti produktai, importuojami žemės ūkio produkcijos gamintojų, kurių pagrindinė veiklos vieta yra užsienio valstybėje, kuri ribojasi su Lietuvos Respublika, įvežami naudoti savo naudojamuose sklypuose, esančiuose Lietuvos Respublikoje;

7) bandomieji gyvūnai ir moksliniams tyrimams skirtos biologinės bei cheminės medžiagos;

8) žmogaus kilmės terapinės medžiagos ir kraujo grupių bei audinių tipų nustatymo reagentai, motinos pienas;

9) tarptautiniuose sporto renginiuose naudojami vaistai ir vaistinės medžiagos;

10) parama;

11) valstybiniai ir žinybiniai apdovanojimai, kiti garbės ir pasižymėjimo ženklai;

12) dovanos, gautos ar skirtos dovanoti oficialių vizitų metu, ir daiktai, kuriuos atsiunčia užsienio valstybės ir tarptautinės institucijos kaip draugystės ir geros valios išraišką;

13) Lietuvos Respublikos oficialiems svečiams ir jų delegacijų nariams, viešintiems Lietuvos Respublikoje, naudotis skirti daiktai;

14) prekybos skatinimo tikslams importuojami daiktai (nedidelės vertės prekių pavyzdžiai, spaudiniai ir reklaminė medžiaga, mugėse ar panašiuose renginiuose naudojami ar suvartojami daiktai);

15) ištirimui, analizei ar bandymui importuojami daiktai;

16) siuntos autorių teises ir pramonines bei komercines patentų teises ginančioms organizacijoms (su pramoninės nuosavybės objektais susiję dokumentai, paraiškos dėl jų įregistravimo ir kt.);

17) turizmo informacinė literatūra;

18) įvairūs dokumentai ir informacijai ar vaizdui perduoti naudojamos laikmenos;

19) medžiagos, reikalingos prekių apsaugai jų sandėliavimo ir transportavimo metu;

20) kraikas ir pašarai, reikalingi gyvūnams jų pervežimo metu;

21) kuras ir tepalai, esantys automobilių transporto priemonėse, reikalingi tų priemonių eksploatavimui;

22) karo, genocido ir okupacinių režimų represijų aukų paminklų, memorialų ir kapinių statybai, priežiūrai ir puošimui skirtos medžiagos;

23) karstai bei laidojimo urnos su mirusiųjų palaikais ir laidojimo puošalai;

24) prekės, kurių muitinė vertė neviršija 75 litų, išskyrus etilo alkoholį, alkoholinius gėrimus, apdorotą tabaką ir etilo alkoholio turinčius skystus parfumerijos, kosmetikos, tualetinius preparatus;

25) žvejybos metu pagautos žuvys ir iš jų gauti produktai, taip pat perdirbti (pagaminti) žuvų produktai (jeigu pagautos žuvys bei gauti iš jų produktai tame pačiame žvejybos laive perdirbami), kuriuos į jūrų uostus įveža asmenys, turintys teisę verstis žvejyba.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir tais atvejais, kai importuojamos Bendrijos prekės, kurių įvežimas į Europos Bendrijų teritoriją yra PVM objektas. Konkrečias šio straipsnio 1 dalies 1–23 ir 25 punktų nuostatų taikymo sąlygas, tvarką ir apribojimus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Importo PVM neapmokestinamos prekės, įvežamos kitų Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetų šiems vienetams ar juos lydintiems civiliams darbuotojams naudoti, kai šie vienetai dalyvauja bendrose karinėse operacijose, pratybose ar kitame bendrame kariniame renginyje. Konkrečią šios dalies nuostatų taikymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

4. Importo PVM neapmokestinamos prekės, atsiunčiamos nedidelės vertės nekomercinio pobūdžio siuntmenose (dokumentų siuntose, pašto siuntose ar pašto siuntiniuose). Siuntmena laikoma nedidelės vertės, jeigu jos muitinė vertė neviršija 160 litų. Siuntmena laikoma nekomercinio pobūdžio, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

1) siuntmenos gavėjas – fizinis asmuo;

2) siuntmeną sudarantys daiktai yra akivaizdžiai skirti gavėjo ar jo šeimos narių asmeninims poreikiams tenkinti, t. y. nei prekių kiekis, nei jų pobūdis nesudaro prielaidos manyti, jog šie daiktai skirti ekonominei veiklai;

3) siuntmenos gavėjas siuntmeną iš siuntėjo gauna neatlygintinai;

4) siuntmenoje nėra prekių, kurios pagal Lietuvos Respublikos akcizų įstatymą yra akcizų objektas.

5. Importo PVM neapmokestinamos per gamtinių dujų ir elektros energijos tiekimo sistemas importuojamos gamtinės dujos ir elektros energija.

6. Be to, šio Įstatymo 53 straipsnyje bei XII skyriaus ketvirtajame skirsnyje yra nustatyti kiti atvejai, kuriais importuojamos prekės importo PVM neapmokestinamos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1300](#), 2003-01-21, *Žin.*, 2003, Nr. 13-476 (2003-02-05)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

VI SKYRIUS

ATVEJAI, KAI PREKIŲ TIEKIMUI, PREKIŲ ĮSIGIJIMUI IR PASLAUGŲ TEIKIMUI TAIKOMAS 0 PROCENTŲ PVM TARIFAS, TAIP PAT SU TARPTAUTINE PREKYBA SUSIJUSIOS SPECIALIOS TAISYKLĖS

VI skyriaus pavadinimas keistas:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

41 straipsnis. Prekių išgabenimas iš Europos Bendrijų teritorijos

1. Jeigu šiame skyriuje nenustatyta kitaip, tiekiamos prekės apmokestinamos taikant 0 procentų PVM tarifą, jeigu jas tiekėjas ar jo užsakymu kitas asmuo išgabena iš Europos Bendrijų teritorijos.

2. Jeigu šiame skyriuje nenustatyta kitaip, tiekiamos prekės apmokestinamos taikant 0 procentų PVM tarifą, jeigu jas pirkėjas, įsikūręs už šalies teritorijos ribų ir neturintis šalies teritorijoje padalinio, ar jo užsakymu kitas asmuo išgabena iš Europos Bendrijų teritorijos, išskyrus atvejus, kai pirkėjas išgabena įrangą, atsargines dalis ar atsargas, skirtas asmeniniams poreikiams naudojamiems laivams, orlaiviams ar kitoms transporto priemonėms. Kai prekės išgabenamos asmeniniame keleivio bagaže, 0 procentų PVM tarifas taikomas 42 straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

42 straipsnis. Keleivių išgabenamos prekės

1. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos asmenų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta nėra Europos Bendrijų teritorijoje (toliau šiam straipsnyje – užsienio keleivis), išgabenamos iš Europos Bendrijų teritorijos Lietuvos Respublikoje įsigytos prekės, kurių vertė viršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą minimalią ribą. Užsienio keleivis privalo įrodyti, kad jo nuolatinė gyvenamoji vieta nėra Europos Bendrijų teritorijoje, pateikdamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos rūšies dokumentą.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos įgyvendinamos grąžinant nurodytiesiems užsienio keleiviams PVM sumą, kurią jie sumokėjo už Lietuvos Respublikoje įsigytas ir išgabenamas prekes. Šių nuostatų taikymo tvarką ir atvejus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

43 straipsnis. Laivai ir orlaiviai

1. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas tiekimas, priežiūra, remontas ir (arba) pertvarkymas (modernizavimas), taip pat nuoma ar čarteris:

1) jūrų laivų, skirtų keleiviams ir (arba) kroviniams vežti tarptautiniais maršrutais ir (arba) kitokioms paslaugoms už atlygį teikti;

2) jūrų žvejybos laivų;

3) laivų, skirtų paieškos ir gelbėjimo darbams jūroje.

2. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas orlaivių tiekimas, nuoma ar čarteris, jeigu orlaiviai tiekiami ar nuomojami apmokestinamiesiems asmenims, daugiau kaip pusę pajamų per metus gaunantiems iš keleivių ir (arba) krovinių vežimo ar kitokių paslaugų teikimo už atlyginimą oro transportu tarptautiniais maršrutais, taip pat šių orlaivių (išskyrus orlaivius, naudojamus asmeniniams poreikiams) priežiūra ir remontas, jeigu šios paslaugos teikiamos šioje dalyje nurodytiems apmokestinamiesiems asmenims.

3. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas įprastinės ir būtinos šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytiems laivams ir orlaiviams įrangos tiekimas ir montavimas į tokius laivus ir orlaivius, jau įmontuotos tokios įrangos remontas ir priežiūra (įskaitant atvejus, kai įrangos, naudotos šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytuose laivuose ir orlaiviuose, remontas ar priežiūra atliekama šią įrangą išmontavus), atsarginių dalių tiekimas į nurodytus laivus ir orlaivius, taip pat atsarginių dalių nuoma, kai šios dalys įmontuojamos į nurodytus laivus ir orlaivius. Šios dalies nuostatos netaikomos, jei orlaiviai naudojami asmeniniams poreikiams.

4. Taikant 0 procentų PVM tarifą taip pat apmokestinamos:

1) paslaugos, reikalingos šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems laivams ar jų kroviniams tiesiogiai aptarnauti ir tiesioginiams jų poreikiams tenkinti;

2) paslaugos, teikiamos šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims, reikalingos orlaiviams ar jų kroviniams tiesiogiai aptarnauti ir tiesioginiams jų poreikiams tenkinti. Šio punkto nuostatos netaikomos, jei orlaiviai naudojami asmeniniams poreikiams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, *Žin.*, 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

44 straipsnis. Laivų ir orlaivių atsargos

1. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas prekių tiekimas, kai prekės tiekiamos kaip atsargos į šio Įstatymo 43 straipsnio 1 dalyje nurodytus laivus, taip pat į iš šalies teritorijos išplaukiančius ir už šalies teritorijos ribų plaukiančius karo laivus.

2. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas prekių tiekimas, kai jos tiekiamos kaip atsargos į orlaivius apmokestinamiesiems asmenims, daugiau kaip pusę pajamų per metus gaunantiems iš keleivių ir (arba) krovinių vežimo ar kitokių paslaugų teikimo už atlyginimą oro transportu tarptautiniais maršrutais.

3. Šiame Įstatyme atsargomis laikomos prekės (maisto produktai ir kitos), skirtos keleiviams ir (arba) įgulos nariams naudoti nurodytuose laivuose ar orlaiviuose, taip pat degalai (variklių kuras) ir tepalai. Atsargų tiekimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

45 straipsnis. Vežimo paslaugos ir susiję sandoriai

1. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos paslaugos, įskaitant vežimą bei papildomas vežimo paslaugas, kai šios paslaugos yra tiesiogiai susijusios su prekių eksportu iš Europos Bendrijų teritorijos.

2. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos paslaugos, įskaitant vežimą bei papildomas vežimo paslaugas, kai šios paslaugos yra tiesiogiai susijusios su prekėmis, kurioms taikomos šio Įstatymo 12⁽³⁾ straipsnio 1 ar 3 dalyje nurodyti veiksmai, procedūros ar režimas, taip pat su į Europos Bendrijų teritoriją įvežtomis prekėmis, gabenamomis į PVM lengvatų sandėlį.

3. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos paslaugos, įskaitant vežimą ir papildomas vežimo paslaugas, kai šios paslaugos yra susijusios su prekių importavimu Europos Bendrijų teritorijoje ir šių paslaugų apmokestinamoji vertė pagal šio Įstatymo 15 straipsnio 15 dalies nuostatas ar joms tolygias valstybės narės, kurioje prekės bus importuojamos, nuostatas privalo būti įtrauktos į apmokestinamąją importuojamų prekių vertę.

4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių nuostatos ta pačia tvarka taikomos ir pašto įvežimui į Europos Bendrijų teritoriją, išvežimui iš jos arba vežimui tranzitu ir susijusioms papildomoms paslaugoms.

5. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas TIR ir ATA knygelių išdavimas.

6. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas keleivių vežimas tarptautiniais maršrutais, taip pat šių keleivių bagažo vežimas, nepaisant transporto priemonių rūšies. Taikant šią nuostatą, tarptautiniu maršrutu laikomas vežimas, kuris prasideda šalies teritorijoje ir baigiasi už jos ribų, vežimas, kuris prasideda už šalies teritorijos ribų ir baigiasi šalies teritorijoje, taip pat vežimas, kuris prasideda ir baigiasi už šalies teritorijos ribų.

7. Taikant 0 procentų tarifą apmokestinamas prekių vežimas į Azorų ir Madeiros salas ir iš šių salų, taip pat vežimas tarp Azorų ir Madeiros salų.

8. Šio straipsnio nuostatos netaikomos šio Įstatymo IV skyriuje nurodytoms paslaugoms, išskyrus šio Įstatymo 46 straipsnyje nurodytas draudimo ir finansines paslaugas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

46 straipsnis. Draudimo ir finansinės paslaugos, susijusios su prekių eksportu

Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos draudimo paslaugos, taip pat finansinės paslaugos, nurodytos šio Įstatymo 28 straipsnyje, kai šios draudimo ar finansinės paslaugos tiesiogiai susijusios su prekių, nenurodytų šio Įstatymo IV skyriuje, eksportu iš Europos Bendrijų teritorijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

47 straipsnis. Diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms bei tarptautinėms organizacijoms ar jų atstovybėms, taip pat šių atstovybių ir įstaigų personalui ir jo šeimos nariams skirtos prekės ir paslaugos

1. Tiekiamos prekės ir (arba) teikiamos paslaugos, skirtos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ar konsulinėms įstaigoms Lietuvos Respublikoje oficialiai veiklai, apmokestinamos taikant 0 procentų PVM tarifą. Taikant 0 procentų PVM tarifą taip pat apmokestinamos šių diplomatinėms atstovybėms ar konsulinėms įstaigoms narių, išskyrus aptarnaujantį personalą, ir kartu gyvenančių jų šeimos narių asmeniniam naudojimui tiekiamos prekės ir teikiamos paslaugos, jeigu šie asmenys nėra Lietuvos Respublikos piliečiai ir jų nuolatinė gyvenamoji vieta nėra Lietuvos Respublika. Prekių ir paslaugų, už kurias sumokėtas PVM negrąžinamas, sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas Lietuvos Respublikoje pripažintoms tarptautinėms organizacijoms ar jų atstovybėms ir jų nariams tiekiamos prekės ir teikiamos paslaugos, jeigu tai numatyta tarptautinėse sutartyse, pagal kurias steigiamos tarptautinės organizacijos, arba Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse su atitinkama tarptautine organizacija. Šiuo atveju *mutatis mutandis* taikomos šio straipsnio 1 dalies nuostatos.

3. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos taikomos pariteto pagrindais. Jeigu Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai užsienio valstybėje taikoma PVM (ar jam prilygintino mokesčio) grąžinimo tvarka yra nepalankesnė arba palankesnė už tvarką, taikomą tos valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti tos valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai Lietuvos Respublikoje taikomą atitinkamai nepalankesnę arba palankesnę PVM grąžinimo tvarką.

4. Šio straipsnio nuostatos taikomos ir kitų negu Lietuvos Respublika Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetų šiems vienetams ar juos lydintiems civiliams darbuotojams naudoti Lietuvos Respublikoje įsigyjamoms prekėms ir paslaugoms, kai šie vienetai dalyvauja bendrose karinėse operacijose, pratybose ar kitame bendrame kariniame renginyje.

5. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas prekių tiekimas ir paslaugų teikimas kitose valstybėse narėse įsikūrusioms užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ar konsulinėms įstaigoms, šių atstovybių ir įstaigų nariams, taip pat Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių, kitų negu paskirties valstybė narė, kariuomenių vienetams šiems vienetams ar juos lydintiems civiliams darbuotojams naudoti. Šios dalies nuostatos taikomos laikantis toje kitoje valstybėje narėje nustatytų sąlygų ir apribojimų.

6. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas prekių tiekimas ir paslaugų teikimas tarptautinėms organizacijoms, kurias tokiomis pripažino bet kuri kita valstybė narė, ar jų atstovybėms, taip pat šių organizacijų ar atstovybių nariams. Šios dalies nuostatos taikomos laikantis tarptautinėse sutartyse, pagal kurias steigiamos tarptautinės organizacijos, arba bet kurios kitos valstybės narės tarptautinėse sutartyse su tarptautinėmis organizacijomis nustatytų sąlygų ir apribojimų.

7. Šio straipsnio nuostatų įgyvendinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1919](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5590 (2003-12-30)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

48 straipsnis. Aukso tiekimas Europos centrinių bankų sistemai ir Europos centriniam bankui

Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas Europos centrinių bankų sistemai ir Europos centriniam bankui tiekiamas auksas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

49 straipsnis. Prekės, tiekiamos į kitą valstybę narę

1. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos prekės, tiekiamos kitoje valstybėje narėje įregistruotam PVM mokėtojui ir išgabenamos iš šalies teritorijos į kitą valstybę narę (neatsižvelgiant į tai, kas (prekių tiekėjas, pirkėjas ar bet kurio iš jų užsakymu trečioji šalis) prekes gabena).

2. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos naujos transporto priemonės, tiekiamos bet kuriam asmeniui ir išgabenamos iš šalies teritorijos į kitą valstybę narę.

3. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos akcizais apmokestinamos prekės, tiekiamos šio straipsnio 1 dalyje nenurodytam juridiniam asmeniui ir išgabenamos iš šalies teritorijos į kitą valstybę narę, kai jos laikantis Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo nuostatų gabenamos su akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentu ar su supaprastintu akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentu.

4. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamas prekių pervežimas į kitą valstybę narę (kuris laikomas prekių tiekimu pagal šio įstatymo nuostatas), jeigu, tas prekes patiekus kitam asmeniui, joms pagal šio straipsnio 1–3 dalių nuostatas galėtų būti taikomas 0 procentų PVM tarifas.

5. 0 procentų PVM tarifas netaikomas prekėms, apmokestinamoms taikant specialią schemą, nustatytą šio įstatymo XII skyriaus trečiajame skirsnyje, išgabenamoms į kitą valstybę narę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

50 straipsnis. Prekės, tiekiamos paramos gavėjams

1. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos prekės, tiekiamos Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nurodytiems Lietuvos Respublikoje įregistruotiems paramos gavėjams, jeigu šios prekės minėtų paramos gavėjų kaip parama išgabenamos už Europos Bendrijų teritorijos ribų veikiantiems juridiniams asmenims ir kitoms organizacijoms, pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą galintiems būti paramos gavėjais.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuostatos įgyvendinamos grąžinant Lietuvos Respublikoje įregistruotiems paramos gavėjams PVM sumą, kurią jie sumokėjo už įsigytas ir išgabentas iš Europos Bendrijų teritorijos prekes. Šių nuostatų taikymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

51 straipsnis. Kilnojamųjų daiktų aptarnavimas ir perdirbimas

Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos kilnojamųjų daiktų aptarnavimo (remonto, priežiūros, derinimo ir kt.), apdirbimo ir perdirbimo paslaugos, teikiamos už šalies teritorijos ribų įsikūrusiam ir neturinčiam šalies teritorijoje padalinio paslaugų pirkėjui, jeigu šie daiktai buvo įsigyti ar įvežti į Europos Bendrijų teritoriją tokiu aptarnavimui, apdirbimui ar perdirbimui atlikti, o vėliau jie bus išgabenti iš Europos Bendrijų teritorijos. Jeigu paaiškėja, kad daiktai nebus išgabenti iš Europos Bendrijų teritorijos, PVM už suteiktas aptarnavimo, apdirbimo ar perdirbimo paslaugas perskaičiuojamas taikant standartinį PVM tarifą arba lengvatinį PVM tarifą, jeigu jis nustatytas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

52 straipsnis. Atstovavimas šiame skyriuje nurodytuose sandoriuose ir sandoriai už Lietuvos Respublikos ribų

1. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinamos atstovavimo (agento) paslaugos, kai kito vardu ir sąskaita dalyvaujama:

1) prekių tiekimo arba paslaugų teikimo sandoryje, kuriam pagal šio Įstatymo 41–45, 47, 48, 50, 51 straipsnių nuostatas taikomas 0 procentų PVM tarifas, arba

2) prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sandoryje, kai pagal šio Įstatymo nuostatas laikoma, kad tas prekių tiekimas arba paslaugų teikimas įvyko ne Europos Bendrijų teritorijoje.

2. Atvejai, kai dėl sandorių už šalies teritorijos ribų 0 procentų PVM tarifas taikomas kelionių organizatorių paslaugoms, nustatyti šio Įstatymo 104 straipsnyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

53 straipsnis. Tam tikrais su tarptautine prekyba susijusiais atvejais taikomos specialios taisyklės

1. Taikant 0 procentų PVM tarifą apmokestinami šie sandoriai:

1) prekių tiekimo, kai tiekiamos prekės pateikiamos laikinai saugoti muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose;

2) prekių tiekimo, kai tiekiamos prekės įvežamos į laisvąją zoną arba padedamos į laisvąjį sandėlį;

3) prekių tiekimo, kai tiekiamoms prekėms įforminama muitinio sandėliavimo, muitinės prižiūrimo perdirbimo ar laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais muitinės procedūra;

4) prekių, kurios laikinai saugomos muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose, laikomos laisvojoje zonoje ar laisvajame sandėlyje, taip pat prekių, kurioms taikoma muitinės prižiūrimo perdirbimo ar laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais muitinės procedūra, tiekimo, jeigu ir tiekimo metu minėtosios aplinkybės tebegalioja;

5) prekių, kurioms taikoma laikinojo įvežimo visiškai atleidžiant nuo importo muitų, išorinio tranzito muitinės procedūra ar vidinio tranzito procedūra, tiekimo, jeigu tiekimo metu minėtosios aplinkybės tebegalioja;

6) prekių tiekimo, kai tiekiamos prekės išgabenamos į PVM lengvatų sandėlį;

7) prekių, kurioms taikomas PVM lengvatų sandėlyje galiojantis režimas, tiekimo šalies teritorijoje, jeigu tiekimo metu ši aplinkybė tebegalioja.

2. Importo PVM neapmokestinamos importuojamos prekės, kurios nugabenamos į PVM lengvatų sandėlį.

3. PVM neapmokestinamas prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės tais atvejais, kai prekių tiekimas šalies teritorijoje atitinkamomis aplinkybėmis pagal šio straipsnio 1 dalį būtų apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą.

4. PVM lengvatų sandėliu laikoma patalpa ir (arba) teritorija, kurioje atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos (Lietuvos Respublikoje – centrinis mokesčio administratorius) suteikė teisę laikyti prekes atidėjus PVM mokėjimą, jeigu tiekiamos, importuojamos ar iš kitos valstybės narės įsigijamos prekės, skirtos:

1) parduoti specialioje tarptautiniame jūrų ar oro uoste bei Lietuvos Respublikos valstybės sienos su trečiosiomis šalimis perėjimo punkte esančioje prekybos vietoje, kurioje šios prekės bus tiekiamos keleiviams, išvykstantiems į trečiąsias teritorijas ar trečiąsias valstybes, jeigu toks prekių tiekimas pagal bendras šio Įstatymo nuostatas būtų apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą;

2) reiso metu tiekti keleiviams, oro ar jūrų transportu vykstantiems į paskirties vietą, esančią ne Europos Bendrijų teritorijoje.

5. Atstovavimo (agento) paslaugų teikimas, kai kito vardu ir sąskaita atstovaujama šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose prekių tiekimo sandoriuose, apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą.

6. Su šio straipsnio 1 dalies 4, 5 ir 7 punktuose nurodytomis prekėmis tiesiogiai susijusių paslaugų (tokių kaip tų prekių tvarkymas, pakavimas) ir pagal savo esmę panašių paslaugų teikimas apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą.

7. Jeigu pagal šio straipsnio 1–3 dalių nuostatas atleistoms nuo PVM ar apmokestintoms taikant 0 procentų PVM tarifą ir esančioms šalies teritorijoje prekėms nustoja galioti šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės ir tai nebūtų pagrindas prievolei apskaičiuoti importo PVM atsirasti šalies teritorijoje, PVM už šias prekes turi būti apskaičiuotas nuo tokios apmokestinamosios vertės:

1) kai buvo sudaromi vien šio straipsnio 1 dalies 1–3 ir 6 punktuose nurodyti sandoriai ar atitinkamai importuojama arba įsigyjama iš kitos valstybės narės, – nuo prekių apmokestinamosios vertės, nuo kurios šio Įstatymo nustatyta tvarka būtų skaičiuojamas PVM, jeigu prekių tiekimas, importas ar įsigijimas iš kitos valstybės narės nebūtų apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą (ar atitinkamai atleistas nuo PVM), taip pat nuo paslaugų, kurių teikimas remiantis šio Įstatymo nuostatomis buvo apmokestintas taikant 0 procentų PVM tarifą, apmokestinamosios vertės;

2) kai buvo sudaromi šio straipsnio 1 dalies 4, 5 ir 7 punktuose nurodyti prekių tiekimo sandoriai, – nuo prekių apmokestinamosios vertės, nuo kurios paskutinio tokių sandorių atveju šio Įstatymo nustatyta tvarka būtų skaičiuojamas PVM, jeigu prekių tiekimas nebūtų apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą, taip pat nuo paslaugų, kurių teikimas remiantis šio Įstatymo nuostatomis buvo apmokestintas taikant 0 procentų PVM tarifą, apmokestinamosios vertės, kai šių paslaugų vertė nėra įskaičiuota į paskutinio šių prekių tiekimo sandorio vertę.

8. Prievolė apskaičiuoti PVM nustatyta tvarka tenka asmeniui, dėl kurio veiksmų ar neveikimo prekėms nustojo galioti šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės (tuo atveju, kai asmuo sudaro prekių tiekimo sandorį, po kurio prekėms žinomai nustos galioti 1 dalyje nurodytos aplinkybės, – prekių tiekėjui). Laikoma, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės nustoja galioti ir tada, kai prekės suvartojamos ar prarandamos, išskyrus atvejus, kai prekės prarastos dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar nusikalstamos trečiųjų asmenų veikos, jeigu tai įrodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Prievolė apskaičiuoti PVM neatsiranda, jeigu prekės, kurioms nustojo galioti 1 dalyje nurodytos aplinkybės, išgabenamos iš Europos Bendrijų teritorijos ar išgabenamos į kitą valstybę narę, kai toks išgabenimas laikomas prekių tiekimu į kitą valstybę narę pagal šio Įstatymo 5⁽¹⁾ straipsnį.

9. Taikant šio straipsnio 4 dalies 1 punkto nuostatas, susijusias su keleivio vykimu oro ar jūrų transportu, keleivio vykimo vieta laikoma artimiausia keleivio išlipimo iš orlaivio ar laivo vieta po įlipimo šalies teritorijoje, o taikant šio straipsnio 4 dalies 2 punkto nuostatas, paskirties vieta laikoma pirmoji už šalies teritorijos ribų esanti vieta, kurioje orlaivis ar laivas sustoja išlaipinti ir (arba) įlaipinti keleivius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-409](#), 2005-11-17, *Žin.*, 2005, Nr. 142-5109 (2005-12-03)

54 straipsnis. Neteko galios nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

55 straipsnis. Prekės, kurių tiekimas šalies teritorijoje neapmokestinamas PVM

0 procentų PVM tarifas prekėms, kurių tiekimas šalies teritorijoje pagal šio Įstatymo nuostatas būtų visais atvejais neapmokestinamas PVM, negali būti taikomas.

56 straipsnis. 0 procentų PVM tarifo pritaikymo pagrindimo įrodymas

1. PVM mokėtojas, pritaikęs 0 procentų PVM tarifą pagal šio Įstatymo 41 straipsnį, privalo turėti dokumentus, įrodančius, kad prekės išgabentos iš Europos Bendrijų teritorijos. PVM mokėtojas, pritaikęs 0 procentų PVM tarifą pagal šio Įstatymo 49 straipsnį, privalo turėti įrodymus, kad prekės išgabentos iš šalies teritorijos, o tais atvejais, kai 0 procentų PVM tarifas taikomas prekes tiekiant kitoje valstybėje narėje registruotam PVM mokėtojui, – ir įrodymus, kad asmuo, kuriam prekės išgabentos, yra kitoje valstybėje narėje registruotas PVM mokėtojas, o kai 0 procentų PVM tarifas taikomas prekes tiekiant atvejais, nurodytais šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte, – ir įrodymus, kad tenkinamos šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos sąlygos.

2. PVM mokėtojas, pritaikęs 0 procentų PVM tarifą 53 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytais atvejais, privalo turėti atitinkamus muitinės dokumentus, įrodančius prekių pateikimą saugoti muitinės prižiūrime laikino prekių saugojimo vietoje, įvežimą į laisvąją zoną, padėjimą į laisvąjį sandėlį ar atitinkamų muitinės procedūrų įforminimą.

3. Kitais šiame skyriuje nurodytais atvejais pritaikęs 0 procentų PVM tarifą, PVM mokėtojas privalo turėti dokumentus, įrodančius, kad įvyko šiame skyriuje nurodytas prekių tiekimo, prekių įsigijimo iš kitos valstybės narės arba paslaugų teikimo sandoris.

4. Nepaisant kitų šio straipsnio nuostatų, mokesčio administratorius Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka turi teisę pareikalauti pateikti ir kitus papildomus įrodymus 0 procentų PVM tarifo pritaikymo pagrįstumui įvertinti. Kai PVM mokėtojas negali įrodyti, kad prekių tiekimui, prekių įsigijimui iš kitos valstybės narės arba paslaugų teikimui 0 procentų PVM tarifas pritaikytas pagrįstai, toks prekių tiekimas, prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės arba paslaugų teikimas apmokestinamas taikant standartinį PVM tarifą arba lengvatinį PVM tarifą, jeigu jis šioms prekėms arba paslaugoms nustatytas.

5. Nepaisant kitų šio straipsnio nuostatų, mokesčio administratorius turi teisę savo iniciatyva pats ar per tam įgaliotas teisėsaugos institucijas surinkti papildomus įrodymus 0 procentų PVM tarifo pritaikymo pagrįstumui įvertinti. Gavus įrodymų, kad prekių tiekimui, prekių įsigijimui iš kitos valstybės narės ar paslaugų teikimui 0 procentų PVM tarifas pritaikytas nepagrįstai, toks prekių tiekimas, prekių įsigijimas iš kitos valstybės narės ar paslaugų teikimas apmokestinamas taikant standartinį PVM tarifą arba lengvatinį PVM tarifą, jeigu jis šioms prekėms ar paslaugoms nustatytas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, *Žin.*, 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

VII SKYRIUS PVM ATSKAITA

57 straipsnis. Teisė į PVM atskaitą

1. Teisę į PVM atskaitą turi tik PVM mokėtojai, išskyrus tuos, kuriems taikomas šio Įstatymo XII skyriaus penktojo skirsnio nuostatos. PVM mokėtojai, kurie PVM mokėtojais įregistruoti vien dėl prekių įsigijimo iš kitų valstybių narių ir nevykdo jokios ekonominės veiklos, teisės į PVM atskaitą neturi. Šie ir kiti asmenys turi teisę į PVM atskaitą tik tuo atveju, kai jie šio Įstatymo nustatyta tvarka tiekia į kitą valstybę narę naujas transporto priemones.

2. Į PVM atskaitą laikantis šio skyriaus nuostatų gali būti traukiamas pirkimo ir (arba) importo PVM.

3. Asmenys, turintys teisę į PVM atskaitą, gali šia teise nesinaudoti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

58 straipsnis. Veikla, kuriai skirtų naudoti prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM gali būti atskaitomas

1. PVM mokėtojas turi teisę įtraukti į PVM atskaitą pirkimo ir (arba) importo PVM už įsigytas ir (arba) importuotas prekes ir (arba) paslaugas, jeigu šios prekės ir (arba) paslaugos skirtos naudoti tokiai šio PVM mokėtojo veiklai:

1) PVM apmokestinamam prekių tiekimui ir (arba) paslaugų teikimui;

2) prekių tiekimui ir (arba) paslaugų teikimui už šalies teritorijos ribų tuo atveju, kai toks prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas pagal šio Įstatymo nuostatas nebūtų neapmokestinamas PVM, jeigu jis vyktų šalies teritorijoje. Ši sąlyga netaikoma, jeigu už Europos Bendrijų teritorijos ribų suteiktos draudimo ir (arba) šio Įstatymo 28 straipsnyje nurodytos finansinės paslaugos.

2. Į kitą valstybę narę tiekiantys naujas transporto priemones asmenys, kurie nėra PVM mokėtojai, taip pat asmenys, kurie PVM mokėtojais įregistruoti vien dėl prekių įsigijimo iš kitų valstybių narių ir nevykdo jokios ekonominės veiklos, turi teisę įtraukti į PVM atskaitą PVM sumą, kuri buvo šio Įstatymo nustatyta tvarka sumokėta naujas transporto priemones įsigyjant arba importuojant, bet ne didesnę kaip sąlyginė 18 procentų PVM suma, apskaičiuota nuo į kitą

valstybę narę tiekiamos naujos transporto priemonės apmokestinamosios vertės. Teisę atskaityti šią sumą šie asmenys įgyja ne anksčiau negu įvyksta naujos transporto priemonės tiekimas.

3. Norėdamas į PVM atskaitą įtraukti prekių ir (arba) paslaugų, skirtų naudoti šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytoje veikloje, pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalį, PVM mokėtojas privalo turėti dokumentus, įrodančius, kad prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas pagal šiame Įstatyme nustatytus kriterijus gali būti laikomas įvykusi už šalies teritorijos ribų. To neįrodžius, laikoma, kad prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas įvyko šalies teritorijoje.

4. Prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, kuris pagal šio Įstatymo nuostatas PVM neapmokestinamas, netampa PVM apmokestinama veikla net ir tuo atveju, kai PVM mokėtojas už jį apskaičiuoja PVM, išskyrus atvejus, kai šio Įstatymo nuostatos numato PVM mokėtojui tokio pasirinkimo teisę ir PVM mokėtojas tokį pasirinkimą deklaravo šio Įstatymo nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

59 straipsnis. PVM atskaita mišrios veiklos atveju

1. Jeigu PVM mokėtojas vykdo ne tik šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą, jis privalo įsigytų ir (arba) importuotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM paskirstyti (kiek tai įmanoma padaryti pagal apskaitos duomenis) šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai ir kitai veiklai, atsižvelgdamas į tai, kokiai veiklai tos prekės ir (arba) paslaugos skirtos naudoti. Prekių ir (arba) paslaugų, skirtų naudoti tik šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai, pirkimo ir (arba) importo PVM gali būti įtrauktas į PVM atskaitą.

2. Tas pirkimo ir (arba) importo PVM, kurio pagal apskaitos duomenis neįmanoma tiesiogiai priskirti nei šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai, nei kitai veiklai, šioms dviem veiklos grupėms paskirstomas proporcingai, laikantis šio Įstatymo 60 straipsnyje nustatytos tvarkos.

60 straipsnis. Proporcingas pirkimo ir (arba) importo PVM paskirstymas

1. Šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai priskiriama tokia šio Įstatymo 59 straipsnio 2 dalyje nurodyto pirkimo ir (arba) importo PVM dalis (procentais), kuri atitinka PVM mokėtojo pajamų iš šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodyto prekių tiekimo ir paslaugų teikimo (išskyrus patį PVM) dalį (procentais) visose PVM mokėtojo pajamose (išskyrus patį PVM) iš bet kokios veiklos. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka apskaičiuojant šį santykį, prie PVM mokėtojo pajamų iš bet kokios veiklos pridedamos ir jo gautų bei panaudotų subsidijų ar dotacijų sumos. Tačiau apskaičiuojant šį santykį, neatsižvelgiama į PVM mokėtojo pajamas:

1) iš ilgalaikio turto, naudoto PVM mokėtojo ekonominėje veikloje, tiekimo;

2) iš nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų tiekimo ir šio Įstatymo 28 straipsnyje nurodytų finansinių paslaugų teikimo tuo atveju, kai šie sandoriai yra atsitiktinio pobūdžio ir PVM mokėtojas įprastai nesiverčia tokios rūšies veikla.

2. Jeigu, PVM mokėtojo nuomone, šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai tenkančios konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto pirkimo arba importo PVM dalies (procentais) nustatymas pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytą paskirstymo kriterijų neatspindėtų realaus šio turto panaudojimo, jis turi teisę kreiptis į vietos mokesčio administratorių su prašymu leisti naudoti kitą paskirstymo kriterijų (pastatų, statinių – pagal faktinį jų ploto naudojimą; įrengimų – pagal jų pajėgumų naudojimą; ar kitą kriterijų, PVM mokėtojo nuomone, realiai atspindintį šio turto naudojimo proporcijas). Vietos mokesčio administratorius, išnagrinėjęs pateiktą prašymą ir PVM mokėtojo pateiktus apskaičiavimus, suteikia teisę taikyti PVM mokėtojo prašomą (ar jau pritaikytą) paskirstymo kriterijų, jeigu įsitikina, kad šis prašymas yra pagrįstas ir kad paskirstymo pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytą bei pagal PVM mokėtojo prašomą paskirstymo kriterijų rezultatai gerokai skiriasi PVM mokėtojo nenaudai, jeigu PVM mokėtojo prašomo paskirstymo kriterijaus taikymas netrukdytų PVM atskaitos pagrįstumo ir jos tikslinimo kontrolės. Kriterijus, pagal kurį buvo paskirstytas konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto pirkimo arba importo PVM, vėliau negali būti pakeistas.

3. Pirkimo ir (arba) importo PVM už įsigytas ir (arba) importuotas prekes ir (arba) paslaugas, susijusias su mišriai veiklai naudojamu konkrečiu ilgalaikio materialiojo turto vienetu

(jo eksploatavimas ir kt.), paskirstomas taikant tą patį paskirstymo kriterijų kaip ir paties turto vieneto pirkimo ir (arba) importo PVM.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir atvejais vietos mokesčio administratorius turi teisę nurodyti PVM mokėtojui, koks paskirstymo kriterijus turi būti naudojamas nustatant konkrečių įsigytų ir (arba) importuotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM dalį (procentais), tenkančią šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai.

5. Skaičiuojant šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai proporcingai tenkančią pirkimo ir (arba) importo PVM dalį (procentais), remiamasi atitinkamais praėjusių kalendorinių metų rodikliais, o jeigu praėjusių kalendorinių metų rodiklių nėra, – PVM mokėtojo prognozuojamais einamųjų kalendorinių metų rodikliais, suderintais su vietos mokesčio administratoriumi. Nustatyta dalis naudojama visus einamuosius kalendorinius metus. Kalendoriniams metams pasibaigus, šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai tenkanti pirkimo ir (arba) importo PVM dalis turi būti perskaičiuota atsižvelgiant į faktinius tų kalendorinių metų rodiklius ir PVM atskaita patikslinta pagal šio Įstatymo VIII skyriaus nuostatas.

6. Jeigu skaičiuojant šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai tenkančią pirkimo ir (arba) importo PVM dalį (procentais) nustatoma, kad šiai veiklai tenka ne mažiau kaip 95 procentai proporcingai paskirstytino pirkimo ir (arba) importo PVM, laikoma, kad visas šis paskirstytinas pirkimo ir (arba) importo PVM tenka tik šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai.

7. Šio straipsnio 1–6 dalyse nustatyta tvarka apskaičiuotas šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai tenkantis pirkimo ir (arba) importo PVM gali būti įtraukiamas į PVM mokėtojo PVM atskaitą.

8. Šiame straipsnyje nurodyta pirkimo ir (arba) importo PVM dalis (procentais), kuri gali būti atskaitoma, turi būti išreikšta sveikuoju skaičiumi.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

61 straipsnis. Specialios nuostatos dėl PVM atskaitos už fizinio asmens įsigytą ilgalaikį materialųjį turtą

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti fizinio asmens, kuris yra PVM mokėtojas, įsigyto ar importuoto ilgalaikio materialiojo turto, taip pat su šiuo turtu susijusių kitų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM dalį, kuri gali būti įtraukta į PVM atskaitą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

62 straipsnis. Neatskaitomas pirkimo ir importo PVM bei pirkimo ir importo PVM, kurio atskaita apribota

1. Įsigytų ir (arba) importuotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM, tiesiogiai ar proporcingai priskirtas kitai, negu nurodyta šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje, veiklai, negali būti atskaitomas, jeigu šio Įstatymo XII skyriuje nenustatyta kitaip.

2. Negali būti atskaitomas:

1) pirkimo ir (arba) importo PVM už pramogoms ir reprezentacijai skirtas prekes ir paslaugas, jeigu jų įsigijimo išlaidų pagal pelno (pajamų) apmokestinimą reglamentuojančius teisės aktus neleidžiama atimti iš gautų pajamų apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną (pajamas);

2) už kitą asmenį šio Įstatymo 15 straipsnio 7 dalies 2 punkte nurodytais atvejais sumokėtas pirkimo arba importo PVM;

3) pirkimo arba importo PVM už lengvąjį automobilį, skirtą vežti ne daugiau kaip 8 žmones (neskaičiuojant vairuotojo), arba nurodytos klasės automobilį, priskiriamą visureigių kategorijai, jeigu automobilis nebus tiekiamas arba išnuomojamas, taip pat juo nebus teikiamos keleivių vežimo už atlygį arba mokymo vairuoti paslaugos. Tie patys apribojimai taikomi atskaitant pirkimo PVM už nurodytų kategorijų automobilių nuomą. Šie apribojimai netaikomi tik nurodytų kategorijų automobiliams, jeigu jie pagal teisės aktus, reglamentuojančius transporto priemonių klasifikavimą ir kodavimą, priskiriami specialios paskirties transporto priemonėms;

4) pirkimo PVM už keleivių vežimo šios dalies 3 punkte nurodytų kategorijų automobiliais paslaugą, jeigu PVM mokėtojas nedalyvauja šios paslaugos teikimo sandoryje kaip neatsiskleidęs tarpininkas.

3. Šio Įstatymo XII skyriuje nustatyti ir kiti atvejai, kai prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM negali būti atskaitomas.

63 straipsnis. Iki įregistravimo PVM mokėtoju įsigytos ir (arba) importuotos prekės ir (arba) paslaugos

1. PVM mokėtojas turi teisę prekių ir (arba) paslaugų, įsigytų ir (arba) importuotų iki jo įregistravimo PVM mokėtoju dienos, pirkimo ir (arba) importo PVM, laikantis šio skyriaus nuostatų ir šiame straipsnyje nustatytų apribojimų, įtraukti į PVM atskaitą, jeigu jos bus naudojamos to PVM mokėtojo šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai.

2. Į PVM atskaitą gali būti įtraukiama tik ta iki įregistravimo PVM mokėtoju įsigytų paslaugų, sudarančių PVM mokėtojo ilgalaikį nematerialųjį turtą, pirkimo PVM dalis, kuri atitinka iki įregistravimo PVM mokėtoju dar nenudėvėtą (neamortizuotą) to turto vertės dalį, apskaičiuotą vadovaujantis pelno (pajamų) apmokestinimą reglamentuojančiais teisės aktais.

3. Į PVM atskaitą gali būti įtraukiama kito, negu nurodytas šio straipsnio 4 dalyje, ilgalaikio materialiojo turto, įsigyto arba importuoto iki įregistravimo PVM mokėtoju, pirkimo arba importo PVM dalis, atitinkanti iki įregistravimo PVM mokėtoju dar nenudėvėtą (neamortizuotą) to turto vertės dalį, apskaičiuotą vadovaujantis pelno (pajamų) apmokestinimą reglamentuojančiais teisės aktais.

4. Iki įregistravimo PVM mokėtoju įsigyto arba importuoto ilgalaikio materialiojo turto, nurodyto šio Įstatymo 67 straipsnyje, pirkimo arba importo PVM dalis, atitinkanti metų skaičių, įregistravimo PVM mokėtoju dieną likusių iki šio Įstatymo 67 straipsnio 2 dalyje nurodyto 10 arba 5 metų termino pabaigos (šio termino pradžia laikoma tas kalendorinis mėnuo, kurį turtas įsigytas arba importuotas), gali būti traukiama į PVM atskaitą.

5. Šio straipsnio nuostatos netaikomos įsigytoms ir (arba) importuotoms prekėms ir (arba) paslaugoms, sunaudotoms iki įregistravimo PVM mokėtoju pasigaminamam ilgalaikiam turtui (įskaitant iki įregistravimo PVM mokėtoju atliktus esminius pastatų (statinių) pagerinimus).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

64 straipsnis. Reikalavimai dėl PVM sumų įtraukimo į PVM atskaitą

1. Pirkimo PVM gali būti įtraukiamas į PVM atskaitą tik tuo atveju, jeigu PVM mokėtojas turi atitinkamą PVM sąskaitą-faktūrą. Turimoje PVM sąskaitoje-faktūroje ši PVM suma turi būti išskirta, o PVM mokėtojas nurodytas kaip prekių ir (arba) paslaugų pirkėjas, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip. Turima PVM sąskaita-faktūra privalo atitikti visus šio Įstatymo ir kitų jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimus (išskyrus reikalavimus dėl rekvizitų: PVM sąskaitoje-faktūroje, kurioje nurodytas PVM traukiamas į PVM atskaitą, privalo būti šio Įstatymo 80 straipsnio 1 dalies 1–16 punktuose nurodyti rekvizitai), o jeigu šio dokumento forma rašytinė, – šio dokumento blankas turi būti prekių tiekėjo (paslaugų teikėjo) įsigytas teisės aktų nustatyta tvarka ir atitikti šiam blankui keliamus teisės aktų reikalavimus. Jeigu PVM mokėtojas buvo į PVM atskaitą įtraukęs pirkimo PVM nuo prekių tiekėjui arba paslaugų teikėjui sumokėtų avansų, tokia (tokiomis) pirkimo PVM suma (sumomis) atitinkamai mažinama pagal galutinę PVM sąskaitą-faktūrą į PVM atskaitą įtrauktina pirkimo PVM suma.

2. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodytą PVM sąskaitą-faktūrą sudaro keli egzemplioriai, į PVM atskaitą pirkimo PVM suma gali būti įtraukiama tik tada, kai PVM mokėtojas turi šio dokumento pirmąjį egzempliorį, o jeigu pirmasis egzempliorius yra prarastas, – sandorio šalių arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją.

3. Pirkimo PVM, šio Įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotas už iš kitos valstybės narės įsigyjamas prekes, į PVM atskaitą gali būti įtrauktas tik tuo atveju, kai pardavimo PVM, apskaičiuotas už šias prekes, yra fiksuotas centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka pildomame iš kitos valstybės narės įsigytų prekių, už kurias apskaičiuotas pardavimo PVM, žurnale, ši pardavimo PVM suma yra deklaruota šio Įstatymo nustatyta tvarka teikiamoje PVM deklaracijoje, o PVM mokėtojas turi PVM sąskaitą-faktūrą, kuria įformintas prekių tiekimas ir kuri atitinka reikalavimus, keliamus PVM sąskaitai-faktūrai, kuria įforminamas prekių tiekimas kitoje

valstybėje narėje registruotam PVM mokėtojui. Jeigu PVM sąskaita-faktūra nėra gauta, tačiau prievolė apskaičiuoti pardavimo PVM pagal šio Įstatymo 14 straipsnį atsirado, pirkimo PVM gali būti atskaitytas, jeigu tenkinami kiti šioje dalyje nustatyti reikalavimai. Ta pačia tvarka atskaitomos ir pirkimo PVM sumos už prekes ir paslaugas, kai pagal šio Įstatymo nuostatas, prievolė apskaičiuoti pardavimo PVM už tiekiamas prekes ir teikiamas paslaugas tenka jų pirkėjui.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti atvejus, kuriais PVM suma, išskirta PVM sąskaitoje-faktūroje, gali būti dalimis įtraukta į kelių PVM mokėtojų PVM atskaitą, taip pat tvarką, kurios laikantis tokios PVM sumos įtraukiamos į PVM atskaitą.

5. Importo PVM suma gali būti įtraukiama į PVM atskaitą, jeigu ji nurodyta nustatytos formos importo muitinės deklaracijoje arba kitame vietoj importo muitinės deklaracijos naudojamame dokumente, o PVM mokėtojas turi importo PVM sumokėjimą patvirtinančius dokumentus. Importo PVM sumokėjimą patvirtinančių dokumentų nereikalaujama, jeigu importo PVM gali būti įskaitytas šio Įstatymo 94 straipsnyje nustatyta tvarka.

6. Pirkimo PVM suma už pasigaminą ilgalaikį materialųjį turtą įtraukiama į PVM atskaitą remiantis PVM sąskaita-faktūra, įforminančia tokį prekių tiekimą.

7. Pirkimo PVM sumos už nuosavybės teisės objektus, perimamus kaip turtinis įnašas arba dėl kito PVM mokėtojo reorganizavimo, taip pat pirkimo PVM sumos už nekilnojamojo pagal prigimtį daikto savininko šio Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka perimtą šio daikto esminį pagerinimą traukiamos į PVM atskaitą remiantis PVM sąskaita-faktūra, įforminančia tokį prekių tiekimą ar paslaugų teikimą.

8. Joks PVM mokėtojas neturi teisės į PVM atskaitą įtraukti PVM sumų, apskaičiuotų ir nurodytų dokumentuose, kuriais įformintas prekių suvartojimas arba paslaugų suteikimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti.

9. Mokesčių administravimo įstatymo nustatytais pagrindais PVM mokėtojo turimose PVM sąskaitose-faktūrose nurodytos pirkimo PVM sumos:

1) negali būti atskaitomos neatsižvelgiant į tai, kad PVM sąskaita-faktūra atitinka visus šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus;

2) gali būti atskaitomos neatsižvelgiant į tai, kad PVM sąskaita-faktūra atitinka ne visus šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus.

10. Kai PVM už žemės ūkio produkciją apskaičiuojamas pagal specialią šio Įstatymo 14 straipsnio 9 dalyje nustatytą tvarką, pirkimo PVM už ją gali būti atskaitomas, jeigu PVM mokėtojas turi šio Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus atitinkančią PVM sąskaitą-faktūrą, kuria įformintas šios žemės ūkio produkcijos tiekimas, ir atlygio mokėjimą įforminantį dokumentą, atitinkantį šio Įstatymo 81 straipsnio reikalavimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1362](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1310 (2003-04-02)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

VIII SKYRIUS

PVM ATSKAITOS TIKSLINIMAS

65 straipsnis. Bendrosios PVM atskaitos tikslinimo taisyklės

Jeigu PVM mokėtojas po mokestinio laikotarpio PVM deklaracijos pateikimo dalį įsigytų prekių grąžino, gavo iš prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo papildomų nuolaidų ar dėl kokių nors kitų priežasčių sumažėjo prekių tiekėjui arba paslaugų teikėjui mokėtina PVM suma, taip pat jeigu PVM mokėtojui buvo grąžintas importo PVM, o minėtos pirkimo ir (arba) importo PVM sumos buvo įtrauktos į PVM atskaitą, PVM atskaita tikslinama to mokestinio laikotarpio, kurį paaiškėjo minėtos aplinkybės, PVM deklaracijoje atitinkamai didinant mokėtiną į biudžetą (mažinant grąžintiną iš biudžeto) PVM sumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

66 straipsnis. Prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM atskaitos tikslinimas

1. Jeigu pasibaigus kalendoriniams metams ir šio Įstatymo 60 straipsnio nustatyta tvarka pagal faktinius tų kalendorinių metų rodiklius apskaičiavus prekių ir paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM dalį (procentais), tenkančią šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai, nustatoma, kad pagal tais kalendoriniais metais naudotą dydį buvo atskaityta per daug pirkimo ir (arba) importo PVM, PVM atskaita tikslinama tų kalendorinių metų metinėje PVM deklaracijoje atitinkamai didinant mokėtiną į biudžetą (mažinant grąžintiną iš biudžeto) PVM sumą, o jeigu nustatoma, kad buvo atskaityta per mažai, – atitinkamai mažinant mokėtiną į biudžetą (didinant grąžintiną iš biudžeto) PVM sumą. Jeigu pagal faktinius kalendorinių metų rodiklius apskaičiuotos dalies (procentais) dydis nuo tais kalendoriniais metais naudoto dydžio skiriasi ne daugiau kaip 5 procentais, PVM atskaita gali būti netikslinama.

2. Paaiškėjus, kad prekės ir (arba) paslaugos, jeigu jų (o jeigu jos pasigamintos, – joms pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo įtrauktas (įtraukta) į atskaitą, pradėtos naudoti kitai negu šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai arba prarandamos, PVM atskaita tikslinama to mokestinio laikotarpio, kurį paaiškėjo minėtos aplinkybės, PVM deklaracijoje atitinkamai didinant mokėtiną į biudžetą (mažinant grąžintiną iš biudžeto) PVM sumą. PVM atskaita netikslinama:

1) dėl prarasto prekių kiekio, nevirsijančio teisės aktų nustatytų natūralios netekties normų, taip pat dėl prarasto technologinių procesų metu prekių kiekio, jeigu nustatant atlygį už tiekiamas prekes arba teikiamas paslaugas į jį įtraukiama ir tokių nuostolių vertė;

2) jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka įrodoma, kad prekės prarastos dėl *force majeure* arba nusikalstamos trečiųjų asmenų veikos.

3. Šio straipsnio nuostatos netaikomos šio Įstatymo 67 straipsnyje nurodytam ilgalaikiam materialiajam turtui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

67 straipsnis. PVM atskaitos tikslinimas dėl ilgalaikio materialiojo turto naudojimo pasikeitimo

1. Šio straipsnio nuostatos taikomos:

1) nekilnojamiesiems pagal prigimtį daiktams (įskaitant pastatų (statinių) esminius pagerinimus);

2) kitoms ilgalaikio materialiojo turto rūšims, kurioms teisės aktuose, reglamentuojančiuose pelno (pajamų) apmokestinimą, nustatytas ne trumpesnis kaip 4 metų nusidėvėjimo normatyvas.

2. PVM atskaita šiame straipsnyje nustatyta tvarka turi būti tikslinama: nekilnojamojo pagal prigimtį daikto – 10 metų, o šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyto turto – 5 metus, skaičiuojant nuo to mokestinio laikotarpio, kurį atskaityta to turto pirkimo arba importo PVM ar jo dalis (pastato (statinio) esminio pagerinimo atveju – taip pasigaminto ilgalaikio materialiojo turto pirkimo PVM atskaita tikslinama 10 metų nuo to mokestinio laikotarpio, kurį buvo užbaigti pagerinimo darbai). Jeigu turtas buvo įsigytas arba importuotas iki įregistravimo PVM mokėtoju, PVM atskaita tikslinama tokį skaičių metų, kiek metų atitinkanti pirkimo arba importo PVM dalis buvo įtraukta į PVM atskaitą.

3. Konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto (įskaitant pastato (statinio) esminį pagerinimą) pirkimo arba importo PVM suma dalijama iš PVM atskaitos tikslinimo metų skaičiaus. Kiekvieniems kalendoriniams metams pasibaigus, atsižvelgiant į faktinį to turto naudojimą šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytoje veikloje per tuos kalendorinius metus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka turi būti apskaičiuota tiems kalendoriniams metams tenkanti atskaitytina pirkimo ir (arba) importo PVM dalis ir metinėje PVM deklaracijoje PVM atskaita turi būti patikslinta.

4. Jeigu pagal faktinius rodiklius apskaičiuota tiems kalendoriniams metams tenkanti atskaitytina turto pirkimo ir (arba) importo PVM dalis skiriasi nuo tiems kalendoriniams metams tenkančios faktiškai atskaityto pirkimo ir (arba) importo PVM dalies ne daugiau kaip 5 procentais, PVM atskaita gali būti netikslinama.

5. Jeigu paaiškėja, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytas ilgalaikis materialusis turtas pradėtas naudoti kitai negu šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai arba prarandamas, PVM atskaita turi būti patikslinta to mokestinio laikotarpio, kurį paaiškėjo minėtos aplinkybės,

PVM deklaracijoje atitinkamai (t. y. atskaityta pirkimo arba importo PVM dalimi, tenkančia iki PVM atskaitos tikslinimo termino pabaigos likusiam laikotarpiui) padidinant mokėtiną į biudžetą (mažinant grąžintiną iš biudžeto) PVM sumą. PVM atskaita netikslinama, jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka įrodoma, kad turtas prarastas dėl *force majeure* arba nusikalstamos trečiųjų asmenų veikos.

6. Fizinio asmens PVM mokėtojo ilgalaikiam materialiajam turtui taikomos šio Įstatymo 70 straipsnio nuostatos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, Žin., 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

68 straipsnis. Specialios taisyklės dėl prievolės tikslinti PVM atskaitą perdavimo

1. Kai PVM mokėtojas atliko pastato (statinio), kurį jis naudoja kitais negu nuosavybės teisės pagrindais, esminį pagerinimą, PVM atskaitos tikslinimo prievolės jam ir pastato (statinio) savininkui pasiskirsto taip:

1) visos prievolės, susijusios su PVM atskaitos tikslinimu, tenka tik pastato (statinio) savininkui, kai jį iš esmės pagerinęs PVM mokėtojas iš karto užbaigus pagerinimo darbus šio Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka perdavė pagerinimą pastato (statinio) savininkui, apskaičiuodamas pardavimo PVM ir išrašydamas savininkui PVM sąskaitą-faktūrą, arba

2) prievolės, susijusios su PVM atskaitos tikslinimu, pirmiausia tenka PVM mokėtojui, iš esmės pagerinusiam pastatą (statinį) ir įtraukusiam į savo PVM atskaitą taip pasigaminto ilgalaikio materialiojo turto pirkimo PVM. Kai pastatas (statinys) grąžinamas savininkui ir šio Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka perduodamas pagerinimas, apskaičiuojant už jį pardavimo PVM ir išrašant daikto savininkui PVM sąskaitą-faktūrą, prievolė tikslinti PVM atskaitą pereina savininkui. PVM atskaitą pastato (statinio) savininkas tikslina tiek metų, kiek yra likę iki 10 metų laikotarpio, skaičiuojant nuo to mokestinio laikotarpio, kurį buvo užbaigti pagerinimo darbai ir tokio pasigaminto turto pirkimo PVM pastatą (statinį) pagerinusio PVM mokėtojo buvo įtrauktas į PVM atskaitą, pabaigos.

2. Kai fizinio asmens PVM mokėtojo ekonominė veikla, teisės aktų nustatyta tvarka vykdyta neįsteigus įmonės (įregistravus ūkininko ūkį ar pan.), kaip kompleksas perduodama (paveldėjimo ar kitu būdu) kitam apmokestinamajam asmeniui, kuris yra PVM mokėtojas, laikoma, kad su tuo susijusių nuosavybės teisės objektų perėmėjas jų (o jeigu jie buvo pasigaminti, – jiems pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM arba jo dalį įtraukė į savo PVM atskaitą ir jam tenka prievolės tikslinti PVM atskaitą šiame skyriuje nustatyta tvarka.

3. Kai PVM mokėtojas perduoda turtą, valdomą ir naudojamą patikėjimo teise ir kurio (o jeigu jis pasigamintas, – jam pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo įtrauktas (įtraukta) į PVM atskaitą, kitam apmokestinamajam asmeniui, kuris yra PVM mokėtojas, taip pat tais atvejais, kai turtas, kurio (o jeigu jis pasigamintas, – jam pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo įtrauktas (įtraukta) į PVM atskaitą, perduodamas kitam PVM mokėtojui dėl turto perduodančio PVM mokėtojo skaidymo atskyrimo būdu pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą, laikoma, kad turto perėmėjas jo (o jeigu jis buvo pasigamintas, – jam pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM arba jo dalį įtraukė į savo PVM atskaitą ir jam tenka prievolės tikslinti PVM atskaitą šiame skyriuje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1648](#), 2003-06-24, Žin., 2003, Nr. 69-3120 (2003-07-10)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, Žin., 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

69 straipsnis. PVM atskaitos tikslinimas dėl išregistravimo iš PVM mokėtojų arba likvidavimo

1. Apmokestinamąjį asmenį išregistruojant iš PVM mokėtojų arba PVM mokėtojui pasibaigiant dėl likvidavimo, išregistruojamo iš PVM mokėtojų arba likviduojamo asmens PVM deklaracijoje šio Įstatymo 66 ir 67 straipsniuose nustatyta tvarka patikslinama PVM atskaita ir į

biudžetą grąžinamas į PVM atskaitą įtrauktas prekių ir (arba) paslaugų, įskaitant ilgalaikį turtą, kurios nebebus panaudotos šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai, pirkimo ir (arba) importo PVM.

2. PVM atskaita gali būti netikslinama, kai likviduojamos individualios (personalinės) įmonės savininkas, kuris yra PVM mokėtojas, numato vykdyti šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą neįsteigęs įmonės ir įmonės įsigytos ir (arba) importuotos prekės ir (arba) paslaugos, įskaitant ilgalaikį turtą, bus naudojamos tai veiklai. Šiuo atveju laikoma, kad įmonės savininkas prekių ir (arba) paslaugų (o jeigu jos buvo pasigamintos, – joms pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM arba jo dalį įtraukė į savo PVM atskaitą ir jam tenka prievolės tikslinti PVM atskaitą šiame skyriuje nustatyta tvarka.

70 straipsnis. PVM atskaitos tikslinimas pasikeitus fizinio asmens ilgalaikio materialiojo turto naudojimui

Fizinio asmens PVM mokėtojo ilgalaikio materialiojo turto, kurio dalis šio Įstatymo nustatyta tvarka buvo priskirta to asmens ekonominei veiklai vykdyti, PVM atskaitos tikslinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

IX SKYRIUS PRIEVOLĖ SKAIČIUOTI IR MOKĖTI Į BIUDŽETĄ PVM, PVM MOKĖTOJŲ REGISTRAVIMAS IR JŲ PRIEVOLĖS

71 straipsnis. Prievolė skaičiuoti ir (arba) mokėti į biudžetą PVM ir privalomas registravimas PVM mokėtoju

1. Prievolė registruotis PVM mokėtoju ir skaičiuoti PVM bei mokėti jį į biudžetą tenka apmokestinamiesiems asmenims, kurie šalies teritorijoje tiekia prekes arba teikia paslaugas, išskyrus atvejus, kai šalies teritorijoje tiekiamos tik tokios prekės ir (arba) teikiamos tik tokios paslaugos, už kurias prievolė apskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą PVM pagal šio Įstatymo 95 straipsnį tenka šalies teritorijoje įsikūrusiam pirkėjui. Privalantis registruotis PVM mokėtoju asmuo privalo pateikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju.

2. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį, Lietuvos Respublikos apmokestinamasis asmuo neprivalo pateikti prašymo įregistruoti jį PVM mokėtoju bei už tiekiamas prekes (išskyrus į kitas valstybes nares tiekiamas naujas transporto priemones) ir (arba) teikiamas paslaugas šio Įstatymo nustatyta tvarka skaičiuoti PVM ir mokėti jį į biudžetą, jeigu bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus (paskutinius 12 mėnesių) neviršijo 100 000 litų. PVM turi būti pradėtas skaičiuoti nuo to mėnesio, kurį minėta riba buvo viršyta. Už patiektas prekes ir suteiktas paslaugas, už kurias atlygis sudarė nurodytą 100 000 litų sumą, PVM neskaičiuojamas. Skaičiuojant nurodytą 100 000 litų sumą, neatsižvelgiama į:

1) atlygį už prekių tiekimą ir (arba) paslaugų teikimą, kuriam naudojamų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM pagal šio Įstatymo 62 straipsnio 1 dalies nuostatas negalėtų būti atskaitomas, jeigu apmokestinamasis asmuo būtų PVM mokėtojas;

2) atlygį už ilgalaikio turto, naudoto apmokestinamojo asmens ekonominėje veikloje, tiekimą;

3) gautus avansus;

4) atlygį už nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų tiekimą ir šio Įstatymo 28 straipsnyje nurodytų finansinių paslaugų teikimą tuo atveju, kai šie sandoriai yra atsitiktinio pobūdžio ir apmokestinamasis asmuo įprastai nesiverčia tokios rūšies veikla.

3. Užsienio apmokestinamasis asmuo PVM mokėtoju privalo registruotis per šalies teritorijoje esantį padalinį, o jeigu tokio padalinio nėra, – per paskirtą Lietuvos Respublikoje esantį fiskalinį agentą. Reikalavimas paskirti fiskalinį agentą netaikomas kitose valstybėse narėse įsikūrusiems apmokestinamiesiems asmenims, kurie PVM mokėtojais gali būti registruojami tiesiogiai. Užsienio apmokestinamasis asmuo neprivalo registruotis PVM mokėtoju, jeigu jis šalies teritorijoje vykdo tik šią veiklą:

1) tiekia prekes ir (arba) teikia paslaugas, kurios pagal šį Įstatymą neapmokestinamos PVM;

2) tiekia prekes ir (arba) teikia paslaugas, kurios pagal šį Įstatymą nėra PVM objektas;

3) tiekia prekes ir (arba) teikia paslaugas, kurios pagal šį Įstatymą būtų apmokestinamos taikant 0 procentų PVM tarifą, išskyrus šio Įstatymo 49 straipsnyje, taip pat 53 straipsnio 1 dalies 1–3, 6 ir 7 punktuose bei 5 ir 6 dalyse nurodytą veiklą.

4. Prašymo įregistruoti PVM mokėtoju nepateikimas neatleidžia apmokestinamojo asmens nuo prievolės skaičiuoti PVM už jo tiekiamas prekes ir (arba) teikiamas paslaugas bei įsigyjamas iš kitos valstybės narės prekes ir mokėti jį į biudžetą, jeigu tai privaloma daryti pagal šio straipsnio 1–3 dalių ir 71⁽¹⁾ straipsnio nuostatas.

5. Užsienio apmokestinamojo asmens padalinys arba jo paskirtas fiskalinis agentas solidariai su užsienio apmokestinamuoju asmeniu atsako už šio apmokestinamojo asmens mokesčių prievolių, susijusių su PVM, vykdymą. Užsienio apmokestinamojo asmens fiskalinio agento skyrimo tvarką ir reikalavimus asmeniui, galinčiam būti užsienio apmokestinamojo asmens fiskaliniu agentu, tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

6. Bet kas, išskyręs PVM dokumente, kuriuo įformintas prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas, už kurį (kuriuos) PVM neturėjo būti skaičiuojamas, privalo taip išskirtą PVM sumą sumokėti į biudžetą.

7. Kai tas pats asmuo (vienas ar kartu su kitais asmenimis, kurie pagal šį Įstatymą laikomi su juo susijusiais) kontroliuoja keletą juridinių asmenų, visi jo kontroliuojami juridiniai asmenys ir jis pats (jeigu jis pats vykdo ekonominę veiklą) privalo pateikti prašymus įregistruoti juos PVM mokėtojais, jeigu bendra visų jų gauta ar gautina atlygio už vykdant ekonominę veiklą patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus (paskutinius 12 mėnesių) viršijo šio straipsnio 2 dalyje nustatytą ribą, neatsižvelgiant į tai, kad kiekvieno tokio asmens ar dalies jų gauto ar gautino atlygio suma yra mažesnė už nustatytą ribą.

8. Jeigu asmuo pageidavo, kad jo tiekiamoms prekėms, atitinkančioms šio Įstatymo 12 straipsnio 4 dalies nuostatas, būtų taikoma šio Įstatymo 12 straipsnio 3 dalis ir prekių išgabenimo valstybės narės kompetentinga institucija jam tokią teisę suteikė, registruojant asmenį PVM mokėtoju privalo būti pateiktas šis kitos valstybės narės suteiktas leidimas.

9. Šio Įstatymo 53 straipsnyje nurodyti asmenys, privalantys skaičiuoti ir mokėti PVM, privalo jį skaičiuoti ir mokėti nepaisant to, kad jie nėra ir neprivalo būti įregistruoti PVM mokėtojais.

10. Asmenys, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, tačiau į kitas valstybes nares tiekia naujas transporto priemones, PVM mokėtojais neregistruojami, tačiau jie privalo šio Įstatymo 92 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka pateikti toje dalyje nurodytą deklaraciją.

11. Už Europos Bendrijų teritorijos ribų įsikūręs apmokestinamasis asmuo ar apmokestinamasis asmuo, per padalinį, esantį už Europos Bendrijų teritorijos ribų, šalies teritorijoje elektroniniu būdu teikiantis paslaugas asmenims, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, ir jau įsiregistravęs PVM mokėtoju kurioje nors valstybėje narėje pagal tos valstybės narės teisės aktų nuostatas, iš esmės tolygias šio Įstatymo XII skyriaus penktojo skirsnio nuostatomis, registruotis PVM mokėtoju Lietuvos Respublikoje neprivalo, tačiau tik tuo atveju, jeigu jo prievolė registruotis PVM mokėtoju atsiranda vien dėl tokių paslaugų teikimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

71⁽¹⁾straipsnis. Prekes iš kitos valstybės narės įsigyjančių asmenų registravimas PVM mokėtojais

1. Jeigu apmokestinamasis asmuo, kuris nėra ir neprivalo būti įregistruotas PVM mokėtoju pagal šio Įstatymo 71 arba 72 straipsnį, taip pat juridinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, įsigyja šalies teritorijoje prekes iš kitos valstybės narės, jis privalo už iš kitos valstybės narės įsigyjamas prekes skaičiuoti PVM ir jį mokėti į biudžetą, taip pat pateikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju, išskyrus atvejus, kai tenkinamos visos šiuose punktuose nurodytos sąlygos:

1) prekes įsigyjantis asmuo yra:

a) ūkininkas, įsigyjantis prekes savo vykdomai ekonominei veiklai, kuriai taikoma šio Įstatymo XII skyriaus pirmajame skirsnyje numatyta kompensacinio PVM tarifo schema, arba

b) apmokestinamasis asmuo, vykdamas tik veiklą, kuriai skirtų prekių ir paslaugų pirkimo (importo) PVM pagal šį Įstatymą negali būti atskaitomas, arba

c) juridinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo;

2) visų asmens įsigytų iš kitų valstybių narių prekių (išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamas prekes) vertė (neįskaitant PVM, sumokėto ar mokėtino valstybėje narėje, iš kurios prekės atgabentos) praėjusiais kalendoriniais metais neviršijo 35 000 litų ir einamaisiais kalendoriniais metais nenumatoma šios ribos viršyti.

2. Jeigu iš kitų valstybių narių įsigytų prekių vertė viršijo šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą ribą, už įsigytas prekes, kurių vertė neviršijo nurodytosios 35 000 litų sumos, PVM neskaičiuojamas, tačiau tuo atveju, kai nurodytoji vertė viršijama, PVM privalo būti apskaičiuojamas už visas įsigytas prekes, dėl kurių įsigijimo ši riba buvo viršyta.

3. Užsienio asmuo, kuris šalies teritorijoje iš kitos valstybės narės įsigyja tik tokias prekes, kurių įsigijimui taikomos šio Įstatymo 33⁽¹⁾ straipsnio 3 dalies nuostatos, neprivalo pateikti prašymo įregistruoti PVM mokėtoju.

4. Užsienio asmeniui, privalančiam registruotis PVM mokėtoju Lietuvos Respublikoje pagal šio straipsnio 1 dalį, taikomos šio Įstatymo 71 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl registravimosi būdo.

5. Prašymo įregistruoti PVM mokėtoju nepateikimas neatleidžia asmens nuo prievolės skaičiuoti PVM už jo įsigyjamas iš kitos valstybės narės prekes, tiekiamas šalies teritorijoje prekes (teikiamas paslaugas) ir mokėti jį į biudžetą, jeigu tai privaloma daryti pagal šio bei 71 straipsnių nuostatas.

6. Šio Įstatymo 71 straipsnio 7 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir nustatant to paties asmens kontroliuojamų apmokestinamųjų asmenų ar juridinių asmenų, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, prievolę registruotis PVM mokėtojais pagal šio straipsnio 1 dalį.

7. Bet kuris asmuo, kuris nėra ir neprivalo būti įregistruotas PVM mokėtoju pagal šio Įstatymo 71 straipsnį arba šio straipsnio 1 dalį, iš kitos valstybės narės įsigijęs naują transporto priemonę, taip pat bet kuris juridinis asmuo, kuris nėra ir neprivalo būti įregistruotas PVM mokėtoju pagal šio Įstatymo 71 straipsnį ar šio straipsnio 1 dalį, iš kitos valstybės narės įsigijęs akcizais apmokestinamų prekių, PVM mokėtoju neregistruojamas ir privalo mokestį deklaruoti ir sumokėti šio Įstatymo 92 straipsnyje nustatyta tvarka.

8. Lietuvos Respublikos apmokestinamajam asmeniui, kuris šiame straipsnyje nustatytais pagrindais yra įregistruotas arba privalo būti įregistruotas PVM mokėtoju, netaikomos šio Įstatymo 71 straipsnio 2 dalies nuostatos.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

72 straipsnis. Savanoriškas registravimasis PVM mokėtojais

1. Lietuvos Respublikos asmuo, vykdančias ar ketinantis vykdyti ekonominę veiklą, turi teisę pateikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju, neatsižvelgdamas į tai, kad bendra atlygio suma nesiekia šio Įstatymo 71 straipsnio 2 dalyje nustatytos ribos, išskyrus atvejį, kai vykdoma ir numatoma vykdyti vien tokia veikla, kurioje naudojamų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM pagal šio Įstatymo 62 straipsnio 1 dalies nuostatas negalėtų būti atskaitomas, jeigu šio Įstatymo XII skyriuje nenustatyta kitaip.

2. Asmuo, įsigyjantis ar ketinantis įsigyti prekių iš kitos valstybės narės, turi teisę pateikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju, neatsižvelgdamas į tai, kad bendra įsigytų ar ketinamų įsigyti prekių vertė neviršija šio Įstatymo 71⁽¹⁾ straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytos ribos, išskyrus atvejį, kai įsigyjamos ar numatomos įsigyti vien naujos transporto priemonės arba akcizais apmokestinamos prekės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

73 straipsnis. Registruojamo PVM mokėtoju asmens mokestinių prievolių įvykdymo užtikrinimas laidavimu arba garantija

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais, kai tai reikalinga mokestinių prievolių įvykdymui (įskaitant PVM skirtumo įskaitymo bei grąžinimo pagrįstumą) užtikrinti, vietos mokesčio administratorius privalo pareikalauti, kad registruojant (privalomai ar savanoriškai) asmenį PVM mokėtoju būtų pateiktas Lietuvos Respublikoje įsteigtos ir veikiančios banko įstaigos arba draudimo įmonės, turinčios atitinkamai banko arba draudimo veiklos licenciją, išduotas laidavimo arba garantijos iki vienerių metų dokumentas, pagal kurį

laiduotojas arba garantas įsipareigoja įvykdyti asmens, registruojamo PVM mokėtoju, mokesťines prievolės, susijusias su PVM, jeigu registruojamas asmuo šių prievolių neįvykdys arba jas įvykdys netinkamai.

2. Šiame straipsnyje nurodyto laidavimo arba garantijos sumos apskaičiavimo, tikslinimo, taip pat laidavimo arba garantijos dokumentų pateikimo ir panaikinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

74 straipsnis. PVM mokėtojo kodas

PVM mokėtoju įregistruotam apmokestinamajam asmeniui suteikiamas PVM mokėtojo kodas, kurio sudarymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

75 straipsnis. PVM mokėtojo išregistravimas

1. Asmuo turi teisę pateikti prašymą išregistruoti jį iš PVM mokėtojų arba gali būti iš jų išregistruotas vietos mokesčio administratoriaus iniciatyva, jeigu, jam nesant PVM mokėtoju, jam nebūtų atsiradusi prievolė juo įsiregistruoti pagal iš šio Įstatymo 71 ar 71⁽¹⁾ straipsnį.

2. Jeigu asmuo įsiregistruavo PVM mokėtoju savanoriškai pagal šio Įstatymo 72 straipsnio 2 dalį ar dėl to, kad savanoriškai pasirinko, kad jo tiekiamoms prekėms, atitinkančioms šio Įstatymo 12 straipsnio 4 dalies nuostatas, būtų taikoma šio Įstatymo 12 straipsnio 3 dalis, jis negali būti išregistruotas iš PVM mokėtojų nepaėjęs 24 kalendoriniams mėnesiams nuo jo įregistravimo, išskyrus atvejus, kai asmuo likviduojamas.

3. Vietos mokesčio administratoriaus iniciatyva iš PVM mokėtojų gali būti išregistruojami PVM mokėtojai, kurie, mokesčio administratoriaus duomenimis, nevykdo ekonominės veiklos ar neįsigyja prekių iš kitų valstybių narių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

76 straipsnis. PVM mokėtojų registravimo tvarka

PVM mokėtojai registruojami Mokesčių administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Prašymas įregistruoti PVM mokėtoju gali būti pateiktas elektroninėmis priemonėmis laikantis centrinio mokesčio administratoriaus nustatytų reikalavimų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

77 straipsnis. PVM mokėtojų ir kitų asmenų prievolės

1. PVM mokėtojas privalo:

1) tvarkyti apskaitą ir turėti visus šio Įstatymo reikalaujamus dokumentus;

2) laikytis šio Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų dėl prekių tiekimo ir paslaugų teikimo įforminimo;

3) teikti šio Įstatymo reikalaujamas PVM deklaracijas, prekių tiekimo į kitas valstybes nares bei kitas nustatytas ataskaitas ir šio Įstatymo nustatyta tvarka bei terminais mokėti į biudžetą šio Įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotą mokėtiną PVM ir avansinius PVM mokėjimus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytas asmuo, iš kitos valstybės narės įsigyjantis naują transporto priemonę ir (arba) akcizais apmokestinamas prekes, kai už jas pagal šį Įstatymą jis privalo sumokėti PVM, privalo laikytis šio Įstatymo 92 straipsnyje nustatytų reikalavimų dėl mokesčio administratoriaus informavimo, deklaracijų (apyskaitų) pateikimo ir PVM sumokėjimo.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytas asmuo, tiekiantis į kitą valstybę narę naują transporto priemonę, privalo laikytis šio Įstatymo 79 straipsnyje nustatytų reikalavimų dėl tiekimo įforminimo bei 92 straipsnyje nustatytų reikalavimų dėl mokesčio administratoriaus informavimo ir deklaracijų pateikimo.

4. Neteko galios nuo 2006 m. gruodžio 16 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, *Žin.*, 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

78 straipsnis. Apskaita ir dokumentų saugojimas

1. Apmokestinamieji asmenys privalo tvarkyti apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka ir tokiu būdu, kad iš jos duomenų būtų galima teisingai nustatyti šio asmens prievoles, susijusias su PVM.

2. Šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytos veiklos apskaita ir bet kokios kitos veiklos apskaita turi būti tvarkomos atskirai.

3. Apmokestinamieji asmenys privalo atskirai registruoti prekių išgabenimo į kitą valstybę narę šio Įstatymo 5⁽¹⁾ straipsnio 2 dalies 5–7 punktuose nurodytais tikslais atvejus. Šių atvejų registravimo reikalavimus nustato centrinis mokesčio administratorius.

4. Apmokestinamieji asmenys privalo atskirai tvarkyti prekių, kurias į šalies teritoriją atgabena kitoje valstybėje narėje PVM mokėtoju registruotas asmuo ar jo užsakymu kitas asmuo šio Įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje nurodytoms paslaugoms atlikti, bei suteiktų paslaugų (įskaitant tam sunaudotas prekes) apskaitą. Šios apskaitos tvarkymo reikalavimus nustato centrinis mokesčio administratorius.

5. Apmokestinamieji asmenys privalo tvarkyti gaunamų ir išrašomų PVM sąskaitų-faktūrų registrus; į juos turi būti įtraukiamos visos išrašytos, taip pat gautos PVM sąskaitos-faktūros, kurios išrašytos ne ant specialaus blanko, išskyrus PVM sąskaitas-faktūras, nurodytas šio Įstatymo 80 straipsnio 7 dalyje. Šių registrų tvarkymo, taip pat jų saugojimo bei pateikimo reikalavimus nustato centrinis mokesčio administratorius.

6. Centrinis mokesčio administratorius turi teisę nustatyti ir kitus reikalavimus dėl PVM apskaiciavimui naudojamų apskaitos registrų, jų pildymo bei tvarkymo.

7. Apmokestinamieji asmenys privalo užtikrinti, kad jų (ar jų vardu pirkėjų ar trečiosios šalies) išrašytos PVM sąskaitos-faktūros, taip pat jų gautos PVM sąskaitos-faktūros būtų saugomos šiame straipsnyje nustatyta tvarka. PVM sąskaitos-faktūros, kuriomis įformintas prekių tiekimas ar paslaugų teikimas šalies teritorijoje, taip pat Lietuvos Respublikoje įsikūrusių apmokestinamųjų asmenų gautos PVM sąskaitos-faktūros privalo būti saugomos 10 metų nuo jų išrašymo. Apmokestinamieji asmenys privalo saugoti dokumentus tokios formos (rašytinės ar elektroninės), kokios jie buvo išrašyti ar gauti, bei užtikrinti, kad per visą dokumentų saugojimo laikotarpį būtų išlaikytas PVM sąskaitų-faktūrų kilmės autentiškumas bei turinio vientisumas, taip pat kad dokumentai išliktų įskaitomi, tačiau tais atvejais, kai teikiamos šio Įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje nurodytos paslaugos, apmokestinamųjų asmenų išsiųstos rašytinės formos PVM sąskaitos-faktūros gali būti saugomos tik elektronine forma. Jeigu PVM sąskaitos-faktūros yra elektroninės formos, kartu turi būti saugomi ir duomenys, užtikrinantys kilmės autentiškumą bei turinio vientisumą. Lietuvos Respublikos apmokestinamieji asmenys privalo šiuos dokumentus saugoti šalies teritorijoje, jeigu dokumentai nėra saugomi naudojant elektronines priemones. Jeigu Lietuvos Respublikos apmokestinamieji asmenys saugo dokumentus naudodami elektronines priemones ir užtikrina visišką prieigą prie juose esančių duomenų (t. y. galimybę gauti šiuos dokumentus elektroninėmis priemonėmis, juos skaityti ir kitaip naudoti Mokesčių administravimo įstatymo nustatytais pagrindais), dokumentai gali būti saugomi ir ne šalies teritorijoje. Lietuvos Respublikos apmokestinamieji asmenys privalo informuoti vietos mokesčio administratorių apie dokumentų saugojimo vietą, jeigu dokumentai saugomi ne šalies teritorijoje. PVM sąskaitos-faktūros, kuriomis įformintas prekių tiekimas ar paslaugų teikimas šalies teritorijoje, taip pat Lietuvos Respublikoje įsikūrusių apmokestinamųjų asmenų gautos PVM sąskaitos-faktūros ir kiti su šiais dokumentais susiję duomenys bet koku atveju negali būti saugomi teritorijose, kuriose netaikoma 1976 m. kovo 15 d. Tarybos direktyva 76/308/EEB dėl savitarpio pagalbos patenkinant pretenzijas, kylančias dėl operacijų, kurios įeina į Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo finansavimo sistemą, ir dėl žemės ūkio produktų importo išlyginamųjų bei muito mokesčių susigrąžinimo ir 2003 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas 1798/2003 dėl administracinio bendradarbiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje.

8. Juridiniai asmenys, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, įsigyjantys prekes iš kitų valstybių narių, fiziniai asmenys, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, įsigyjantys naujas transporto priemones iš kitų valstybių narių, taip pat juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, į kitas valstybes nares tiekiantys naujas transporto priemones, privalo saugoti su tuo susijusias PVM sąskaitas-faktūras 10 metų nuo jų išrašymo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [IX-2347](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 117-4370 (2004-07-29)

79 straipsnis. Prekių tiekimo arba paslaugų teikimo įforminimas PVM sąskaita-faktūra

1. Įvykusį prekių tiekimą arba paslaugų teikimą apmokestinamasis asmuo (išskyrus Lietuvos Respublikos apmokestinamąjį asmenį, kuriam taikomos 71 straipsnio 2 dalies nuostatos) privalo įforminti PVM sąskaita-faktūra arba užtikrinti, kad įvykusį prekių tiekimą ar paslaugų teikimą jo vardu įformintų šių prekių ar paslaugų pirkėjas arba trečiasis asmuo. PVM sąskaita-faktūra išrašoma įforminant:

1) prekių tiekimą ar paslaugų teikimą kitam apmokestinamajam asmeniui arba juridiniam asmeniui, kuris nėra apmokestinamasis asmuo. Jeigu apmokestinamasis asmuo, tiekiantis prekes ir (arba) teikiantis paslaugas, nėra Lietuvos Respublikos apmokestinamasis asmuo, šis reikalavimas taikomas tik toms prekėms ir paslaugoms, kurios buvo pateiktos ir suteiktos šalies teritorijoje;

2) prekių tiekimą šalies teritorijoje pagal šio Įstatymo 12 straipsnio 3 dalį;

3) prekių tiekimą, kuriam pagal šio Įstatymo 49 straipsnį taikomas 0 procentų PVM tarifas.

2. PVM sąskaita-faktūra privalo būti išrašyta nedelsiant patiekus prekes ar suteikus paslaugas, tačiau ilgalaikių paslaugų (t. y. paslaugų, kurios teikiamos tam tikrą tęstinį laikotarpį (telekomunikacijų, nuomos ar kt.) teikimo, taip pat ilgalaikio elektros energijos, dujų, šilumos ir kitų rūšių energijos tiekimo atvejais PVM sąskaita-faktūra gali būti išrašoma už visą per mėnesį suteiktų paslaugų arba patiektų prekių kiekį ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo suteiktos paslaugos arba pateiktos prekės, 10 dienos. Centrinis mokesčio administratorius turi teisę nustatyti ir kitus atvejus, kuriais visi per tam tikrą laiką įvykę prekių tiekimai ar paslaugų teikimai įforminami bendra PVM sąskaita-faktūra, išrašoma centrinio mokesčio administratoriaus nustatytu laiku.

3. Lietuvos Respublikos PVM mokėtojai PVM sąskaita-faktūra privalo įforminti ir prekių tiekimą ar paslaugų teikimą fiziniams asmenims, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, jeigu prekių tiekimas ar paslaugų teikimas įvyko šalies teritorijoje, išskyrus Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus atvejus.

4. Jeigu bet kuriuo iš šio straipsnio 1–3 dalyse nurodytų atvejų prieš prekių tiekimą (paslaugų teikimą) gaunamas avansas, dėl kurio gavimo pagal šio Įstatymo 14 straipsnio nuostatas atsiranda prievolė apskaičiuoti PVM, toks avanso gavimas turi būti įformintas PVM sąskaita-faktūra.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir atvejais viena PVM sąskaita-faktūra gali būti įforminamos kelių PVM mokėtojų bendrai tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos.

6. Kai į kitą valstybę narę tiekiamos naujos transporto priemonės, PVM sąskaitas-faktūras privalo išrašyti ir asmenys, kurie nėra PVM mokėtojai, neatsižvelgiant į tai, kokiam asmeniui jos tiekiamos.

7. Prekių tiekimą ar paslaugų teikimą prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo vardu turi teisę įforminti trečiasis asmuo. Prekių tiekimą arba paslaugų teikimą prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo vardu gali įforminti ir šių prekių arba paslaugų pirkėjas, tačiau tik tuo atveju, kai yra išankstinis tiekėjo (teikėjo) ir pirkėjo susitarimas ir šis susitarimas atitinka centrinio mokesčio administratoriaus keliamus reikalavimus.

8. Jeigu pageidaujama, kad prekių tiekimą ar paslaugų teikimą įforminančias PVM sąskaitas-faktūras prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo vardu išrašytų pirkėjas ar trečiasis asmuo, įsikūręs teritorijoje, kurioje netaikomos 1976 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvos 76/308/EEB dėl savitarpio pagalbos patenkinant pretenzijas, kylančias dėl operacijų, kurios įeina į Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo finansavimo sistemą, ir dėl žemės ūkio produktų importo išlyginamųjų bei muito mokesčių susigrąžinimo ir 2003 m. spalio 7 d. Tarybos reglamento 1798/2003 dėl administracinio bendradarbiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje nuostatos, centrinis mokesčio administratorius turi teisę nustatyti papildomas sąlygas ir reikalavimus, kuriuos įvykdžius toks prekių tiekimo ar paslaugų teikimo įforminimas yra galimas.

9. PVM sąskaitas-faktūras už Lietuvos Respublikoje registruotų PVM mokėtojų tiekiamą žemės ūkio produkciją visais atvejais išrašo žemės ūkio produkcijos pirkėjas, jeigu jis yra Lietuvos Respublikos PVM mokėtojas.

10. PVM sąskaitos-faktūros gali būti išrašomos spausdintame blanke arba išankstiniu pirkėjo sutikimu elektroninėmis priemonėmis, tačiau tik tuo atveju, jeigu pagal centrinio mokesčio

administratoriaus nustatytus reikalavimus yra užtikrinamas šių elektroninėmis priemonėmis išsiųstų PVM sąskaitų-faktūrų turinio autentiškumas ir vientisumas. Iki 2005 m. gruodžio 31 d. apmokestinamieji asmenys, tiekiantys prekes ar teikiantys paslaugas šalies teritorijoje ir pageidaujantys išrašyti PVM sąskaitas-faktūras elektroninėmis priemonėmis, privalo centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka apie tai iš anksto pranešti vietos mokesčio administratoriui.

11. PVM sąskaita-faktūra įforminamas ir prekių tiekimas bei paslaugų teikimas šio Įstatymo 5, 6, 8 ir 9 straipsniuose nurodytais atvejais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

80 straipsnis. PVM sąskaitos-faktūros rekvizitai

1. PVM sąskaitoje-faktūroje privalo būti nurodyta:

- 1) PVM sąskaitos-faktūros išrašymo data;
- 2) PVM sąskaitos-faktūros serija ir numeris, leidžiantys identifikuoti PVM sąskaitą-faktūrą;
- 3) prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo PVM mokėtojo kodas;
- 4) prekių arba paslaugų pirkėjo (kliento) PVM mokėtojo kodas, kurį jis nurodė įsigydamas prekes ar paslaugas. Jeigu Lietuvos Respublikos apmokestinamasis asmuo tiekia prekes ar teikia paslaugas šalies teritorijoje, pirkėjo PVM mokėtojo kodas (jei pirkėjas registruotas PVM mokėtoju) nurodomas visais atvejais;
- 5) prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo pavadinimas arba vardas, pavardė (jeigu tai fizinis asmuo) ir buveinė arba nuolatinė gyvenamoji vieta (jeigu tai fizinis asmuo);
- 6) prekių arba paslaugų pirkėjo (kliento) pavadinimas arba vardas, pavardė (jeigu tai fizinis asmuo) ir adresas;
- 7) tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų pavadinimas;
- 8) prekių tiekimo arba paslaugų teikimo data, jeigu ji nesutampa su PVM sąskaitos-faktūros išrašymo data. Jeigu PVM sąskaita-faktūra įforminamas avanso gavimas, – avanso gavimo diena, kai ji nesutampa su PVM sąskaitos-faktūros išrašymo data;
- 9) tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos vieneto kaina (be PVM), taip pat nuolaidos, neįtrauktos į vieneto kainą;
- 10) tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų, apmokestinamų taikant vienodą tarifą, apmokestinamoji vertė;
- 11) PVM tarifas (tarifai);
- 12) PVM suma nacionaline valiuta;
- 13) kai įforminamas prekių ir (arba) paslaugų, kurios neapmokestinamos, apmokestinamos taikant 0 procentų PVM tarifą arba už kurias prievolė apskaičiuoti (arba išskaityti) ir sumokėti PVM tenka pirkėjui (klientui), tiekimas (teikimas), – nuoroda į atitinkamą šio Įstatymo arba Direktyvos 77/388/EEB nuostatą arba bet kokia kita nuoroda, kad prekės (paslaugos) neapmokestinamos, apmokestinamos taikant 0 procentų PVM tarifą ir (arba) už jas prievolė apskaičiuoti (arba išskaityti) ir sumokėti PVM tenka pirkėjui (klientui);
- 14) šio Įstatymo 2 straipsnio 16 dalyje nurodyti duomenys apie naują transporto priemonę (t. y. eksploatavimo pradžią, ridą, valandų skaičius) – naujos transporto priemonės tiekimo į kitą valstybę narę atveju;
- 15) nuoroda į atitinkamą šio Įstatymo arba Direktyvos 77/388/EEB nuostatą arba bet kokia kita nuoroda, kad taikoma speciali turizmo paslaugų arba naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcinų ir antikvarinių daiktų apmokestinimo PVM schema, – kai taikoma speciali turizmo paslaugų apmokestinimo PVM schema, nurodyta šio Įstatymo XII skyriaus antrajame skirsnyje, arba speciali naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcinų ir antikvarinių daiktų apmokestinimo PVM schema, nurodyta šio Įstatymo XII skyriaus trečiajame skirsnyje;
- 16) fiskalinio agento PVM mokėtojo kodas, pavadinimas arba vardas, pavardė (jeigu tai fizinis asmuo) ir adresas, – kai pagal šį Įstatymą prievolė apskaičiuoti PVM tenka užsienio apmokestinamojo asmens paskirtam fiskaliniam agentui;
- 17) (neteko galios nuo 2007 m. sausio 1 d.)

2. Kai pagal šio Įstatymo nuostatas PVM sąskaitomis-faktūromis privaloma įforminti prekių tiekimą ar paslaugų teikimą fiziniams asmenims, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, ir

kai tiekiamos PVM neapmokestinamos prekės ir teikiamos PVM neapmokestinamos paslaugos, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir kurios nurodytos šio Įstatymo IV skyriuje, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka kai kurie iš šio straipsnio 1 dalyje išvardytų rekvizitų gali būti nenurodomi.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti supaprastintus reikalavimus PVM sąskaitoms-faktūroms, kuriomis įforminamas prekių tiekimas bei paslaugų teikimas šio Įstatymo 5, 6, 8 ir 9 straipsniuose nurodytais atvejais.

4. Jeigu šio Įstatymo 79 straipsnio 5 dalyje nurodyta tvarka viena PVM sąskaita-faktūra įforminamos kelių PVM mokėtojų bendrai tiekiamos prekės ir (arba) teikiamos paslaugos, PVM sąskaitoje-faktūroje vietoj prekių tiekėjo ir (arba) paslaugų teikėjo kodo (asmens kodo) ir PVM mokėtojo kodo nurodomi kiti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyti rekvizitai. Jeigu viena PVM sąskaita-faktūra įforminamos keliems pirkėjams (klientams) bendrai tiekiamos prekės ir (arba) teikiamos paslaugos, PVM sąskaitoje-faktūroje vietoj pirkėjo (kliento) kodo (asmens kodo) nurodomi kiti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyti rekvizitai.

5. Šio Įstatymo XII skyriuje nustatytais atvejais PVM sąskaitoje-faktūroje PVM tarifas ir suma nenurodomi.

6. Jeigu elektroninėmis priemonėmis tam pačiam pirkėjui vienu metu yra siunčiama keletas PVM sąskaitų-faktūrų, šioms PVM sąskaitoms-faktūroms bendri rekvizitai gali būti nurodyti tik vieną kartą.

7. Mažmeninėje degalų (variklių benzino, dyzelinių degalų, suskystintų dujų) prekyboje parduodant prekes ir paslaugas, kasos aparato kvitas, kuriame nurodyta prekių (paslaugų) vertė (įskaitant PVM) neviršija 500 litų ir kuriame yra visi teisės aktų nustatyti kasos aparato kvitui privalomi rekvizitai, taip pat rekvizitas (rekvizitai), pagal kurį (kuriuos) galima identifikuoti prekių (paslaugų) pirkėją, laikomas PVM sąskaita-faktūra.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [IX-2347](#), 2004-07-13, *Žin.*, 2004, Nr. 117-4370 (2004-07-29)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, *Žin.*, 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

81 straipsnis. Mokėjimo įforminimas

Kai įsigyta žemės ūkio produkcijos, už kurią tiekėjas yra pasirinkęs PVM skaičiuoti pagal specialią šio Įstatymo 14 straipsnio 9 dalyje nustatytą tvarką, pirkėjas, mokėdamas atlygį, šį mokėjimą turi įforminti apskaitos dokumentu, kurio antrasis egzempliorius atiduodamas produkcijos tiekėjui, o pirmasis lieka pirkėjui. Be visų privalomų apskaitos dokumento rekvizitų, jame privalo būti nurodyta:

1) produkcijos tiekėjo pavadinimas (vardas, pavardė), kodas (asmens kodas) ir PVM mokėtojo kodas;

2) produkcijos pirkėjo pavadinimas (vardas, pavardė), kodas (asmens kodas) ir PVM mokėtojo kodas (jei turi);

3) PVM sąskaitos-faktūros, kuria įformintas žemės ūkio produkcijos, už kurią apmokama, tiekimas, išrašymo data, serija ir numeris;

4) mokamo atlygio suma (išskyrus patį PVM) ir PVM suma. Jeigu yra mokama PVM suma, apskaičiuota nuo į apmokestinamąją vertę įtrauktų subsidijų ar dotacijų, ši suma turi būti nurodyta atskirai;

5) mokėjimo data.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1362](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1310 (2003-04-02)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

82 straipsnis. Reikalavimai dokumentų blankams

PVM mokėtojas prekių tiekimui ir paslaugų teikimui šalies teritorijoje įforminti privalo naudoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka pagamintus ir šio PVM mokėtojo įsigytus PVM sąskaitų-faktūrų blankus, jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nenustato kitaip. Šie reikalavimai taikomi ir užsienio apmokestinamajam asmeniui, jeigu jis yra Lietuvos Respublikos PVM mokėtojas.

Straipsnio pakeitimai:

83 straipsnis. Kreditiniai ir debetiniai dokumentai

1. Jeigu po prekių tiekimo arba paslaugų teikimo įforminimo keičiasi tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų apmokestinamoji vertė ir (arba) kiekis, suteikiamos įvairios nuolaidos, prekės (ar jų dalis) grąžinamos, prekių (ar jų dalies) arba paslaugų atsisakoma ar dėl kokių nors kitų priežasčių keičiasi pirkėjo (kliento) mokėtinas atlygis, kreditinį dokumentą, kuriuo įforminami minėti aplinkybių pasikeitimai, privalo išrašyti asmuo, kuris išrašė pradinį prekių tiekimą arba paslaugų teikimą įforminantį apskaitos dokumentą. Šalių susitarimu prekių grąžinimas ar paslaugų atsisakymas gali būti įformintas ne prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo išrašomu kreditiniu dokumentu, o pirkėjo (kliento) išrašomu debetiniu dokumentu, jeigu pirkėjas (klientas) yra PVM mokėtojas.

2. Bet kokie pasikeitimai, įforminti kreditiniais ir (arba) debetiniais dokumentais, privalo būti įtraukiami į prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo, taip pat pirkėjo (kliento) PVM apskaitą.

3. Kreditinių ir debetinių dokumentų išrašymo tvarką ir reikalaujamus juose nurodyti rekvizitus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

84 straipsnis. Mokestinis laikotarpis

1. Mokestinis laikotarpis yra kalendorinis mėnuo, jeigu šiame straipsnyje ar šio Įstatymo XII skyriaus penktajame skirsnyje nenustatyta kitaip.

2. Jeigu visos PVM mokėtojo pajamos iš ekonominės veiklos per praėjusius kalendorinius metus neviršijo 200 000 litų, toks PVM mokėtojas turi teisę pateikti mokesčio administratoriui prašymą mokestiniu laikotarpiu laikyti kalendorinį pusmetį. Kreiptis į mokesčio administratorių su prašymu mokestiniu laikotarpiu laikyti kalendorinį pusmetį turi teisę ir naujai įsteigti PVM mokėtojai, kurie numato, kad einamaisiais kalendoriniais metais jų pajamos iš ekonominės veiklos neviršys šioje dalyje nurodyto dydžio.

3. Jeigu mokestiniu laikotarpiu pasirenkamas kalendorinis pusmetis, mokestinis laikotarpis PVM mokėtojo prašymu gali būti pakeistas ne anksčiau kaip kalendoriniam pusmečiui pasibaigus.

4. Fizinio asmens PVM mokėtojo mokestinis laikotarpis yra kalendorinis pusmetis, jeigu fizinis asmuo nesikreipia į vietos mokesčio administratorių su prašymu mokestiniu laikotarpiu laikyti kalendorinį mėnesį. Mokestinis laikotarpis gali būti pakeistas į kalendorinį mėnesį nuo kito (po prašymo pateikimo) kalendorinio pusmečio pradžios. Jeigu mokestiniu laikotarpiu fizinis asmuo pasirenka kalendorinį mėnesį, jis gali kreiptis su prašymu mokestiniu laikotarpiu vėl laikyti kalendorinį pusmetį, tačiau mokestinis laikotarpis gali būti taip pakeistas ne anksčiau kaip nuo kito (po prašymo pateikimo) kalendorinio pusmečio pradžios.

5. Juridinis asmuo arba užsienio apmokestinamasis asmuo PVM mokėtojas, turi teisę centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka kreiptis į vietos mokesčio administratorių su prašymu nustatyti kitokį mokestinį laikotarpį negu kalendorinis mėnuo, jeigu toks laikotarpis būtų patogesnis PVM mokėtojui dėl juridinio asmens PVM mokėtojo atžvilgiu patronuojančio užsienio apmokestinamojo asmens arba užsienio apmokestinamojo asmens PVM mokėtojo nusistatytos atskaitomybės ypatumų. Kitoks mokestinis laikotarpis nustatomas laikantis šių nuostatų:

1) jis negali būti ilgesnis kaip 60 dienų;

2) PVM mokėtojo finansinių metų pirmojo mokestinio laikotarpio pradžia ir paskutinio mokestinio laikotarpio pabaiga turi sutapti su atitinkamų kalendorinių metų pradžia ir pabaiga.

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais, kai tai reikalinga mokestinių prievolių įvykdymui (įskaitant PVM skirtumo įskaitymo bei grąžinimo pagrįstumą) užtikrinti, mokesčio administratorius turi teisę nurodyti, kad PVM mokėtojo mokestinis laikotarpis yra šio straipsnio 1 dalyje nurodytas laikotarpis, neatsižvelgiant į tai, kad šis PVM mokėtojas pagal šio straipsnio 2 arba 5 dalį kreipėsi dėl kitokio mokestinio laikotarpio ir (arba) jam kitoks mokestinis laikotarpis buvo nustatytas.

7. PVM mokėtojams, kurie įsigyja prekių iš kitų valstybių narių, šio straipsnio 2–6 dalių nuostatos netaikomos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1098](#), 2002-09-24, Žin., 2002, Nr. 96-4173 (2002-10-04)

85 straipsnis. Mokestinio laikotarpio PVM deklaracijos pateikimo terminas

1. Jeigu mokestinis laikotarpis yra kalendorinis mėnuo, mokestinio laikotarpio PVM deklaracija turi būti pateikta ne vėliau kaip iki kito mėnesio 25 dienos.

2. Jeigu mokestinis laikotarpis yra kalendorinis pusmetis, PVM deklaracija pateikiama ne vėliau kaip iki kito pusmečio pirmo mėnesio 25 dienos.

3. Jeigu mokestinis laikotarpis yra nustatytas vadovaujantis šio Įstatymo 84 straipsnio 5 dalimi, mokestinio laikotarpio PVM deklaracija turi būti pateikta ne vėliau kaip per 25 dienas nuo jo pabaigos.

4. Jeigu taikomos šio Įstatymo XII skyriaus penktojo skirsnio nuostatos, PVM deklaracijos pateikimo terminas yra nustatytas šio Įstatymo 115⁽³⁾ straipsnyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

86 straipsnis. Mokestinio laikotarpio PVM deklaracija

Mokestinio laikotarpio PVM deklaracijos formą, reikalaujamus joje pateikti duomenis ir jos užpildymo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.

87 straipsnis. Metinė PVM deklaracija ir jos pateikimo terminas

1. Jeigu pasibaigus kalendoriniams metams ir nustačius jų faktinius rodiklius šio Įstatymo VIII skyriuje nustatyta tvarka turi būti patikslinta PVM atskaita, PVM mokėtojas ne vėliau kaip iki kitų kalendorinių metų spalio 1 dienos privalo pateikti metinę PVM deklaraciją, kurioje deklaruojamos PVM atskaitą tikslinančios sumos.

2. Metinės PVM deklaracijos formą, reikalaujamus joje pateikti duomenis ir užpildymo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.

88 straipsnis. Išregistruojamo iš PVM mokėtojų arba likviduojamo asmens PVM deklaracija

1. Jeigu apmokestinamasis asmuo buvo išregistruotas (paties prašymu ar mokesčio administratoriaus iniciatyva) iš PVM mokėtojų, per 20 dienų po išregistravimo jis privalo pateikti specialią išregistruojamo iš PVM mokėtojų arba likviduojamo asmens PVM deklaraciją ir joje šio Įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti visas likusias prievoles, susijusias su PVM apskaičiavimu ir sumokėjimu. Jeigu PVM mokėtojas likviduojamas, pateikti specialią išregistruojamo iš PVM mokėtojų arba likviduojamo asmens PVM deklaraciją ir joje šio Įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti visas likusias prievoles, susijusias su PVM apskaičiavimu ir sumokėjimu, privaloma iki likvidavimo.

2. Išregistruojamo iš PVM mokėtojų arba likviduojamo asmens PVM deklaracijos formą, reikalaujamus joje pateikti duomenis, jos užpildymo ir pateikimo tvarką (o teikiamai likviduojamų PVM mokėtojų – ir konkrečius pateikimo terminus) nustato centrinis mokesčio administratorius.

88⁽¹⁾ straipsnis. Prekių tiekimo į kitas valstybes nares ataskaita

1. PVM mokėtojai, tiekiantys į kitą valstybę narę prekes, kiekvienam ketvirčiui pasibaigus iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 25 dienos privalo pateikti vietos mokesčio administratoriui, kurio veiklos teritorijoje jie registruoti mokesčių mokėtojais, prekių tiekimo į kitas valstybes nares ataskaitas. Šiose ataskaitose pateikiama informacija apie kitų valstybių narių PVM mokėtojus, kuriems buvo patiekta prekė taikant šio Įstatymo 49 straipsnio 1 ir 4 dalių nuostatas, ir PVM mokėtojus, kuriems kitoje valstybėje narėje buvo patiekta iš kitos valstybės narės įsigytos prekės taikant šio Įstatymo 12⁽²⁾ straipsnio 3 dalies nuostatas. Atitinkamo ketvirčio ataskaitoje taip pat pateikiama informacija apie ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais įvykusio šioje dalyje nurodytų prekių tiekimo apmokestinamosios vertės patikslinimus dėl šio Įstatymo 15 straipsnio 19 dalyje nurodytų aplinkybių, atliktus per tą kalendorinį ketvirtį.

2. Išregistruojamas iš PVM mokėtojų ar likviduojamas asmuo prekių tiekimo į kitas valstybes nares ataskaitą privalo pateikti ta pačia tvarka kaip ir PVM deklaraciją ir joje nurodyti duomenis nuo atitinkamo ketvirčio pradžios iki išregistravimo iš PVM mokėtojų ar likvidavimo.

3. Prekių tiekimo į kitas valstybes nares ataskaitos formą, reikalaujamus joje pateikti duomenis, ataskaitos užpildymo ir pateikimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.

Istatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

88⁽²⁾ straipsnis. Deklaracijų ir ataskaitų pateikimas

Šiame Įstatyme numatytos PVM deklaracijos bei prekių tiekimo į kitas valstybes nares ataskaitos gali būti pateikiamos ir elektroninėmis priemonėmis laikantis centrinio mokesčio administratoriaus nustatytų reikalavimų.

Istatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

89 straipsnis. Už mokestinį laikotarpį mokėtinos į biudžetą PVM sumos apskaičiavimas

1. Apskaičiuojant už mokestinį laikotarpį mokėtiną į biudžetą PVM sumą, iš per mokestinį laikotarpį apskaičiuotos pardavimo PVM už patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas (išskyrus PVM, kurį šio Įstatymo nustatyta tvarka privalo išskaityti ir sumokėti prekių ir (arba) paslaugų pirkėjas) sumos, taip pat iš priklausančios mokėti į biudžetą PVM sumos už įsigytas prekes ir (arba) paslaugas, jeigu PVM mokėtojas šio Įstatymo nustatyta tvarka įpareigotas šį PVM apskaičiuoti (arba išskaityti) ir sumokėti, bei iš importo PVM sumos, įskaitytos vadovaujantis šio Įstatymo 94 straipsnio nuostatomis, atimama atskaitoma pirkimo ir (arba) importo PVM suma.

2. Jeigu per mokestinį laikotarpį turėjo būti tikslinama apmokestinamoji vertė ir (arba) PVM atskaita, šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuota mokėtina į biudžetą PVM suma didinama arba mažinama atitinkamomis apmokestinamąją vertę ir (arba) PVM atskaitą tikslinančiomis sumomis.

3. Jeigu per mokestinį laikotarpį pardavimo PVM apskaičiuotas už prekes ir (arba) paslaugas, už kurias ankstesnį mokestinį laikotarpį (ankstesnius mokestinius laikotarpius) buvo gautas avansas, nuo kurio šio Įstatymo nustatyta tvarka buvo apskaičiuotas ir deklaruotas pardavimo PVM, mokėtina į biudžetą PVM suma papildomai sumažinama nuo avanso apskaičiuotu ir deklaruotu pardavimo PVM.

4. Jeigu skaičiuojant šio straipsnio 1–3 dalyse nustatyta tvarka gaunamas neigiamas skaičius, laikoma, kad PVM mokėtojiui už mokestinį laikotarpį susidarė grąžintina iš biudžeto PVM suma (šiuo Įstatyme vadinama PVM skirtumu).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

90 straipsnis. Mokėtinos į biudžetą PVM sumos sumokėjimas

1. Už mokestinį laikotarpį mokėtina į biudžetą PVM suma, apskaičiuota šio Įstatymo 89 straipsnyje nustatyta tvarka, privalo būti sumokėta į biudžetą ne vėliau kaip iki šio Įstatymo 85 ar 115⁽³⁾ straipsnyje nustatyto mokestinio laikotarpio PVM deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

2. PVM mokėtojai, kurių vidutinė kalendoriniam mėnesiui tenkanti mokėtina į biudžetą PVM suma 3 mėnesius iš eilės viršijo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą ribą, išskyrus tuos PVM mokėtojus, kurių mokestinis laikotarpis yra kalendorinis pusmetis arba šio Įstatymo 84 straipsnio 5 dalyje nurodytu atveju – kitoks mokestinis laikotarpis, ir ekonominės veiklos nevykdančius asmenis, PVM mokėtojais registruotus dėl šio Įstatymo 71⁽¹⁾ straipsnyje nurodytų priežasčių, pradedant kitu kalendoriniu mėnesiu po to, kurį paaiškėjo nurodytos aplinkybės, iki atitinkamo mėnesio 5, 13 ir 20 dienos į biudžetą moka Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyto dydžio avansinius PVM mokėjimus. Avansinių PVM mokėjimų dydį ir konkrečią mokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Jeigu per mokestinį laikotarpį buvo mokėti avansiniai PVM mokėjimai, į biudžetą iki šio straipsnio 1 dalyje nurodyto termino pabaigos privalo būti sumokėtas už mokestinį laikotarpį mokėtinos PVM sumos ir per tą mokestinį laikotarpį sumokėtų avansinių PVM mokėjimų skirtumas.

4. Jeigu metinėje PVM deklaracijoje apskaičiuojama papildomai mokėtina PVM suma, ji privalo būti sumokėta ne vėliau kaip iki šio Įstatymo 87 straipsnyje nustatyto šios PVM deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

5. Jeigu išregistruojamo iš PVM mokėtojo arba likviduojamo asmens PVM deklaracijoje apskaičiuojama papildomai mokėtina PVM suma, ji privalo būti sumokėta ne vėliau kaip tą pačią dieną, kada pateikiama išregistruojamo iš PVM mokėtojo arba likviduojamo asmens PVM deklaracija, tačiau ne vėliau kaip iki nustatyto šios PVM deklaracijos pateikimo termino pabaigos, jeigu ji per nustatytą terminą nepateikta.

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais, kai tai reikalinga tinkamam mokestinių prievolių įvykdymui užtikrinti, vietos mokesčio administratorius privalo pareikalauti, kad PVM mokėtojas prieš mokestinio laikotarpio PVM deklaracijos pateikimo arba PVM sumokėjimo terminą pateiktų Lietuvos Respublikoje įsteigtos ir veikiančios banko įstaigos arba draudimo įmonės, turinčios atitinkamai banko arba draudimo veiklos licenciją, išduotą laidavimo arba garantijos dokumentą, pagal kurį laiduotojas arba garantas įsipareigoja įvykdyti PVM mokėtojo mokestines prievoleles, susijusias su PVM, jeigu šio PVM mokėtojo mokėtinas PVM nebus sumokėtas per šiame straipsnyje nustatytą terminą. Laidavimo arba garantijos sumos apskaičiavimo, tikslinimo, taip pat laidavimo arba garantijos dokumentų pateikimo ir panaikinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, Žin., 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

91 straipsnis. Gražintinos iš biudžeto PVM sumos įskaitymas ir gražinimas

1. Už mokestinį laikotarpį susidaręs PVM skirtumas pirmiausia įskaitomas Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

2. Jeigu atlikus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įskaitymus, lieka neįskaitytas PVM skirtumo likutis, jo dalis gali būti gražinta PVM mokėtojui, kuris atitinka šiuos reikalavimus:

1) PVM mokėtojas yra sumokėjęs visus privalomus mokesčius, delspinigius, baudas, palūkanas už suteiktas mokestines paskolas į biudžetus bei fondus arba šių mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas, arba pateiktas prašymas dėl atidėjimo Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas, arba mokėtojas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka kreipėsi į Komisiją mokesčio mokėtojų prašymams dėl atsiskaitymo akcijomis ir turtu nagrinėti dėl atsiskaitymo už šiuos mokesčius, delspinigius ir baudas akcijomis ir turtu, pateikęs visas reikalaujamas mokesčių deklaracijas ar apyskaitas. Tais atvejais, kai vyksta mokestinis ginčas dėl prašomo gražinti PVM skirtumo ar jo dalies, laikoma, kad PVM mokėtojas šio punkto reikalavimų neatitinka;

2) nėra įsigaliojęs nutarimas skirti baudą PVM mokėtojui už padarytą piktybinį mokesčių įstatymų pažeidimą, nurodytą Mokesčių administravimo įstatyme, arba nuo tokio pažeidimo padarymo praėjo 3 metai.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytam PVM mokėtojui gražinamo PVM skirtumo likučio dalis negali būti didesnė už šios dalies 1–5 punktuose nurodytą sumą:

1) sąlyginę 18 procentų PVM sumą, apskaičiuotą nuo to mokestinio laikotarpio PVM deklaracijoje deklaruotos apmokestinamosios vertės prekių ir paslaugų, kurioms pritaikytas 0 procentų PVM tarifas, ir

2) sąlyginę 18 procentų PVM sumą, apskaičiuotą nuo to mokestinio laikotarpio PVM deklaracijoje deklaruotos apmokestinamosios vertės prekių ir paslaugų, nurodytų šio Įstatymo 58 straipsnio 1 dalies 2 punkte, ir

3) PVM sumą, per mokestinį laikotarpį atskaitytą už įsigytą ilgalaikį turtą (išskyrus į PVM atskaitą įtrauktą importo PVM sumą, įskaitytą vadovaujantis šio Įstatymo 94 straipsnio nuostatomis, taip pat pirkimo PVM sumą už pasigaminatą ilgalaikį materialųjį turtą), ir

4) PVM sumą, per mokestinį laikotarpį atskaitytą už įsigytas ir (arba) importuotas medžiagas, žaliavas ir (arba) paslaugas, skirtas ilgalaikiam turtui pasigaminti ir (arba) nebaigta statybai (išskyrus į PVM atskaitą įtrauktą importo PVM sumą, įskaitytą vadovaujantis šio Įstatymo 94 straipsnio nuostatomis), ir

5) PVM sumą, per mokestinį laikotarpį atskaitytą už įsigytus ir (arba) importuotus degalus, trąšas, sėklas, pašarus, priemones nuo kenkėjų ir piktžolių. Šis punktas taikomas tik PVM mokėtojams, kurių pajamos iš žemės ūkio produkcijos tiekimo ir (arba) paslaugų teikimo praėjusiais kalendoriniais metais sudarė ne mažiau kaip 50 procentų visų pajamų.

4. Pagal šio straipsnio 1–3 dalių nuostatas neįskaityto ir negrąžinto PVM skirtumo likučio, susidariusio iki kalendorinio pusmečio pabaigos, suma PVM mokėtojui gali būti grąžinta tam kalendoriniam pusmečiui pasibaigus, tačiau tik tuo atveju, jeigu PVM mokėtojas atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus ir buvo įregistruotas PVM mokėtoju ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki to kalendorinio pusmečio pabaigos.

5. Jeigu PVM mokėtojas likviduojamas arba apmokestinamasis asmuo išregistruojamas iš PVM mokėtojų, neįskaitytas ir negrąžintas PVM skirtumo likutis grąžinamas Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, neatsižvelgiant į šio straipsnio 2–4 dalyse nustatytus apribojimus. Neįskaitytas ir negrąžintas PVM skirtumo likutis, neatsižvelgiant į šio straipsnio 3 dalyje nustatytus apribojimus, be atskiro PVM mokėtojo prašymo taip pat gali būti grąžinamas PVM mokėtojams, atitinkantiems centrinio mokesčių administratoriaus nustatytus reikalavimus.

6. Pageidaujantis susigrąžinti PVM skirtumo likutį (ar jo dalį) PVM mokėtojas privalo pateikti centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos prašymą, o vietos mokesčio administratoriaus prašymu – ir kitus dokumentus, kurių nepateikus, vietos mokesčio administratorius prašymo nenagrinėja, o nustato terminą dokumentams pateikti. Jei per nustatytą terminą šie dokumentai nepateikiami, prašymas grąžinamas PVM mokėtojui nenagrinėtas.

7. PVM skirtumo likučio (ar jo dalies) grąžinimo terminus nustato Mokesčių administravimo įstatymas.

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais, kai tai reikalinga PVM skirtumo įskaitymo bei grąžinimo pagrįstumui užtikrinti, vietos mokesčio administratorius privalo pareikalauti, kad, prieš įskaitant ir (arba) grąžinant PVM mokėtojui PVM skirtumą (ar jo dalį), PVM mokėtojas pateiktų Lietuvos Respublikoje įsteigtos ir veikiančios banko įstaigos arba draudimo įmonės, turinčios atitinkamai banko arba draudimo veiklos licenciją, išduotą laidavimo arba garantijos dokumentą, pagal kurį laiduotojas arba garantas išipareigoja įvykdyti PVM mokėtojo mokesčines prievoles, susijusias su PVM, jeigu vėliau būtų nustatyta, kad PVM skirtumas (ar jo dalis) įskaityta ir (arba) grąžinta nepagrįstai. Laidavimo arba garantijos sumos apskaičiavimo ir laidavimo arba garantijos dokumentų pateikimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

9. Jeigu metinėje PVM deklaracijoje nustatoma grąžintina PVM suma, ji grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

10. PVM permoka grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

11. PVM skirtumo grąžinimas ar įskaitymas sustabdomas, kai įgaliotos tirti nusikaltimus institucijos mokesčio administratoriui pateikia duomenis apie pradėtą PVM mokėtojo veiklos tyrimą dėl nusikalstamos veikos, jei tai yra susiję ar gali būti susiję su netinkamu PVM mokėtojo prievolių įvykdymu (įskaitant neteisėtą PVM skirtumo grąžinimą bei įskaitymą). Jei atsisakyta kelti baudžiamąją bylą ar ji nutraukta, ar joje įsiteisėja išteisinamasis nuosprendis, PVM skirtumas grąžinamas (įskaitomas) šio bei Mokesčių administravimo įstatymų nustatyta tvarka. Įgaliotos tirti nusikaltimus institucijos mokesčio administratoriui privalo pateikti duomenis apie pradėtą PVM mokėtojo veiklos tyrimą dėl nusikalstamos veikos, jei tai yra susiję ar gali būti susiję su netinkamu PVM mokėtojo prievolių įvykdymu (įskaitant neteisėtą PVM skirtumo grąžinimą bei įskaitymą).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1362](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1310 (2003-04-02)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, *Žin.*, 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

91⁽¹⁾ straipsnis. Klaidų PVM deklaracijoje taisymas

1. Klaidos, padarytos PVM deklaracijoje, taisomos, kai jos paaiškėja. Klaidų taisymo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.

2. Jei dėl klaidos neatskaitytoji pirkimo ir (arba) importo PVM suma turėjo būti atskaityta daugiau kaip prieš 3 metus, skaičiuojant nuo to laiko, kai paaiškėjo minėtos aplinkybės, ši klaida negali būti taisoma.

Įstatymas papildytas straipsniu:

92 straipsnis. PVM mokėtojais neįregistruotų asmenų prievolės, susijusios su PVM mokėjimu

1. Apmokestinamasis asmuo, privalėjęs pateikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju pagal šio Įstatymo 71 straipsnį arba pagal 71⁽¹⁾ straipsnį, tačiau to nepadaręs, privalo laikydamasis šiame straipsnyje nustatytos tvarkos skaičiuoti ir mokėti į biudžetą PVM už prekes ir paslaugas, už kurias jis pagal šio Įstatymo nuostatas privalėtų skaičiuoti ir mokėti PVM būdamas PVM mokėtoju. Mokėtina už patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas PVM suma apskaičiuojama pagal tokią formulę (kai taikoma šio Įstatymo 71 straipsnio 2 dalis, – už patiektas prekes ir suteiktas paslaugas, už kurias atlygis sudarė 71 straipsnio 2 dalyje nurodytą 100 000 litų sumą, PVM neskaiciuojamas):

Mokėtina PVM suma = atlygis*T/(100%+T),

čia: T – šioms prekėms ir (arba) paslaugoms šiame Įstatyme nustatytas PVM tarifas (procentais); * – daugybos ženklas.

2. Asmuo, privalėjęs pateikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju pagal šio Įstatymo 71⁽¹⁾ straipsnį, tačiau to nepadaręs, privalo laikydamasis šiame straipsnyje nustatytos tvarkos skaičiuoti ir mokėti į biudžetą PVM už prekes ir paslaugas, už kurias jis pagal šio Įstatymo nuostatas privalėtų skaičiuoti ir mokėti PVM būdamas PVM mokėtoju, išskyrus atvejus, kuriais už šias prekes ar paslaugas PVM Lietuvos Respublikoje sumokėjo šių prekių tiekėjas (paslaugų teikėjas).

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti asmenys minėtose dalyse nurodytu būdu apskaičiuotą už konkretų mėnesį mokėtiną PVM sumą turi sumokėti į biudžetą iki kito mėnesio 25 dienos. Kartu turi būti pateikiama centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos PVM mokėtoju neįregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaita.

4. Už šio straipsnio 1 dalyje nurodytų apmokestinamųjų asmenų tiekiamas prekes ir (arba) teikiamas paslaugas šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka apskaičiuota PVM suma negali būti išskiriama apskaitos dokumentuose, kuriais įforminamas šių prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas.

5. Asmuo, kuris nėra PVM mokėtojas, bet privalo sumokėti PVM į biudžetą pagal šio Įstatymo 53 straipsnio nuostatas, privalo jį sumokėti ne vėliau kaip per 10 dienų nuo aplinkybių, dėl kurių atsirado prievolė apskaičiuoti PVM, susidarymo, o asmuo, privalantis sumokėti PVM į biudžetą pagal 71 straipsnio 6 dalies nuostatas, privalo jį sumokėti ne vėliau kaip per 10 dienų nuo dokumento, kuriame nepagrįstai išskirtas PVM, išrašymo.

6. Juridinis asmuo, kuris nėra ir pagal šį Įstatymą neprivalo būti PVM mokėtoju, į kitą valstybę narę tiekiantis naują transporto priemonę, privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio sandorio sudarymo pateikti centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos specialią deklaraciją. Šios deklaracijos užpildymo ir pateikimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius. Kai naują transporto priemonę į kitą valstybę narę tiekia fizinis asmuo, kuris nėra ir pagal šį Įstatymą neprivalo būti PVM mokėtoju, jis privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio sandorio sudarymo pateikti centrinio mokesčio administratoriaus nustatytus dokumentus, susijusius su šiuo sandoriu (šių dokumentų pateikimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius). Šioje dalyje nurodytiems asmenims pirkimo (importo) PVM suma, atskaityta pagal šio Įstatymo 58 straipsnio 2 dalį, grąžinama ne anksčiau, negu pateikiami įrodymai, kad už patiektą naują transporto priemonę PVM sumokėtas kitoje valstybėje narėje. Atskaityta suma grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatytais terminais ir tvarka.

7. Juridinis asmuo, kuris nėra ir pagal šį Įstatymą neprivalo būti PVM mokėtoju, iš kitos valstybės narės įsigijęs akcizais apmokestinamų prekių ar naują transporto priemonę, privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių prekių atgabenimo į šalies teritoriją sumokėti už šias prekes mokėtiną PVM. Kartu turi būti pateikiama centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos PVM mokėtoju neįregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaita.

8. Kai naują transporto priemonę iš kitos valstybės narės įsigyja fizinis asmuo, kuris nėra ir pagal šį Įstatymą neprivalo būti PVM mokėtoju, jis privalo ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po naujos transporto priemonės įsigijimo, 25 dienos pateikti centrinio mokesčio

administratoriaus nustatytus dokumentus, susijusius su šiuo sandoriu. Šių dokumentų pateikimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius. Mokestį už įsigytą iš kitos valstybės narės naują transporto priemonę apskaičiuoja mokesčio administratorius. Mokestis turi būti sumokėtas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo dienos, kurią fizinis asmuo buvo informuotas apie apskaičiuotą mokesčio sumą.

9. Kiti atvejai, kai asmenys, kurie nėra PVM mokėtojai, privalo skaičiuoti ir mokėti į biudžetą PVM, yra nurodyti šio Įstatymo XI skyriuje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

X SKYRIUS IMPORTO PVM APSKAIČIAVIMAS IR MOKĖJIMAS

93 straipsnis. Mokėtinios importo PVM sumos apskaičiavimas

Mokėtina importo PVM suma apskaičiuojama Muitinės kodekso, šio Įstatymo ir jų taikymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

94 straipsnis. Importo PVM mokėjimo tvarka

1. Importo PVM už prekes mokamas tokiais pačiais terminais, kaip būtų mokami importo muitai už šias prekes (jeigu jie joms būtų nustatyti), kaip tai nustatyta Muitinės kodekse. Importo PVM mokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Importo PVM už prekes, kurias importuoja PVM mokėtojai, gali būti įskaitomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato ir kriterijus, kuriuos turi atitikti PVM mokėtojai, pageidaujantys įskaityti importo PVM.

2. Lietuvos Respublikos muitinė, kai importo PVM nėra sumokamas iš anksto ar iš karto atsiradus prievolei jį apskaičiuoti ir kai tai reikalinga tinkamam įsipareigojimų muitinei įvykdymui užtikrinti, turi teisę reikalauti, kad būtų sumokėtas užstatas ar pateikta garantija, užtikrinanti minėtųjų įsipareigojimų įvykdymą. Šios nuostatos įgyvendinamos ta pačia tvarka kaip ir skolininko įsipareigojimai, susiję su importo muitais.

3. Sumokėti importo PVM privalo importuotojas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, Žin., 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

XI SKYRIUS ATVEJAI, KAI PIRKĖJAS PRIVALO APSKAIČIUOTI (ARBA IŠSKAITYTI) IR SUMOKĖTI PVM UŽ JAM TIEKIAMAS PREKES IR (ARBA) TEIKIAMAS PASLAUGAS

Skyriaus pavadinimas keistas:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

95 straipsnis. Atvejai, kai pirkėjas privalo apskaičiuoti ir sumokėti PVM už jam tiekiamas prekes ar teikiamas paslaugas

1. Šio straipsnio nuostatos taikomos tik tokioms užsienio apmokestinamųjų asmenų (toliau šiame skyriuje – užsienio asmuo), neįsikūrusių šalies teritorijoje, šalies teritorijoje tiekiamoms prekėms ir (arba) teikiamoms paslaugoms, kurios pagal šį Įstatymą:

- 1) yra PVM objektas ir
- 2) nėra neapmokestinamos PVM pagal šio Įstatymo IV skyrių, ir
- 3) nėra apmokestinamos taikant 0 procentų PVM tarifą pagal šio Įstatymo VI skyrių.

2. Paslaugų pirkėjas, jeigu jis yra apmokestinamasis asmuo, privalo apskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą PVM už jam užsienio asmens šalies teritorijoje teikiamas paslaugas, nurodytas šio Įstatymo 13 straipsnio 6 ir 9 dalyse.

3. Paslaugų (prekių) pirkėjas, jeigu jis yra PVM mokėtojas, privalo apskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą PVM už jam užsienio asmens šalies teritorijoje teikiamas šias paslaugas ir tiekiamas šias prekes:

- 1) atstovavimo (agento) paslaugas, nurodytas šio Įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje;

2) prekių vežimo tarp valstybių narių paslaugas, taip pat atstovavimo (agento) paslaugas įsigyjant ar teikiant prekių vežimo tarp valstybių narių paslaugas, nurodytas šio Įstatymo 13(1) straipsnyje;

3) papildomas prekių vežimo tarp valstybių narių paslaugas, taip pat atstovavimo (agento) paslaugas įsigyjant ar teikiant papildomas prekių vežimo tarp valstybių narių paslaugas, nurodytas šio Įstatymo 13(1) straipsnyje;

4) paslaugas, nurodytas šio Įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje;

5) gamtines dujas ir elektrą, nurodytas šio Įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje;

6) prekes, kurios yra instaliuojamos ar surenkamos Lietuvoje.

4. Prekių pirkėjas, jeigu jis yra PVM mokėtojas, privalo apskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą PVM už jam užsienio asmens šalies teritorijoje tiekiamas prekes, kai prekės tiekiamos šio Įstatymo 33⁽¹⁾ straipsnio 3 dalyje nustatytais sąlygomis.

5. Jeigu užsienio asmuo šalies teritorijoje vykdo šio straipsnio 2–4 dalyse nenurodytą veiklą ir nėra įsiregistravęs PVM mokėtoju, jo tiekiamų prekių ir (arba) teikiamų paslaugų pirkėjas, jei jis yra apmokestinamasis asmuo, už šias užsienio asmens tiekiamas prekes ir (arba) teikiamas paslaugas privalo šiame Įstatyme nustatyta tvarka apskaičiuoti ir sumokėti pardavimo PVM.

6. Jeigu pirkėjas yra PVM mokėtojas, už užsienio asmens šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas per mokestinį laikotarpį apskaičiuotas pardavimo PVM įtraukiamas į pirkėjo to mokestinio laikotarpio PVM deklaraciją kaip priklausantis mokėti į biudžetą PVM. Taip apskaičiuotos pardavimo PVM sumos šiame Įstatyme nustatyta bendra tvarka gali būti pirkėjo atskaitytos kaip ir kitas pirkimo PVM.

7. Jeigu pirkėjas nėra PVM mokėtojas, šiame straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą pardavimo PVM sumą jis privalo sumokėti į biudžetą iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį šis mokestis turėjo būti apskaičiuotas, 25 dienos. Kartu turi būti pateikiama centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos PVM mokėtoju neįregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaita.

8. Užsienio asmenų išrašomuose apskaitos dokumentuose, kuriais įforminamas šiame straipsnyje nurodytų prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas, Lietuvos Respublikos PVM nenurodomas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, *Žin.*, 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

96 straipsnis. Atvejai, kai pirkėjas privalo išskaityti ir sumokėti PVM už jam tiekiamas prekes ar teikiamas paslaugas

1. Išskaityti ir sumokėti į biudžetą PVM, apskaičiuotą už nuosavybės teisės objektus, perimtus kaip turtinis įnašas arba dėl kito PVM mokėtojo reorganizavimo, taip pat šio Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nustatyto prekių tiekimo atveju apskaičiuotą PVM už perduodamą pastato (statinio) esminį pagerinimą privalo PVM mokėtojas, kuriam išrašomas tokį prekių tiekimą arba paslaugų teikimą įforminantis dokumentas, t. y. PVM mokėtojas, perimantis nuosavybės teisės objektus kaip turtinį įnašą arba dėl kito PVM mokėtojo reorganizavimo, arba PVM mokėtojas – pagerinto pastato (statinio) daikto savininkas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti ir kitus atvejus, kai PVM už tiekiamas prekes ir (arba) teikiamas paslaugas išskaito ir sumoka į biudžetą šių prekių ir (arba) paslaugų pirkėjas (klientas), jeigu jis yra PVM mokėtojas.

2. Neteko galios nuo 2006 m. gruodžio 16 d.

3. Per mokestinį laikotarpį išskaitytos PVM sumos, kurias pagal šio straipsnio nuostatas privalo sumokėti į biudžetą prekių ir (arba) paslaugų pirkėjas (klientas), įtraukiamos į pirkėjo (kliento) to mokestinio laikotarpio PVM deklaraciją kaip priklausantis mokėti į biudžetą PVM. Šios PVM sumos bendra šiame Įstatyme nustatyta tvarka gali būti pirkėjo (kliento) atskaitytos kaip ir kitas pirkimo PVM.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato šio straipsnio taikymo tvarką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1098](#), 2002-09-24, *Žin.*, 2002, Nr. 96-4173 (2002-10-04)

XII SKYRIUS SPECIALIOS APMOKESTINIMO PVM SCHEMOS

PIRMASIS SKIRSNIS KOMPENSACINIO PVM TARIFO ŪKININKAMS SCHEMA

97 straipsnis. Šio skirsnio nuostatų taikymas

1. Šio skirsnio nuostatos taikomos ūkininkams, kurie atitinka visus šiuos reikalavimus:

1) bendra atlygio per metus (paskutinius 12 mėnesių) už vykdant ekonominę veiklą patiektas prekes ir suteiktas paslaugas suma neviršija šio Įstatymo 71 straipsnio 2 dalyje nustatytos ribos. Jeigu visų ūkininko ir jo partnerių atlygio už vykdant ekonominę veiklą patiektas prekes ir suteiktas paslaugas bendra suma kartu minėtą ribą viršija, laikoma, kad ūkininkas šio reikalavimo neatitinka;

2) yra įregistravę ūkininko ūkį Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka arba turi dokumentus, patvirtinančius žemės suteikimą asmeniniam ūkiui;

3) registruotas ūkininko ūkio žemės plotas arba suteiktas asmeniniam ūkiui žemės plotas neviršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio (hektarais).

2. Ūkininkas, atitinkantis šio straipsnio 1 dalies reikalavimus, turi teisę būti įregistruotas PVM mokėtoju bendra šio Įstatymo IX skyriuje nustatyta tvarka. Jeigu ūkininkas yra įregistruotas PVM mokėtoju, šio skirsnio nuostatos jam negali būti taikomos. Ūkininkui šio skirsnio nuostatos negali būti taikomos ir tuo atveju, jeigu ūkininkas ar bent vienas ūkininko partneris yra įregistruotas PVM mokėtoju.

3. Ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, registravimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1534](#), 2003-04-22, Žin., 2003, Nr. 42-1924 (2003-05-01)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

98 straipsnis. Kompensacinio PVM tarifo taikymas

1. Ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, turi teisę gauti iš pirkėjų (klientų), kompensacinį priedą už:

1) žemės ūkio produkciją ir žemės ūkio paslaugas (pagal šio Įstatymo 1 priede nurodytą žemės ūkio paslaugų sąrašą), kai ji tiekama (jos teikiamos) apmokestinamiesiems asmenims, kurie nėra ūkininkai, kuriems Lietuvos Respublikoje taikoma kompensacinio PVM tarifo schema;

2) žemės ūkio produkciją, kai ji tiekama į kitą valstybę narę PVM mokėtoju įregistruotam juridiniam asmeniui, kuris nėra apmokestinamasis asmuo.

2. Kompensacinio priedo dydis apskaičiuojamas nuo pirkėjų (klientų) mokamo atlygio (išskyrus patį kompensacinį priedą) už ūkininkų tiekiamą žemės ūkio produkciją ir (arba) teikiamas žemės ūkio paslaugas taikant šio Įstatymo 100 straipsnyje nustatytą kompensacinį PVM tarifą.

3. Kompensacinio priedo dydis privalo būti nurodytas apskaitos dokumentuose, kuriais įforminamas žemės ūkio produkcijos tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas. Kompensacinio priedo suma įtraukiama į žemės ūkio produkcijos ir (arba) paslaugų pirkėjo PVM mokėtojo PVM atskaitą bendra šiame Įstatyme nustatyta tvarka kaip ir kitas pirkimo PVM.

4. Ūkininko, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, žemės ūkio produkcijos tiekimas Lietuvos Respublikos PVM mokėtojams įforminamas šio Įstatymo 79 straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka. Žemės ūkio produkcijos tiekimas kitiems asmenims bei žemės ūkio paslaugų teikimas įforminamas laisvos formos apskaitos dokumentu. Šį dokumentą išrašo pirkėjas, jeigu jis yra Lietuvos Respublikos PVM mokėtojas, arba pats ūkininkas – kitais atvejais. Šiame apskaitos dokumente privalo būti nurodyti visi pagal buhalterinę apskaitą reglamentuojančius teisės aktus privalomi rekvizitai ir papildomi rekvizitai, kurių sąrašą nustato centrinis mokesčio administratorius.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka kompensacinis priedas, pirkėjų sumokėtas ūkininkams, kuriems pagal šį skirsnį taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, pirkėjams gražinamas už:

1) žemės ūkio produkciją, patiektą į kitą valstybę narę PVM mokėtoju esančiam apmokestinamajam asmeniui arba PVM mokėtoju esančiam juridiniam asmeniui, kuris nėra apmokestinamasis asmuo;

2) žemės ūkio produkciją, kuriai (jei ją tiektų ne ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema) būtų taikomos šio Įstatymo VI skyriaus nuostatos ir kuri tiekama apmokestinamajam asmeniui, įsikūrusiam už Europos Bendrijų teritorijos ribų, jeigu šią produkciją šis apmokestinamasis asmuo naudoja veiklai už šalies teritorijos ribų, kuriai, jeigu ji būtų vykdoma Lietuvoje, tenkantis pirkimo (importo) PVM galėtų būti atskaitomas, ir (arba) veiklai, apmokestinamai taikant 0 procentų PVM tarifą pagal šio Įstatymo VI skyriaus nuostatas, ir (arba) teikiant paslaugas valstybėje narėje, kurioje įsikūręs jų pirkėjas, jeigu šis pirkėjas privalo už šias paslaugas apskaičiuoti ir sumokėti PVM;

3) žemės ūkio paslaugas, suteiktas kitos valstybės narės apmokestinamajam asmeniui arba apmokestinamajam asmeniui, įsikūrusiam už Europos Bendrijų teritorijos ribų, jeigu šios paslaugos naudojamos veiklai už šalies teritorijos ribų, kuriai, jeigu ji būtų vykdoma Lietuvoje, tenkantis pirkimo (importo) PVM galėtų būti atskaitomas, ir (arba) veiklai, apmokestinamai taikant 0 procentų PVM tarifą pagal šio Įstatymo VI skyriaus nuostatas, ir (arba) teikiant paslaugas valstybėje narėje, kurioje įsikūręs jų pirkėjas, jeigu šis pirkėjas privalo už šias paslaugas apskaičiuoti ir sumokėti PVM.

6. Šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktų nuostatos netaikomos, jeigu valstybėje, kurioje pirkėjas įsikūręs, jam taikomos nuostatos, iš esmės tolygios šio Įstatymo 71 straipsnio 2 dalies nuostatomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1362](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1310 (2003-04-02)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

99 straipsnis. Kompensacinio PVM tarifo taikymo apskaita

1. Ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, tvarko patiektos žemės ūkio produkcijos ir suteiktų žemės ūkio paslaugų apskaitą centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

2. Ūkininkai, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, neturi teisės į PVM atskaitą ir jiems netaikomi šio Įstatymo reikalavimai, jei jie taikomi tik PVM mokėtojams.

3. Lietuvos Respublikos apmokestinamieji asmenys, šalies teritorijoje įsigyjantys žemės ūkio produkciją ir (arba) paslaugas iš ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, teikia centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos tokių įsigijimų ataskaitas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

100 straipsnis. Kompensacinio PVM tarifo dydis

Kompensacinis PVM tarifas – 6 procentai.

ANTRASIS SKIRSNIS TURIZMO PASLAUGŲ APMOKESTINIMO SCHEMA

101 straipsnis. Šio skirsnio nuostatų taikymas

Šio skirsnio nuostatos taikomos tik toms turizmo paslaugoms, kurias PVM mokėtojas įsigyja iš trečiųjų asmenų ir vėliau savo vardu teikia galutiniam vartotojui (toliau šiame skirsnyje toks PVM mokėtojas vadinamas kelionės organizatoriumi). Jeigu galutiniam vartotojui parduodamas kelių iš trečiųjų asmenų įsigytų turizmo paslaugų, teikiamų vienos kelionės metu, rinkinys, laikoma, kad kelionės organizatorius galutiniam vartotojui suteikė vieną paslaugą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

102 straipsnis. Apmokestinamoji vertė

1. Kelionės organizatoriaus galutiniam vartotojui suteiktos paslaugos apmokestinamoji vertė yra kelionių organizatoriaus marža, apskaičiuota šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

2. Kelionės organizatoriaus marža nustatoma kaip sumos (išskyrus patį PVM), kurią už kelionės organizatoriaus teikiamą paslaugą jam turi sumokėti galutinis vartotojas, ir sumos (įskaitant PVM), kurią kelionės organizatorius sumokėjo ar turi sumokėti tretiesiems asmenims už šią turizmo paslaugą ar paslaugas (jeigu galutiniam vartotojui parduodamas rinkinys), skirtumas. Skaičiuojant kelionės organizatoriaus maržą, neatsižvelgiama į tai, ar tos trečiųjų asmenų teikiamos paslaugos yra apmokestinamos PVM, ar ne.

103 straipsnis. PVM atskaitos ypatybės

1. Kelionės organizatorius šio Įstatymo 102 straipsnio 2 dalyje nurodyto tretiesiems asmenims sumokėto ar sumokėtino pirkimo PVM už iš jų įsigytas turizmo paslaugas neturi teisės įtraukti į PVM atskaitą.

2. Pirkimo ir (arba) importo PVM, nenurodytas šio straipsnio 1 dalyje, atskaitomas laikantis šiame Įstatyme nustatytos bendros tvarkos.

104 straipsnis. Sandoriai už Europos Bendrijų teritorijos ribų

Kelionės organizatoriaus teikiamos paslaugos apmokestinamos taikant 0 procentų PVM tarifą, kai kelionės organizatorius iš trečiųjų asmenų įsigyja ir galutiniam vartotojui teikia turizmo paslaugas, kurias šie tretieji asmenys teikia už Europos Bendrijų teritorijos ribų. Jeigu kelionės organizatorius iš trečiųjų asmenų įsigyja ir galutiniam vartotojui teikia paslaugas, kurių dalį šie tretieji asmenys teikia už Europos Bendrijų teritorijos ribų, 0 procentų PVM tarifas taikomas tik šiai paslaugų daliai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

105 straipsnis. Kelionės organizatoriaus teikiamų paslaugų informavimo ypatybės

Kelionės organizatoriaus galutiniam vartotojui teikiama paslauga informinama laikantis šiame Įstatyme nustatytos bendros tvarkos, tačiau paslaugą informančiame dokumente neturi būti nurodomas PVM tarifas ir suma.

TREČIASIS SKIRSNIS

NAUDOTŲ PREKIŲ, MENO KŪRINIŲ, KOLEKCIŲ IR ANTIKVARINIŲ DAIKTŲ APMOKESTINIMO SCHEMA

106 straipsnis. Šio skirsnio nuostatų taikymas

1. PVM mokėtojas, tiekiantis naudotas prekes, meno kūrinius, taip pat kolekcinis ir (arba) antikvarinius daiktus, kaip jie apibrėžti šiame straipsnyje, už tiekiamas naudotas prekes, meno kūrinius, kolekcinis ir antikvarinius daiktus skaičiuoja PVM šiame skirsnyje nustatyta tvarka. Šio skirsnio nuostatos taikomos PVM mokėtojams, kurie vykdydami savo ekonominę veiklą nuolat verčiasi naudotų prekių, meno kūrinių, taip pat kolekcinis ir (arba) antikvarinių daiktų tiekimu. Kai PVM mokėtojas tiekia savo naudotą ilgalaikį materialųjį turtą, šių sandorių atžvilgiu laikoma, kad jis atitinka šios dalies reikalavimus dėl nuolatinio vertimosi naudotų prekių tiekimu.

2. Šio skirsnio nuostatos taikomos, kai PVM mokėtojas tiekia be PVM Europos Bendrijų teritorijoje įsigytas naudotas prekes, meno kūrinius, kolekcinis ir (arba) antikvarinius daiktus, taip pat naudotas prekes, meno kūrinius, kolekcinis ir (arba) antikvarinius daiktus, kuriuos įsigyjant buvo taikoma ši speciali apmokestinimo schema, arba naudotas transporto priemonės, kurias įsigyjant išgabenimo valstybėje narėje buvo taikomos specialios toje valstybėje narėje taikomos pereinamosios nuostatos naudotoms transporto priemonėms. Be to, PVM mokėtojas turi teisę pasirinkti taikyti šio skirsnio nuostatas ir šiems sandoriams:

1) kai tiekiami meno kūriniai, kolekciniai ir (arba) antikvariniai daiktai, kuriuos jis pats importavo ir už kuriuos nustatyta tvarka buvo apskaičiuotas importo PVM;

2) kai tiekiami iš autorių arba jų įpėdinių įsigyti meno kūriniai, kuriuos tiekdamie šie asmenys buvo apskaičiavę PVM;

3) kai tiekiami iš apmokestinamųjų asmenų (asmenų, kuriems netaikoma ši speciali apmokestinimo schema) įsigyti meno kūriniai, kuriuos šie asmenys tiekdamy buvo apskaičiavę PVM taikydami bet kurioje valstybėje narėje meno kūriniams nustatytą sumažintą PVM tarifą.

3. Šiame skirsnyje aukciono organizatoriumi laikomas apmokestinamasis asmuo, kuris vykdydamas savo ekonominę veiklą siūlo prekes aukcionuose savo vardu, bet prekės pardavėjo sąskaita ir perduoda prekes pirkėjui, pasiūliusiam didžiausią kainą, taip pat savo vardu, bet prekės pardavėjo sąskaita.

4. Šio skirsnio nuostatos taikomos ir aukcionų organizatoriams, per aukcioną tiekiantiems naudotas prekes, meno kūrinius, kolekcinis ir (arba) antikvarinius daiktus, jeigu tokios prekės per aukcioną parduodamos aukciono organizatoriaus vardu, tačiau prekės pardavėjo sąskaita, ir šis prekės pardavėjas yra:

1) neapmokestinamasis asmuo arba

2) apmokestinamasis asmuo, kurio tiekiamos šios prekės pagal šio Įstatymo 33 straipsnio 1 dalies nuostatas nebūtų apmokestinamos PVM, arba

3) apmokestinamasis asmuo, kuris nėra ir pagal šio Įstatymo 71 straipsnio 2 dalį neprivalo būti įregistruotas PVM mokėtoju. Šis punktas taikomas tik ilgalaikio materialiojo turto tiekimo atveju, arba

4) apmokestinamasis asmuo, kurio tiekiamos šios prekės apmokestinamos šiame skirsnyje nustatyta tvarka, arba

5) apmokestinamasis asmuo, kurio tiekama naudota transporto priemonė apmokestinta išgabenimo valstybėje narėje pagal specialias toje valstybėje narėje taikomas pereinamąsias nuostatas naudotoms transporto priemonėms.

5. Šiame skirsnyje naudotomis prekėmis laikomi bet kokie naudoti kilnojamieji daiktai (išskyrus nurodytus šio straipsnio 6–8 dalyse, taip pat tauriuosius metalus, brangakmenius ir dirbinius iš tauriųjų metalų ir (arba) brangakmenių), kurie gali būti toliau naudojami, neatsižvelgiant į tai, ar prieš naudojant tuos daiktus reikia papildomai remontuoti ir (arba) atlikti kitus jų aptarnavimo darbus, ar ne.

6. Šiame skirsnyje meno kūrinių laikomi:

1) Kombinuotosios nomenklatūros (toliau – KN) 9701 pozicijoje klasifikuojami paveikslai, piešiniai ir pastelės;

2) KN 9702 pozicijoje klasifikuojami graviūrų, estampų ir litografijų originalai;

3) KN 9703 pozicijoje klasifikuojami skulptūrų ir statulų originalai, jeigu jų nėra pagaminta daugiau kaip 8 kopijos;

4) KN 5805 pozicijoje klasifikuojami gobelenai ir KN 6304 pozicijoje klasifikuojami sienų dekoravimo dirbiniai, kurie pagaminti rankiniu būdu pagal menininkų sukurtus modelius, jeigu jų nėra pagaminta daugiau kaip 8 kopijos.

7. Šiame skirsnyje kolekciniais daiktais laikomi:

1) KN 9704 pozicijoje klasifikuojami pašto arba mokesčių ženklai, pašto antspaudai, pirmosios dienos vokai-antspaudai, pašto (herbinis) popierius ir panašūs spaudiniai;

2) KN 9705 pozicijoje klasifikuojamos zoologijos, botanikos, mineralogijos, anatomijos, istorijos, archeologijos, paleontologijos, etnografijos arba numizmatikos kolekcijos ir kolekcionavimo objektai.

8. Šiame skirsnyje antikvariniais daiktais laikomi KN 9706 pozicijoje klasifikuojami bet kokie daiktai (išskyrus nurodytus šio straipsnio 6 ir 7 dalyse), kurie yra senesni kaip 100 metų.

9. PVM mokėtojai, šio straipsnio 2 dalies 1–3 punktuose nurodytais atvejais pasirinkę taikyti šio skirsnio nuostatas, šį pasirinkimą privalo deklaruoti centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka. Toks pasirinkimas galioja ne trumpiau kaip 24 mėnesius nuo pasirinkimo deklaravimo dienos visiems PVM mokėtojo sudaromiems atitinkamiems sandoriams.

10. Šio skirsnio nuostatos netaikomos, kai į kitą valstybę narę tiekiamos naujos transporto priemonės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1362](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1310 (2003-04-02)

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

107 straipsnis. Apmokestinamoji vertė

1. Tiekiant šio Įstatymo 106 straipsnio 2 dalyje nurodytas prekes, apmokestinamoji vertė yra pardavėjo marža, apskaičiuota šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

2. Pardavėjo marža apskaičiuojama kaip atlygio (išskyrus patį PVM), kurį pardavėjas gavo arba turi gauti už patiektą prekę, ir sumos (įskaitant PVM), kurią jis sumokėjo arba turi sumokėti savo tiekėjui šią prekę įsigydamas, skirtumas. Jeigu tiekiamas PVM mokėtojo importuota prekė, papildomai atimama už šią prekę apskaičiuoto importo maito, importo mokesčių ir importo PVM suma.

3. Tiekiant šio Įstatymo 106 straipsnio 4 dalyje nurodytas prekes per aukcioną, apmokestinamoji vertė yra aukciono organizatoriaus marža, kuri apskaičiuojama kaip viso iš prekės pirkėjo gauto ar gautino atlygio (išskyrus patį PVM) ir aukciono vedėjo prekės pardavėjui sumokėtos ar sumokėtinios sumos skirtumas. Į visą iš pirkėjo gautą ar gautiną atlygį turi būti įskaitoma ne tik prekės kaina aukcione, bet ir šio Įstatymo 15 straipsnio 5 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytos sumos. Prekės pardavėjui sumokėta ar sumokėtina suma yra prekės kainos aukcione ir aukciono organizatoriaus komisinių, gautų ar gautinų pagal sutartį su prekės pardavėju, skirtumas.

4. PVM mokėtojas, kuriam taikomos šio skirsnio nuostatos, turi teisę PVM skaičiuoti nuo visos tiekiamos prekės apmokestinamosios vertės, nustatytos šio Įstatymo 15 straipsnyje nustatyta tvarka.

108 straipsnis. PVM atskaitos ypatybės

1. Kai PVM mokėtojas PVM už tiekiamą šiame skirsnyje nurodytą prekę skaičiuoja nuo maržos, jis neturi teisės tos prekės pirkimo arba importo PVM įtraukti į PVM atskaitą.

2. Kai PVM mokėtojas PVM už tiekiamą šiame skirsnyje nurodytą prekę skaičiuoja nuo visos prekės apmokestinamosios vertės, teisė atskaityti tos prekės pirkimo arba importo PVM atsiranda ne anksčiau, negu PVM mokėtojas patiekia tą prekę.

108⁽¹⁾ straipsnis. VI skyriaus nuostatų taikymas šiame skirsnyje nustatytais atvejais

Kai šiame skirsnyje nurodytos prekės tiekiamos šio Įstatymo 41–44 straipsniuose ar 47 straipsnyje nustatytais sąlygomis, už šias prekes apskaičiuota marža apmokestinama taikant 0 procentų PVM tarifą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

109 straipsnis. Prekių tiekimo įforminimas

1. Jeigu už tiekiamą prekę PVM vadovaujantis šio Įstatymo 107 straipsnio 1–3 dalimis apskaičiuotas ne nuo visos prekės vertės, PVM mokėtojas neturi teisės dokumentuose, kuriais įforminamas šis tiekimas, išskirti taip apskaičiuoto PVM.

2. Aukciono organizatorius išrašomoje PVM sąskaitoje-faktūroje, kuria įforminamas prekės tiekimas prekės pirkėjui, privalo atskirai nurodyti prekės kainą, buvusią aukcione, taip pat pirkėjo mokėtinas šio Įstatymo 15 straipsnio 5 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas sumas. Prekės tiekimui įforminti aukciono organizatorius prekės pardavėjui privalo išrašyti centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos dokumentą, kuriame privalo nurodyti prekės kainą aukcione ir aukciono organizatorius komisinių, gautų ar gautinų pagal sutartį su prekės pardavėju, sumą. Šis aukciono organizatoriaus išduotas dokumentas laikomas dokumentu (PVM sąskaita-faktūra), kuriuo prekės pardavėjas, jeigu jis yra PVM mokėtojas, įformino prekių tiekimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

110 straipsnis. Apskaita

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti atvejus, kai PVM mokėtojas turi teisę skaičiuoti PVM nuo maržos ne už kiekvieną tiekiamą prekę, o už visas ar visas tam tikros rūšies prekes, patiektas per mokestinį laikotarpį.

2. Centrinis mokesčio administratorius nustato papildomus reikalavimus, keliamus PVM mokėtojo, taikančio šio skirsnio nuostatas, PVM apskaitai.

3. Aukciono organizatorius privalo savo apskaitoje atskirai nurodyti sumas, gautas ar gautinas iš pirkėjų, taip pat pardavėjui sumokėtas ar mokėtinas sumas.

Straipsnio pakeitimai:

KETVIRTASIS SKIRSNIS INVESTICINIO AUKSO APMOKESTINIMO PVM SCHEMA

111 straipsnis. Šio skirsnio nuostatų taikymas

1. Taikant šio skirsnio nuostatas investiciniu auksu laikoma:

1) ne mažesnio kaip 995/1000 grynumo aukso luitai, plytelės ir plokštelės, pripažįstami tarptautinėse tauriųjų metalų rinkose, jeigu tokio luito, plytelės ar plokštelės masė ne mažesnė kaip 1 gramas;

2) ne mažesnio kaip 900/1000 grynumo ir nukaldintos vėliau negu 1800 metais aukso monetos, kurios yra arba buvo naudojamos jų kilmės valstybėje kaip atsiskaitymo priemonė ir paprastai yra parduodamos už kainą, neviršijančią monetoje esančio aukso rinkos vertės daugiau kaip 80 procentų.

2. Šiame skirsnyje investiciniu auksu taip pat laikomi ir vertybiniai popieriai, kurie patvirtina nuosavybės teises į šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą auksą, taip pat vertybiniai popieriai, patvirtinantys teisę ar pareigą įsigyti ar perleisti vertybinius popierius, patvirtinančius nuosavybės teisę į šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą auksą.

3. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos aukso monetos šiame Įstatyme nelaikomos numizmatinės paskirties monetomis.

112 straipsnis. Investicinio aukso ir su juo susijusių paslaugų apmokestinimo tvarka

1. Investicinio aukso tiekimas, įsigijimas iš kitos valstybės narės ir importas PVM neapmokestinamas.

2. PVM neapmokestinamos ir atstovavimo (agento) paslaugos, kai agentas kito asmens vardu ir sąskaita dalyvauja tiekiant arba įsigyjant investicinį auksą.

3. PVM mokėtojai, gaminantys investicinį auksą arba bet koki kitą auksą perdirbantys į investicinį auksą, turi teisę pasirinkti už tiekiamą investicinį auksą skaičiuoti PVM šiame Įstatyme nustatyta bendra tvarka, jeigu investicinio aukso pirkėjas yra PVM mokėtojas.

4. Jeigu PVM mokėtojas, gaminantis investicinį auksą arba bet koki kitą auksą perdirbantis į investicinį auksą, pasinaudojo šio straipsnio 3 dalyje nurodyta teise, agentas, kito asmens vardu ir sąskaita dalyvaujantis to investicinio aukso tiekimo sandoryje, taip pat turi teisę už savo teikiamas atstovavimo (agento) paslaugas skaičiuoti PVM šiame Įstatyme nustatyta bendra tvarka.

5. Pasirinkęs skaičiuoti PVM šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytais atvejais, PVM mokėtojas privalo tokį pasirinkimą deklaruoti centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

113 straipsnis. Investicinio aukso tiekėjo teisė būti įregistruotam PVM mokėtoju

Apmokestinamieji asmenys, kurie nėra PVM mokėtojai ir kurie verčiasi investicinio aukso tiekimu, turi teisę būti įregistruoti PVM mokėtojais, neatsižvelgiant į šio Įstatymo 72 straipsnio nuostatas.

114 straipsnis. PVM atskaitos ypatybės

1. Neatsižvelgiant į tai, kad investicinio aukso tolesnis tiekimas PVM neapmokestinamas, PVM mokėtojas turi teisę įtraukti į PVM atskaitą:

1) pirkimo PVM, sumokėtą arba priklausantį sumokėti už investicinį auksą tiekėjui, kuris pasinaudojo šio Įstatymo 112 straipsnio 3 dalyje nurodyta teise;

2) pirkimo ir (arba) importo PVM už įsigytą ir (arba) importuotą auksą, kuris skirtas perdirbti į investicinį auksą;

3) pirkimo PVM už įsigytas aukso formos, masės ir (arba) grynumo keitimo paslaugas.

2. PVM mokėtojas, gaminantis investicinį auksą arba bet koki kitą auksą perdirbantis į investicinį auksą, turi teisę įtraukti į PVM atskaitą pirkimo ir (arba) importo PVM už įsigytas ir (arba) importuotas prekes ir (arba) paslaugas, kurios susijusios su nurodyto aukso gamyba arba

perdirbimu, neatsižvelgiant į tai, ar jis toliau tiekdamas šį investicinį auksą pasinaudojo šio Įstatymo 112 straipsnio 3 dalyje nurodyta teise, ar ne.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

115 straipsnis. Apskaita

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato papildomus reikalavimus apmokestinamųjų asmenų, kuriems taikomos šio skirsnio nuostatos, apskaitai.

PENKTASIS SKIRSNIS SPECIALI ELEKTRONINIU BŪDU TEIKIAMŲ PASLAUGŲ APMOKESTINIMO SCHEMA

115⁽¹⁾ straipsnis. Šio skirsnio nuostatų taikymas

1. Šio skirsnio nuostatos taikomos tik toms elektroniniu būdu teikiamoms paslaugoms, kurias asmenims, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, teikia apmokestinamasis asmuo, įsikūręs už Europos Bendrijų teritorijos ribų. Apmokestinamasis asmuo, įsikūręs už Europos Bendrijų teritorijos ribų ir Europos Bendrijų teritorijoje elektroniniu būdu teikiantis paslaugas skirtingų valstybių narių asmenims, kurie nėra apmokestinamieji asmenys, turi teisę pasirinkti įsiregistruoti PVM mokėtoju vienoje kurioje nors valstybėje narėje ir per šią valstybę narę vykdyti įsipareigojimus, susijusius su mokesčiais prievolėmis visoje Europos Bendrijų teritorijoje. Šio skirsnio nuostatos taikomos, kai už Europos Bendrijų teritorijos ribų įsikūręs apmokestinamasis asmuo pasirenka registruotis PVM mokėtoju Lietuvos Respublikoje.

2. Šiame skirsnyje:

1) apmokestinamuoju asmeniu, įsikūrusiu už Europos Bendrijų teritorijos ribų, laikomas apmokestinamasis asmuo, kuris Europos Bendrijų teritorijoje neturi buveinės arba padalinio ir kuris nėra ir neturi būti įsiregistravęs kurioje nors valstybėje narėje PVM mokėtoju pagal atitinkamas valstybių narių teisės aktų nuostatas (išskyrus prievolę registruotis PVM mokėtoju pagal nuostatas, iš esmės tolygias šio skirsnio nuostatoms);

2) registravimosi valstybe nare laikoma ta valstybė narė, kurioje apmokestinamasis asmuo, įsikūręs už Europos Bendrijų teritorijos ribų, nusprendžia registruotis;

3) paslaugų teikimo valstybe nare laikoma valstybė narė, kurioje, remiantis kriterijais, nustatančiais paslaugų suteikimo vietą, elektroniniu būdu teikiama paslauga laikoma suteikta;

4) PVM deklaracija laikoma centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos deklaracija, kurioje deklaruojama atskirai kiekvienoje paslaugų teikimo valstybėje narėje per ataskaitinį laikotarpį elektroniniu būdu suteiktų paslaugų vertė (be PVM) bei mokėtinas PVM (taikant atitinkamoje paslaugų teikimo valstybėje narėje šioms paslaugoms nustatytą PVM tarifą).

115⁽²⁾ straipsnis. Registravimas

1. Apmokestinamieji asmenys, įsikūrę už Europos Bendrijų teritorijos ribų ir Europos Bendrijų teritorijoje elektroniniu būdu teikiantys paslaugas, nusprendę pasirinkti registravimosi valstybe nare Lietuvos Respubliką, registruojami ir išregistruojami, taip pat registracijos numeris jiems suteikiamas centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

2. Apmokestinamasis asmuo reikalingą informaciją mokesčio administratoriui, taip pat mokesčio administratorius informaciją apmokestinamajam asmeniui teikia elektroninėmis priemonėmis.

115⁽³⁾ straipsnis. PVM deklaracijos pateikimas ir PVM sumokėjimas

1. Apmokestinamasis asmuo, kuriam taikomos šio skirsnio nuostatos, kiekvienam kalendoriniam ketvirčiui pasibaigus iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 20 dienos privalo centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka pateikti šiame skirsnyje nurodytą PVM deklaraciją. PVM deklaracija teikiama neatsižvelgiant į tai, ar jis tą kalendorinį ketvirtį elektroniniu būdu teikė paslaugas Europos Bendrijų teritorijoje, ar ne.

2. Apmokestinamasis asmuo, kuriam taikomos šio skirsnio nuostatos, centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka ne vėliau kaip iki šio straipsnio 1 dalyje nurodyto PVM

deklaracijos pateikimo termino pabaigos privalo sumokėti PVM deklaracijoje nurodytą PVM sumą, apskaičiuotą už visas Europos Bendrijų teritorijoje elektroniniu būdu suteiktas paslaugas.

3. Apmokestinamojo asmens, kuriam taikomos šio skirsnio nuostatos, sumokėtas PVM yra finansų ministro nustatyta tvarka paskirstomas valstybėms narėms, kurių teritorijoje šis asmuo teikė paslaugas.

115⁽⁴⁾ straipsnis. Reikalavimai apskaitai

Centrinis mokesčio administratorius turi teisę nustatyti reikalavimus asmenų, kuriems taikomos šio skirsnio nuostatos, apskaitai.

115⁽⁵⁾ straipsnis. Atvejai, kai šio skirsnio nuostatų taikymas nutraukiamas

Šio skirsnio nuostatos nebetaikomos, jeigu apmokestinamasis asmuo, įsikūręs už Europos Bendrijų teritorijos ribų:

- 1) nutraukia paslaugų teikimą elektroniniu būdu Europos Bendrijų teritorijoje arba
- 2) nebevykdo ekonominės veiklos, arba
- 3) nebeatitinka reikalavimų, keliamų asmeniui, pageidaujančiam, kad jam būtų taikomos šio skirsnio nuostatos, arba
- 4) nuolat pažeidinėja šio skirsnio nuostatas.

Istatymas papildytas penktuoju skirsniu

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

XIII SKYRIUS

PVM GRĄŽINIMAS UŽSIENIO APMOKESTINAMIESIEMS ASMENIMS

116 straipsnis. Teisė susigrąžinti PVM, sumokėtą Lietuvos Respublikoje

1. Užsienio apmokestinamasis asmuo šiame skyriuje nustatyta tvarka turi teisę susigrąžinti PVM, sumokėtą Lietuvos Respublikoje.

2. Teisė susigrąžinti PVM, sumokėtą Lietuvos Respublikoje, suteikiama užsienio apmokestinamiesiems asmenims, įsikūrusiems tose užsienio valstybėse, kuriose sumokėtą PVM (ar jam tapatų mokestį) gali susigrąžinti Lietuvos Respublikos apmokestinamieji asmenys. Šios dalies nuostatos netaikomos:

1) už Europos Bendrijų teritorijos ribų įsikūrusiems apmokestinamiesiems asmenims, kuriems taikomos šio Įstatymo XII skyriaus penktojo skirsnio nuostatos ar bet kurios kitos valstybės narės tolygios nuostatos ir kurie pageidauja susigrąžinti Lietuvos Respublikoje sumokėtą PVM už prekes (paslaugas), skirtas paslaugoms teikti elektroniniu būdu Europos Bendrijų teritorijoje;

2) kitoje valstybėje narėje įsikūrusiems užsienio apmokestinamiesiems asmenims.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

117 straipsnis. Reikalavimai užsienio apmokestinamajam asmeniui, pageidaujančiam susigrąžinti PVM

1. Užsienio apmokestinamasis asmuo turi teisę pateikti prašymą grąžinti jam Lietuvos Respublikoje sumokėtą PVM tik tuo atveju, jeigu jis tuo laikotarpiu, kuriuo sumokėtą PVM prašo grąžinti, atitiko šiuos kriterijus:

1) neturėjo Lietuvos Respublikoje padalinio, o jeigu tai fizinis asmuo, – dar ir jo nuolatinė gyvenamoji vieta nebuvo Lietuvos Respublika ir

2) nevykdė šalies teritorijoje jokios veiklos, kuri pagal šį Įstatymą yra PVM objektas, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

2. Teisę pateikti prašymą turi ir toks užsienio apmokestinamasis asmuo, kuris atitinka šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą kriterijų, o tuo laikotarpiu, kuriuo sumokėtą PVM prašo grąžinti, šalies teritorijoje:

1) vykdė tik veiklą, nurodytą šio Įstatymo 45 straipsnyje, arba atstovavo minėtame straipsnyje nurodytiems sandoriams, taip pat vykdė šio Įstatymo 53 straipsnyje nurodytą veiklą, kuri pagal šio Įstatymo nuostatas būtų apmokestinama taikant 0 procentų PVM tarifą ir (arba)

2) teikė tik tokias paslaugas ir tiekė tik tokias prekes, už kurias mokėstį pagal šio Įstatymo 95 straipsnio 2–4 dalių nuostatas privalo apskaičiuoti ir sumokėti jų pirkėjas;

3) vykdė veiklą, nurodytą šio Įstatymo XII skyriaus penktajame skirsnyje.

3. Užsienio apmokestinamasis asmuo neturi teisės pateikti prašymo grąžinti jam Lietuvos Respublikoje sumokėtą PVM, jeigu valstybėje, kurioje jis įsikūręs, jam taikomos nuostatos, iš esmės tolygios šio Įstatymo 71 straipsnio 2 dalies nuostatomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, Žin., 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

118 straipsnis. Grąžinamas PVM

1. Užsienio apmokestinamajam asmeniui gali būti grąžintas:

1) Lietuvos Respublikoje sumokėtas importo PVM, kurį sumokėti prievolė jam atsirado už į Europos Bendrijų teritoriją importuotas prekes;

2) PVM, šio apmokestinamojo asmens sumokėtas už jo Lietuvos Respublikoje įsigytas (įskaitant įsigytas iš kitų valstybių narių) prekes ir (arba) paslaugas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas PVM gali būti grąžinamas tik tuo atveju, jeigu prekės ir (arba) paslaugos, už kurias sumokėtą PVM prašoma grąžinti, skirtos naudoti tokiai užsienio apmokestinamojo asmens ekonominei veiklai:

1) nurodytai šio Įstatymo 117 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose, ir (arba)

2) tiekti prekes ir (arba) teikti paslaugas už šalies teritorijos ribų tuo atveju, kai toks prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas nebūtų neapmokestinamas PVM, jeigu jis vyktų šalies teritorijoje.

3. Užsienio apmokestinamojo asmens sumokėtas PVM už prekes ir (arba) paslaugas, kurių pirkimo ir (arba) importo PVM pagal šio Įstatymo nuostatas jokiais atvejais negali būti PVM mokėtojų atskaitomas, užsienio apmokestinamiesiems asmenims negrąžinamas.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę nustatyti, kad už tam tikras prekes ir (arba) paslaugas sumokėtas PVM užsienio apmokestinamiesiems asmenims, įsikūrusiems už Europos Bendrijų teritorijos ribų, negrąžinamas, jeigu šių prekių ir paslaugų pirkimo ir importo PVM atskaita pagal šio Įstatymo nuostatas yra apribota.

5. Pirkimo PVM negrąžinamas, jeigu prekėms, išgabenamoms į kitą valstybę narę pirkėjo ar jo užsakymu kito asmens, galėjo būti pritaikytos šio Įstatymo 49 straipsnio nuostatos, taip pat jeigu prekėms, pirkėjo ar jo užsakymu kito asmens išgabenamoms iš Europos Bendrijų teritorijos, galėjo būti pritaikytos šio Įstatymo 41 straipsnio 2 dalies nuostatos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

119 straipsnis. Laikotarpis, per kurį sumokėtas PVM gali būti grąžintas, mažiausia grąžintina PVM suma ir grąžinimo tvarka

Didžiausią ir mažiausią laikotarpio, per kurį sumokėtą PVM galima prašyti grąžinti, trukmę, mažiausią grąžintino PVM sumą, už kurią mažesnės sumos, nurodytos užsienio apmokestinamųjų asmenų prašymuose, negrąžinamos, taip pat prašymų grąžinti užsienio apmokestinamiesiems asmenims jų sumokėtą PVM pateikimo ir nagrinėjimo tvarką bei PVM grąžinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

XIV SKYRIUS MOKESČIO KONTROLĖ

120 straipsnis. PVM kontrolė

1. PVM, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytą atvejį, kontroliuoja valstybinė mokesčių inspekcija. Valstybinė mokesčių inspekcija kontroliuoja PVM mokėjimą ir už importuotas prekes, jeigu jų importo PVM įskaitomas šio Įstatymo 94 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. PVM už importuojamas prekes (įskaitant Bendrijos prekes, į Europos Bendrijų teritoriją įvežamas iš trečiųjų teritorijų), nenurodytas šio straipsnio 1 dalyje, kontroliuoja teritorinės muitinės.

3. Bendrijos prekių įvežimui iš trečiųjų teritorijų į Europos Bendrijų teritoriją taikomi tokie pat muitinės formalumai kaip ir į Europos Bendrijų muitų teritoriją įvežamoms ne Bendrijos prekėms. Kai į Europos Bendrijų teritoriją iš trečiųjų teritorijų įvežamos prekės, skirtos nugabenti į kitą valstybę narę negu ta, į kurią jos buvo įvežtos iš trečiųjų teritorijų, šios prekės gali būti pateiktos vidinio tranzito procedūrai, numatyta Muitinės kodekse, įforminti. Kai į Europos Bendrijų teritoriją iš trečiųjų teritorijų įvežamos prekės, kurios, jeigu būtų įvežtos iš trečiųjų valstybių, galėtų būti pateiktos laikinajam saugojimui muitinės prižiūrimose laikino prekių saugojimo vietose, įvežtos į laisvąją zoną ar padėtos į laisvąjį sandėlį, joms galėtų būti įformintos muitinio sandėliavimo, laikinojo įvežimo perdirbti neapmokestinant importo muitais, muitinės prižiūrimo perdirbimo, laikinojo įvežimo visiškai neapmokestinant importo muitais procedūros, joms taikomos tokios pat sąlygos kaip ir atlikus minėtus muitinės sankcionuotus veiksmus ar įforminus atitinkamas procedūras.

4. Prekių išvežimui iš Europos Bendrijų teritorijos į trečiąsias teritorijas taikomi tokie pat muitinės formalumai kaip ir eksportuojant prekes iš Europos Bendrijų muitų teritorijos. Kai prekės laikinai išvežamos iš Europos Bendrijų teritorijos į trečiąsias teritorijas, jas grąžinus, joms taikomos tokios pat nuostatos kaip ir prekėms, laikinai išvežtoms iš Europos Bendrijų muitų teritorijos.

5. Šio straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatų įgyvendinimo tvarką nustato Muitinės departamentas.

6. Mokestinių prievolių, galinčių atsirasti dėl įvežtų į Europos Bendrijų teritoriją ne Bendrijos prekių, kurios nėra išleistos laisvai cirkuliuoti, taip pat dėl iš trečiųjų teritorijų įvežtų prekių įvykdymas užtikrinamas ta pačia tvarka, kaip yra užtikrinami įsipareigojimai, susiję su galinčia atsirasti importo muitų skola.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

121 straipsnis. Nepagrįstai sumokėto (išieškoto) PVM grąžinimas, taip pat PVM grąžinimas kitais atvejais

1. Per daug sumokėta (išieškota) PVM suma grąžinama (įskaitoma) Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje ir 91⁽¹⁾ straipsnio 2 dalyje nurodytą atvejį.

2. Už importuojamas prekes sumokėtas PVM grąžinamas arba atsisakoma jį išieškoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais. Prašymai grąžinti sumokėtą PVM arba atsisakyti jį išieškoti nagrinėjami Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Nepagrįstai sumokėtą (išieškotą) importo PVM grąžina muitinė Muitinės departamento nustatyta tvarka.

3. Jeigu juridinis asmuo, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, Lietuvos Respublikoje sumokėjo importo PVM už iš trečiųjų valstybių ar trečiųjų teritorijų atgabentas prekes, kurių gabenimas baigiasi kitoje valstybėje narėje, sumokėtas importo PVM šiam asmeniui grąžinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

XV SKYRIUS ATSAKOMYBĖ UŽ ŠIO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

122 straipsnis. PVM deklaracijos nepateikimas per nustatytą terminą

Jeigu PVM mokėtojas per šiame Įstatyme nustatytą terminą nepateikė PVM deklaracijos, už tą laikotarpį mokėtina į biudžetą PVM suma didinama (grąžintina iš biudžeto PVM suma mažinama) 1 procentu.

123 straipsnis. PVM mokėjimo tvarkos nesilaikymas

1. Asmenims, pažeidusiems šio Įstatymo nuostatas, delspinigiai skaičiuojami Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

2. Jeigu nustatoma, kad PVM mokėtojas nepagrįstai sumažino apskaičiuotą mokėtiną į biudžetą PVM sumą (padidino apskaičiuotą grąžintiną iš biudžeto PVM sumą), apskaičiuojama

papildomai mokėtina PVM suma, kuria atitinkamai didinama mokėtina į biudžetą PVM suma (mažinama grąžintina iš biudžeto PVM suma), ir skiriama nuo 10 iki 50 procentų apskaičiuotos papildomai mokėtinios PVM sumos dydžio bauda.

3. Jeigu nustatoma, kad apmokestinamasis asmuo arba bet koks kitas asmuo, nesantis PVM mokėtoju, tačiau šio Įstatymo nustatyta tvarka privalėjęs mokėti į biudžetą PVM, jo nesumokėjo, apskaičiuojama mokėtina į biudžetą PVM suma ir skiriama nuo 10 iki 50 procentų apskaičiuotos PVM sumos dydžio bauda.

4. Šio straipsnio 2 ar 3 dalyje nurodytais atvejais skiriamos konkrečios baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, mokesčio mokėtojo kaltės formos ir kitų aplinkybių, kurias mokesčių administratorius pripažįsta svarbiomis skirdamas didesnę ar mažesnę baudą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

124 straipsnis. Neteko galios nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

XVI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

125 straipsnis. Įskaitymas į biudžetą
PVM įskaitymas į valstybės biudžetą.

125¹ straipsnis. PVM dengimas iš valstybės biudžeto

PVM, apskaičiuotas už šilumos energiją, tiekiamą gyvenamosioms patalpoms šildyti (įskaitant šilumos energiją, perduodamą per karšto vandens tiekimo sistemą), ir už į gyvenamąsias patalpas tiekiamą karštą vandenį arba šaltą vandenį karštam vandeniui paruošti bei šilumos energiją, sunaudotą šiam vandeniui pašildyti, 13 procentinių punktų PVM tarifo dydžiu (skirtumas tarp 18 iki 5 proc.) dengiamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-2295](#), 2004-06-22, *Žin.*, 2004, Nr. 103-3757 (2004-07-01)

Šio straipsnio nuostatos taikomos nuo 2004 m. liepos 1 d. tiekiamai šilumos energijai ir karštam vandeniui arba šaltam vandeniui, skirtam karštam vandeniui paruošti, bei šilumos energijai, sunaudotai šiam vandeniui pašildyti.

126 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. liepos 1 d., išskyrus 19 straipsnio 3 dalies 2, 3, 4, 5, 6 ir 7 punktus, 130 straipsnį ir XII skyriaus ketvirtąjį skirsnį.

2. Šio Įstatymo 19 straipsnio 3 dalies 2 punktą įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d. Iki 2002 m. gruodžio 31 d. knygų, laikraščių ir žurnalų, išskyrus erotinio ir smurtinio pobūdžio leidinius, kuriuos tokiais pripažino teisės aktų įgaliota institucija, spausdinimas, leidyba ir platinimas, taip pat laikraštinių popierių PVM neapmokestinami.

3. Šio Įstatymo 19 straipsnio 3 dalies 3 punktą įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d. Iki 2004 m. balandžio 30 d. vaistai bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame sąraše nurodytos medicinos prekės PVM neapmokestinamos, tačiau Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę patvirtinti vaistų ir medicinos prekių, kurios apmokestinamos taikant lengvatinį 5 procentų PVM tarifą nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dienos, sąrašą.

4. Šio Įstatymo 19 straipsnio 3 dalies 4, 6 ir 7 punktai įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

5. Šio Įstatymo 19 straipsnio 3 dalies 5 punktą, kuriame nustatytas lengvatinis 5 procentų PVM tarifas ekologiškai švariems maisto produktams (reikalavimus ekologiškai švariems maisto produktams nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė), įsigalioja nuo 2006 m. sausio 1 d.

6. Šio Įstatymo XII skyriaus ketvirtasis skirsnis įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

7. Už 2002 m. birželio mėnesio mokestinį laikotarpį PVM deklaracijos teikiamos ir PVM į biudžetą mokamas šiame Įstatyme nustatyta tvarka bei terminais.

8. PVM už žemės ūkio produkciją, kurios tiekimas buvo įformintas nustatytais dokumentais iki šio Įstatymo įsigaliojimo, sumokamas į biudžetą per 10 dienų po to, kai pirkėjai

už ją sumoka. PVM, kurio sumokėjimo terminas įsigaliojus šiam Įstatymui dar nebuvo suėjęs, už iki šio Įstatymo įsigaliojimo suteiktas paslaugas bei patiektą energiją, apmokamas Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybių biudžetų, Privatizavimo fondo ir Kelių fondo lėšomis (Kelių priežiūros ir plėtros programos), taip pat lengvatinių kreditų, skiriamų iš Bendrojo ir savivaldybių gyvenamiesiems namams ir butams statyti arba pirkti fondų, lėšomis, sumokamas į biudžetą laikantis šio Įstatymo 90 straipsnio 6 dalies nuostatų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1816](#), 2003-11-11, *Žin.*, 2003, Nr. 112-4994 (2003-11-28)

127 straipsnis. Įstatymo nuostatų taikymas užsienio apmokestinamųjų asmenų teikiamoms paslaugoms

1. Šio Įstatymo XI skyriaus nuostatos taikomos toms šio Įstatymo 13 straipsnio 6 dalyje nurodytoms užsienio apmokestinamųjų asmenų paslaugoms, kurios suteiktos jau įsigaliojus šiam Įstatymui. Užsienio apmokestinamųjų asmenų iki šio Įstatymo įsigaliojimo suteiktoms šio Įstatymo 13 straipsnio 6 dalyje nurodytoms paslaugoms šio Įstatymo nuostatos netaikomos net ir tuo atveju, jeigu šių paslaugų pirkėjas (klientas) gavo paslaugų suteikimą įforminantį apskaitos dokumentą ir (arba) sumokėjo už šias paslaugas jau įsigaliojus šiam Įstatymui.

2. Šio Įstatymo XI skyriaus nuostatos šio Įstatymo 13 straipsnio 7 dalyje nurodytoms užsienio apmokestinamųjų asmenų paslaugoms netaikomos, jeigu sandoris dėl tokių paslaugų teikimo buvo sudarytas ir išnuomotas kilnojamasis daiktas buvo įvežtas į Lietuvos Respubliką iki šio Įstatymo įsigaliojimo.

128 straipsnis. Įstatymo nuostatų taikymas iki šio Įstatymo įsigaliojimo įsigytam ir (arba) importuotam ilgalaikiam materialiajam turtui

1. Šis straipsnis nustato tvarką, pagal kurią tikslinama PVM atskaita dėl šio Įstatymo 67 straipsnyje nurodyto ilgalaikio materialiojo turto, įsigyto arba importuoto iki šio Įstatymo įsigaliojimo, taip pat iki šio Įstatymo įsigaliojimo iš esmės pagerinto pastato (statinio) naudojimo pasikeitimo.

2. PVM atskaita šiame straipsnyje nustatyta tvarka turi būti tikslinama, jeigu:

1) nepraėjo 10 metų nuo mokestinio laikotarpio, kuriuo į PVM atskaitą buvo įtrauktas pirkimo PVM ar jo dalis už iki šio Įstatymo įsigaliojimo įsigytą nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, o jeigu nekilnojamas pagal prigimtį daiktas pasigaminintas ir jo pasigaminimui sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo įtraukta į PVM atskaitą, – nepraėjo 10 metų nuo mokestinio laikotarpio, kuriuo šis turtas pradėtas naudoti;

2) nepraėjo 10 metų nuo mokestinio laikotarpio, per kurį buvo baigtas iki šio Įstatymo įsigaliojimo atliktas pastato (statinio) esminis pagerinimas, kuriam sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo įtraukta į PVM atskaitą;

3) nepraėjo 5 metai nuo mokestinio laikotarpio, kuriuo į PVM atskaitą buvo įtrauktas pirkimo PVM ar jo dalis už iki šio Įstatymo įsigaliojimo įsigytą arba importuotą šio Įstatymo 67 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą ilgalaikį materialųjį turtą, o jeigu toks turtas pasigaminintas ir jo pasigaminimui sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM ar jo dalis buvo įtraukta į PVM atskaitą, – nepraėjo 5 metai nuo to mokestinio laikotarpio, kuriuo šis turtas pradėtas naudoti.

3. Jeigu iki šio Įstatymo įsigaliojimo ilgalaikis materialusis turtas yra pasigaminintas arba pastatas (statinys) iš esmės pagerintas, tokio ilgalaikio materialiojo turto pirkimo PVM, taikant šio Įstatymo nuostatas, susijusias su PVM atskaita ir jos tikslinimu, laikoma to turto pasigaminimui (jeigu atliktas pastato (statinio) esminis pagerinimas – pagerinimo darbams) sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų pirkimo ir (arba) importo PVM suma.

4. PVM atskaita dėl šiame straipsnyje nurodyto ilgalaikio materialiojo turto naudojimo pasikeitimo šio Įstatymo 67 straipsnio nustatyta tvarka tikslinama iki PVM atskaitos tikslinimo laikotarpio pabaigos.

129 straipsnis. Neteko galios nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1066](#), 2002-09-06, *Žin.*, 2002, Nr. 91-3889 (2002-09-18)

Nr. [IX-1209](#), 2002-11-28, *Žin.*, 2002, Nr. 117-5243 (2002-12-11)

Nr. [IX-1777](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 104-4647 (2003-11-05)
Nr. [IX-1816](#), 2003-11-11, Žin., 2003, Nr. 112-4994 (2003-11-28)
Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

130 straipsnis. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2002 m. gegužės 1 d. patvirtina šio Įstatymo įgyvendinimui reikalingus teisės aktus arba įgalioja kitas institucijas tai padaryti iki šios datos.

131 straipsnis. Įstatymų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus šiam Įstatymui, netenka galios:

- 1) Lietuvos Respublikos pridėtosios vertės mokesčio įstatymas (Žin., 1994, Nr. [3-40](#));
- 2) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtosios vertės mokesčio įstatymo pakeitimo“ (Žin., 1994, Nr. [25-399](#));
- 3) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtosios vertės mokesčio įstatymo pakeitimo ir papildymo“ (Žin., 1994, Nr. [28-489](#));
- 4) Lietuvos Respublikos pridėtosios vertės mokesčio įstatymas (Žin., 1994, Nr. [28-490](#));
- 5) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtosios vertės mokesčio įstatymo pakeitimo ir papildymo“ (Žin., 1994, Nr. [58-1136](#));
- 6) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo ir papildymo“ (Žin., 1995, Nr. [12-261](#));
- 7) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo ir papildymo“ (Žin., 1995, Nr. [49-1178](#));
- 8) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 38 straipsnio pakeitimo“ (Žin., 1995, Nr. [92-2057](#));
- 9) Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų papildymo“ 3 straipsnis (Žin., 1996, Nr. [1-3](#));
- 10) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [13-343](#));
- 11) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo 26 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [28-671](#));
- 12) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 6 straipsnio papildymo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [35-866](#));
- 13) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 35 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [46-1103](#));
- 14) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 38 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [49-1172](#));
- 15) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 38⁽¹⁾ straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [50-1198](#));
- 16) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 23 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [62-1466](#));
- 17) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 25 ir 38 straipsnių papildymo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [116-2690](#));
- 18) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 17, 18, 26, 27, 28 ir 41 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [20-448](#));
- 19) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 4, 5, 6, 16, 17, 19, 20, 23, 25, 29, 35 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [98-2479](#));
- 20) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 21, 22, 23, 24, 25, 35, 36, 38 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [117-2997](#));
- 21) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 41 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [8-167](#));
- 22) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 38⁽¹⁾ straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [41-1095](#));
- 23) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 5, 6, 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [56-1544](#));
- 24) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [68-1982](#));

- 25) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 17 straipsnio papildymo ir pakeitimo įstatymas (Žin., 1999, Nr. [36-1061](#));
- 26) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 4 straipsnio papildymo įstatymas (Žin., 1999, Nr. [57-1832](#));
- 27) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1999, Nr. [62-2033](#));
- 28) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 4, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2000, Nr. [32-891](#));
- 29) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2000, Nr. [61-1821](#));
- 30) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 6, 7, 17, 25, 32, 35, 36, 41 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2000, Nr. [64-1918](#));
- 31) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 4 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 2000, Nr. [64-1944](#));
- 32) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo panaikinimo ir Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2000, Nr. [113-3608](#));
- 33) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 13 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 2000, Nr. [90-2779](#));
- 34) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 2000, Nr. [108-3428](#));
- 35) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 25 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [16-493](#));
- 36) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [39-1327](#));
- 37) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 25 straipsnio papildymo ir pakeitimo ir Įstatymo papildymo 38⁽²⁾ straipsniu įstatymas (Žin., 2001, Nr. [43-1490](#));
- 38) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 13 straipsnio papildymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [43-1491](#));
- 39) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 17 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [56-1982](#));
- 40) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 36 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [62-2213](#));
- 41) Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2001, Nr. [62-2238](#)).

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio antrąja dalimi, skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO PIRMININKAS

ARTŪRAS PAULAUSKAS

Lietuvos Respublikos
2002 m. kovo 5 d.
įstatymo Nr. IX-751
1 priedas

Žemės ūkio paslaugų sąrašas

1. Lauko darbai, javų ir žolės pjovimas, kūlimas, ryšulių formavimas, rinkimas, derliaus nuėmimas, sėjimas ir sodinimas.
2. Žemės ūkio produktų pakavimas ir ruošimas pardavimui, pavyzdžiui, džiovinimas, valymas, smulkinimas, dezinfekavimas ir silosavimas.
3. Žemės ūkio produktų sandėliavimas.
4. Gyvulių priežiūra, veisimas ir šėrimas.

5. Įrengimų, įprastai naudojamų žemės ūkio veikloje, nuoma žemės ūkio tikslams.
6. Piktžolių ir kenkėjų naikinimas, augalų ir dirvos barstymas ir purškimas.
7. Drėkinimo ir nusausinimo įrangos eksploatavimas.

Įstatymas papildytas priedu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, *Žin.*, 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Lietuvos Respublikos
2002 m. kovo 5 d.
įstatymo Nr. IX-751
2 priedas

Europos Sąjungos teisės aktai, su kuriais suderintos Pridėtinės vertės įstatymo nuostatos

1. 1969 m. gegužės 28 d. Tarybos direktyva 69/169/EEB dėl įstatymuose, reglamentuose ir administraciniuose teisės aktuose pateiktų tarptautines keliones nuo apyvartos mokesčio ir akcizo už importą atleidžiančių nuostatų suvienodinimo (pakeista 1972 m. birželio 12 d. Antrąja Tarybos direktyva 72/230/EEB, 1978 m. gruodžio 19 d. Trečiąja Tarybos direktyva 78/1032/EEB, 1978 m. gruodžio 19 d. Ketvirtąja Tarybos direktyva 78/1033/EEB, 1981 m. lapkričio 17 d. Tarybos direktyva 81/933/EEB, 1982 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 82/443/EEB, 1984 m. balandžio 30 d. Tarybos direktyva 84/231/EEB, 1985 m. liepos 8 d. Tarybos direktyva 85/348/EEB, 1987 m. kovo 16 d. Tarybos direktyva 87/198/EEB, 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 88/664/EEB, 1989 m. kovo 7 d. Tarybos direktyva 89/220/EEB, 1989 m. kovo 13 d. Tarybos direktyva 89/194/EEB, 1991 m. kovo 27 d. Tarybos direktyva 91/191/EEB, 1991 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 91/673/EEB, 1992 m. gruodžio 14 d. Tarybos direktyva 92/111/EEB, 1994 m. vasario 14 d. Tarybos direktyva 94/4/EB, 2000 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2000/47/EB).

2. 1977 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su apyvartos mokesčiais, suderinimo – bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas apskaičiavimo pagrindas (pakeista 1980 m. kovo 26 d. Vienuoliktąja Tarybos direktyva 80/368/EEB, 1984 m. liepos 31 d. Dešimtąja Tarybos direktyva 84/386/EEB, 1989 m. liepos 18 d. Aštuonioliktąja Tarybos direktyva 89/465/EEB, 1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyva 91/680/EEB, 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/77/EEB, 1992 m. gruodžio 14 d. Tarybos direktyva 92/111/EEB, 1994 m. vasario 14 d. Tarybos direktyva 94/4/EB, 1994 m. vasario 14 d. Tarybos direktyva 94/5/EEB, 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyva 94/76/EB, 1995 m. balandžio 10 d. Tarybos direktyva 95/7/EB, 1996 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 96/42/EB, 1996 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 96/95/EB, 1998 m. spalio 12 d. Tarybos direktyva 98/80/EB, 1999 m. kovo 25 d. Tarybos direktyva 1999/49/EB, 1999 m. birželio 17 d. Tarybos direktyva 1999/59/EB, 1999 m. spalio 22 d. Tarybos direktyva 1999/85/EB, 2000 m. kovo 30 d. Tarybos direktyva 2000/17/EB, 2000 m. spalio 17 d. Tarybos direktyva 2000/65/EB, 2001 m. sausio 19 d. Tarybos direktyva 2001/4/EB, 2001 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 2001/115/EB, 2002 m. gegužės 7 d. Tarybos direktyva 2002/38/EB, 2002 m. gruodžio 3 d. Tarybos direktyva 2002/93/EB).

3. 1978 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 78/1035/EEB dėl nekomercinio pobūdžio nedidelių prekių siuntų iš trečiųjų šalių atleidimo nuo importo mokesčių (pakeista 1981 m. lapkričio 17 d. Tarybos direktyva 81/933/EEB, 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 85/576/EEB).

4. 1979 m. gruodžio 6 d. Aštuntoji Tarybos direktyva 79/1072/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų suderinimo – pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo mokesčio mokėtojams, nuolat negyvenantiems šalies teritorijoje, tvarka.

5. 1983 m. kovo 28 d. Tarybos direktyva 83/181/EEB dėl Direktyvos 77/388/EEB 14 straipsnio 1 dalies taikymo atleidžiant galutinį tam tikrų prekių importą nuo pridėtinės vertės mokesčio (pakeista 1985 m. liepos 8 d. Tarybos direktyva 85/346/EEB, 1988 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 88/331/EEB, 1989 m. kovo 7 d. Komisijos direktyva 89/219/EEB).

6. 1986 m. lapkričio 17 d. Tryliktoji Tarybos direktyva 86/560/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų suderinimo – pridėtinės vertės mokesčio grąžinimo apmokestinamiems subjektams, kurie nėra įsisteigę Bendrijos teritorijoje, tvarka.

Įstatymas papildytas priedu:

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1066](#), 2002-09-06, Žin., 2002, Nr. 91-3889 (2002-09-18)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 129 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1098](#), 2002-09-24, Žin., 2002, Nr. 96-4173 (2002-10-04)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 84 IR 96 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1209](#), 2002-11-28, Žin., 2002, Nr. 117-5243 (2002-12-11)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 28, 129 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1300](#), 2003-01-21, Žin., 2003, Nr. 13-476 (2003-02-05)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 40 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1362](#), 2003-03-13, Žin., 2003, Nr. 32-1310 (2003-04-02)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 14, 64, 81, 91, 98, 106 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. balandžio 1 d.

Nuo 2002 m. spalio 4 d. iki šio Įstatymo įsigaliojimo už žemės ūkio produkcijos gamintojų tiekiamą žemės ūkio produkciją, kurios tiekimas Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (Žin., 2002, Nr. [35-1271](#)) ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi būti įforminamas žemės ūkio produkcijos pirkimo kvitu, apskaičiuotas ir nesumokėtas PVM gali būti sumokėtas į biudžetą per 10 dienų po to, kai pirkėjai sumoka PVM už patiektą žemės ūkio produkciją, bet ne vėliau kaip iki 2003 m. spalio 1 d.

Jeigu PVM mokėtojai, pageidaujantys pasirinkti specialią apmokestinamojo momento nustatymo tvarką, į vietos mokesčio administratorių kreipėsi ne vėliau kaip iki 2003 m. balandžio 30 d., šio straipsnio 2 dalies nuostatos taikomos ir PVM sumoms, apskaičiuotoms už žemės ūkio produkciją, tiekiamą iki mokestinio laikotarpio, nuo kurio pradėta taikyti specialią apmokestinamojo momento nustatymo tvarką, pradžios.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1534](#), 2003-04-22, Žin., 2003, Nr. 42-1924 (2003-05-01)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 97 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1648](#), 2003-06-24, Žin., 2003, Nr. 69-3120 (2003-07-10)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 68 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Iki šio Įstatymo įsigaliojimo valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės patikėjimo teise valdomą ir naudojamą valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais perdavus patikėjimo teise valdyti ir naudoti valstybės įmonėms „Visagino energija“, „Visagino poligrafija“, „Visagino statybininkai“ ir Visagino transporto centrui, PVM atskaita neturi būti tikslinama. Šiuo atveju

laikoma, kad turto perėmėjas jo (o jeigu jis buvo pasigamintas, – jam pasigaminti sunaudotų prekių ir (arba) paslaugų) pirkimo ir (arba) importo PVM arba jo dalį įtraukė į savo PVM atskaitą, ir jam tenka prievolės tikslinti PVM atskaitą Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo VIII skyriaus nustatyta tvarka.
Šio įstatymo 1 straipsnio nuostatos kitiems PVM mokėtojams taikomos perduodant turtą po Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo įsigaliojimo dienos.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

PENSIJŲ SISTEMOS REFORMOS ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, DRAUDIMO ĮSTATYMO, PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO, GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1777](#), 2003-10-14, Žin., 2003, Nr. 104-4647 (2003-11-05)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 129 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1816](#), 2003-11-11, Žin., 2003, Nr. 112-4994 (2003-11-28)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 126 IR 129 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1919](#), 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5590 (2003-12-30)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 36 IR 47 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1960](#), 2004-01-15, Žin., 2004, Nr. 17-505 (2004-01-31)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d., išskyrus šiame straipsnyje numatytas išimtis, taip pat 110 straipsnio 7 dalį ir 116 straipsnį.

Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalis, 16 straipsnio 3 dalis, 19 straipsnio 4 ir 5 dalys ir 27 straipsnio 1 ir 2 dalys įsigalioja nuo 2004 m. vasario 1 d. Jeigu šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyti sandoriai sudaryti iki 2004 m. sausio 31 d. (imtinai), prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda, kai gaunamas visas ar dalinis atlyginimas už perduotą prekę. Šio atlyginimo gavimas turi būti įformintas PVM sąskaita-faktūra laikantis įforminimo metu galiojančių atitinkamų nuostatų.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 5⁽¹⁾ straipsnio 2 dalies 8 punktas, 12 straipsnio 6 dalis, 13 straipsnio 6 dalies 12 punktas, 40 straipsnio 5 dalis ir 95 straipsnio 3 dalies 5 punktas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2295](#), 2004-06-22, Žin., 2004, Nr. 103-3757 (2004-07-01)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO PAPILDYMO 125(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas taikomas nuo 2004 m. liepos 1 d. tiekiamai šilumos energijai ir karštam vandeniui arba šaltam vandeniui, skirtam karštam vandeniui paruošti, bei šilumos energijai, sunaudotai šiam vandeniui pašildyti.

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2347](#), 2004-07-13, Žin., 2004, Nr. 117-4370 (2004-07-29)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 78 IR 80 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2420](#), 2004-08-23, Žin., 2004, Nr. 135-4892 (2004-09-04)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 25 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-32](#), 2004-12-09, Žin., 2004, Nr. 180-6658 (2004-12-16)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 13 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-225](#), 2005-05-26, Žin., 2005, Nr. 72-2590 (2005-06-09)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-261](#), 2005-06-21, Žin., 2005, Nr. 81-2944 (2005-06-30)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 2, 32, 33(1), 44, 66, 67, 68, 95, 117 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-409](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 142-5109 (2005-12-03)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 53 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-487](#), 2006-01-12, Žin., 2006, Nr. 6-193 (2006-01-17)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-801](#), 2006-07-19, Žin., 2006, Nr. 82-3264 (2006-07-27)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-932](#), 2006-11-28, Žin., 2006, Nr. 137-5203 (2006-12-16)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 4, 4(1), 15, 17, 22, 27, 43, 56, 77, 80, 90, 91, 94, 96 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 1, 2, 4, 8 straipsniai ir 10 straipsnio 3 dalis įsigalioja nuo 2007 m. sausio 1 d.

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1083](#), 2007-04-12, Žin., 2007, Nr. 46-1717 (2007-04-26)

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2007-04-27)

autrap@lrs.lt